

SIMYACI Paulo Coelho, Rio de Janeiro'da dogdu. Roman yazarligina baslama- dan önce, oyun yazarı, tiyatro yönetmeni ve sevilen bir sarki sözü yazariydi. Coelho, gençliğinde bir hippiydi. 1986 yılında Hiristiyan- ların, Batı Avrupa'dan başlayıp İspanya'da Santiago de Compostela kentinde sona eren geleneksel hac yolculugunu yaptı; bu deneyimini 1987 yılında yayınladığı The Pilgrimage (Hac) adlı kitabında anlattı. 1988 yılında yayınlanan ikinci kitabı Simyacı, Coelho'yu en çok oku- nan çağdas yazarlardan biri yaptı. Öteki kitapları;^ Brida, Valkürler ve son yazdığı Piedra Irmaginin Kiyisinde Oturdum, Agladım'dır. Simyacı, 42 ülkede yayınlandı, 26 dile çevrildi. Bu kitap, Coelho'yu Gabriel Garcia Márquez'in arkasından en çok okunan Latin Ameri- kali yazarlardan biri konumuna getirdi. Felsefe Tasi'nin gizlerini bilen ve bunu kullanan simyacı J. 'ye Yollarına giderken İsa bir köye girdi. Marta adlı bir kadin onu evine kabul etti. Meryem adlı bir kizkardesi var- di, o da Rabbin ayakları dibinde otu- rup onun sözünü dinlerdi. Marta ise, isin çoklugundan sa- Sirmisti; İsa'ya giderek dedi: ' - Ya Rab, kizkardesimin hiz- mette beni yalnız bırakması sence bir şey değil midir? İmdi ona söyle bwa yardım etsin. Fakat Rab cevap verip dedi: - Marta, Marta, sen birçok şey- ler için üzülmüş telas ediyorsun; fakat bir şeye ihtiyaç vardır ve Meryem, kendisinden alınmayacak olan iyi pa- yi seçmiştir. İNCİL, LUKA, X, 38-42 Öndeyis BİR KERVANCININ GETİRDİĞİ KİTABI ELINE aldı Simyacı. Kapğı yoktu kitabın, ama gene de yazarının kim olduğunu anladi: Oscar Wilde'di yazar. Kitabın sayfa- larını karıştırırken, Narkissos'u anlatan bir öyküye rastla- di. Narkissos'un, kendi güzelliğini her gün bir gölün su- larında seyretmeye giden bu yakışikli delikanlinin efswe- ni biliyordu Simyacı. Bu delikanî kendi görüntüsüne öy- lesine vurgunmuş ki günün birinde göle düşüp bogulmuş. Onun göle düşüp bogulduğu yerde de bir çiçek açmış, bu çiçeğe nergis adı verilmiş. Ama kendi yazdığı öyküyü böyle bitirmiyordu Oscar Wilde. Tatlı su gölünün kıyısına gelen orman tanrıçaları Ore- as'ların onu bir acı gözyası kavanozuna dönüşmüş olarak bulduklarını yazıyordu Oscar Wilde. - Neden ağlıyorsun? diye sormuş Oreas'lar. - Narkissos için ağlıyorum, diye yanıtlanmış göl. - Ne vaT bunda sasilacak, demis bunun üzerine or- mw tanrıçaları. Bizler ormanlarda bosu bosuna onun pe- sinde dolasır dururduk, ama onun güzelliğini yalnızca sen görebilirdin yakından. - Narkissos yakışikli bir genç miydi? diye sormuş göi. - Bunu senden daha iyi kim bilebilir ki? diye karşılık vermiş iyice sasiran Oreas'lar. Her gün senin kıyılarına ge- lip sularına bakıyordu! Göl bir süre sessiz kalmış. Sonra söyle konuşmuş: - Narkissos için ağlıyorum, ama onun yakışikli oldu- gunu hiç fark etmemistim ben. Narkissos için ağlıyorum, 1 1 çünkü sularıma egildiği zaman, gözlerinin derinliklerinde kendi güzelliğimin yansımalarını görebiliyordum. - İste çok güzel bir hikâye, dedi Simyacı. * 12 Birinci Bölüm DELIKANLININ ADI SANTIAGO İDİ. SÜRÜ- süyle birlikte eski, terk edilmiş kilisenin önüne geldiğinde güneş batmak üzereydi. Kilisenin çatısı çoktdır çökmüş, bir zamanlar ayın esyalarının konulduğu yerde kocaman bir flravuninciri büyümüstü. Delikanlı geceyi burada geçirmeye karar verdi. Bütün koyunlarını yirik kapıdan içeri soktu. Koyunların, gecele- yin kaçmalarına engel olacak şekilde, kapiya birkaç tahta koydu. Bu bölgede kurt falan yoktu, ama bir keresinde bir kaçak koyunu bulmak için, ertesi gün bütün gün dolas- mak zorunda kalmıştı. Yamçısı yere yayıp üzerine uzandı, okuyup bitirdi- gi kitabı da yastık olarak basının altına koydu. Uykuya dalmadan önce, artık daha kalın kitaplar okuması gerekti- gini düşündü: Okunmaları daha uzun sürer, geceleyin de daha rahat yastık olurlardı. Uyandığında ortalık hâlâ karanlıktı. Yukarıya baktı, yarı yarıya yıkılmış çatının arasından parıldayan yıldızları gördü. "Biraz daha uyusaydım," diye düşündü Bir hafta önce- ki düşü tekrar görmüş, gene sonunu getiremeden uyanmış- ti. Kalktı, bir yudum sarap içti. Sonra degnegini eline alıp hâlâ uyumakta olan koyunları uyandırmaya başladı. Hayvanların çoğunun tipki kendisi gibi uykudan hemen sıyrılıp uyandıklarını fark etti. Sanki gizemli bir güç, iki yıldız, yiyecek ve su pesinde kendisiyle birlikte bütün ül- keyi dolasip duran koyunların yaşamına bağlamıştı yasa^ mini. 'Bana öylesine alıstılar ki, saat düzenimi biliyorlar,* dedi kendi kendine alçak sesle. 1 5 ^ daldıktafl sonra, tersi de olabilir,' diye düşün- dü: Hayvaaların saat düzenine belki de kendisi alısmıştı. Gene de, Uyanması geciken, koyunlar da vardı. Adları- ni söyleyer^ek^ sopasıyla birer birer hepsini uyandırdı. Söy- lediklerini koyunların anlayabildiğine her zaman inanmış- ti. Bundan^ dolayı, kendisini etkileyen kitapların bazı bö- lümlerini kimi zaman onlara okur; kimi zaman da kırlarda dolaşan

biç çobanın yalnızlığından ya da yasama sevincin- den söz ederdi onlara; kimi de uğTamayı alışkanlık haline getirdiği kentlerde gördüğü son yenilikleri anlatırdı. Ama, önceki günden bu yana, dört gün sonra varacağı kentte yaşayan genç kızdan başka bir konuşma konusu aç- mamıştı. Bir tüccarın kızıydı söz konusu olan. Önceki yıl, yalnızca bir kez gelmişti buraya. Tüccarın bir kumas ma- gazası vardı; alacağı mal koçusunda aldatılmamak için, ko- yunların gözünün önünde kirkilmesini istiyordu. Bu ma- gazayı ona bir arkadaşı anlatmış, çoban da sürüsünü oraya götürmüştü. * 16 "BIRAZ YÜN SATMAK İSTİYORUM," DEMİSTİ çoban, tüccara. Dükkân kalabalıktı, is yogundu; bu yüzden, tüccar çobana ikindiye kadar beklemesini söyledi. Bunun üzerine Çoban gidip mağazanın önündeki kaldırıma oturdu, heybe- sinden bir kitap çıkardı. - Çobanların kitap okuyabildiklerini bilmiyordum, dedi yanbasında bir kadın sesi. Uzun siyah saçları, eski Magripli fatihleri belli- belirsiz animsatan gözleriyle, tepeden tırnaga tam bir Endülüs ki- ziydi konuşan. - Koyunlar kitaplardan daha öğreticidir, diye yanıtla- di genç çoban. İki saatten fazla sohbet ettiler. Endülüs kızı, tüccarın kızı olduğunu söyledi, her günü birbirine benzeyen köy yaşamini anlattı. Çoban, Endülüs kirlarından, ugradığı kentlerde gördüğü son yeniliklerden söz etti. Koyunlarıyla konuşmak zorunda kalmadığı için mutluymuş çoban. - Okumayı nasıl öğrendiniz? diye sordu genç kız. - Herkes gibi, diye yanıtladı çoban. Okulda. - Peki ama, okuma bildiginize göre niçin çobanlık yapıyorsunuz? Delikanlı bu soruyu yanıtlamamak için duymazlıktan geldi. Vereceği yanıtı genç kızın anlamayacağından emin- di. Bu yüzden, yolculuk öyküleri anlatmayı sürdürdü. Genç kızın Magripli küçük gözleri, merak ve saskinlikten kocaman açılıyor, kimi de iyice küçülüyordu. Zaman geç- tikçe, zamanın hiç geçmemesini, genç kızın babasının isle- rini bitirememesini ve kendisinden üç gün daha beklemesi- ni istemesini dilemeye başladı delikanlı. Simdiye kadar hi^ Simyacı 1 7 ^ duymadığı birseyler hissettiğini fark etti: Sonsuza dek bir yere yerleşmek istiyordu. Kara saçlı genç kızın yanında, kuskusuz, günler birbirine benzemezdi. Ama sonunda tüccar gelip dört koyun kirkmasını is- tedti. Borcunu ödedikten sonra çobanın ertesi yıl da ugra- masını söyledi. 18 ŞİMDİ BU KASABAYA ULASMAK İÇİN ÖNÜN- de dört gün vardı çobanın. Heyecandan içi içine sigmıyor- du, ama yüregini koyu bir kaygı da sarmıştı: Belki de genç kız unutmustu onu. Yün satmak için oraya uğrayan bir yi- gin çoban vardı. - Pek önemli değil, dedi koyunlarıyla konuşurken. Ben de başka yerlerde başka kızlar tanıyorum.* Ama, yüreginin derinliklerinden biliyordu ki, öyle *pek önemli değil* diyecek durumda değildi. Çobanların da, tipki denizciler ve gezgin satıcılar gibi, kendilerini yer- yüzünde basibos dolasmaktan vazgeçirtecek birinin yasadi- gi bir kente uğrayabileceklerini biliyordu. * 1 9 GÜNÜN İLK ISIKLARI TANYERİNDEN YÜK- selmeye başlarken, çoban koyunlarını gündoğusu yönün- de sürmeye başladı. 'Hiçbir zaman bir karar vermek ge- reksinimi duymuyorlar/ diye düşündü. 'Belki de bu yüz- den hep benim yanımda kalıyorlar.' Su ve yiyecekten bas- ka bir şeye gereksinim duymuyordu koyunlar. Onların çobanı olarak Endülüs'ün en iyi otlaklarını bildiği sürece, kendisiyle her zaman dost kalacaklardı. Günesin doğusu ile batışı arasında eglesen, uzun saatlerden oluşan günlerin biri ötekenden farklı olmasa da; kısacık yaşamları boyunca tek bir kitap okumasalar, köylerde olup bitenleri anlatan delikanlının insan dilini anlamasalar da. Yiyecek ve suyla yetiniyorlardı ve bu onlar için yeterliydi. Buna karşılık, yünlerini, arkadaşlıklarını ve kimi zaman da etlerini cö- mertçe sunuyorlardı. 'Günün birinde bir canavara dönüşsem ve tek tek hepsini öldürsem, sürünün hepsini boğazladıktan sonra ancak isin farkına varırlardı,' diye düşündü delikanlı. 'Çünkü bana inanıyorlar ve artık kendi içgüdülerine gü- venmiyorlar. Bu böyle, çünkü onları otlaga ben götürüyö- rum.' Delikanlı kendi düşüncelerine sasmaya, onları tuhaf bulmaya başladı. İçinde firavuncu bitmiş kilise belki de cinli-periliydi. Belki de aynı düşü bu nedenle yeni- den gö- rüyor ve her zaman sadık dost saydığı koyunlara kirsî öf- ke duyuyordu. Önceki aksam yemeginden kalma sarabin- dan içti biraz ve yamçısına sarındı. Birkaç saat sonra, güne- sin yükselmesiyle artan bunaltıcı sıcaklar yüzünden sürü- sünü kirda dolduramayacağını biliyordu. Yazın bu saatte bütün ıspanya uykuya dalardı Sıcak, gece ininceye kadar sürerdi, ama bu arada yamçısını yin.naa t^irr.A 20-in daydı. Her şeye karsin, bu yükten /ak.r.-r. < - k*, -.p? zaman, sabah ayazmi bu yük sayesinde _ > i..j;etme:.lgi'~ animsiyordu kuskusuz. 'Havanın beklenmedik değıSiK.u.\leri.-e ka.-si \cArr ya her zaman hazır olmalıyız,' dht: uüsu'. ^ord- r zö- man;

yamçının ağırlığına katılmıyarak minnetle kabı ediyordu. Yamçının da bir varlık nedeni vardı, tipki delikanlı'nın hikmeti vücudu gibi. Orası senin, burası benim Endülüs ovalarını iki yıl dolandıktan sonra, belgenin bütün kentlerini ezberlemişti; yaşamına anlam veren şey gezip dolandı. Basit bir çobanın neden okuma beğendiğini, bu keçi/genç kızı açıklamak niyetindeydi: Ona ki yasına kadar papaz okuluna gitmişti. Anababası, onun din adamı olmadığını ispat etmişlerdi; tipki koyunları gibi, yalnızca su ve yiyecek için çalışan yoksul bir köylü ailesi için gurur kaynağıydı böyle bir şey. Latince, İspanyolca ve dinbilim okumust'u. Ama, daha küçüklüğünden itibaren dünyayı tanımayı hayal etmişti, Tanrıyı ya da insanın günahlarını öğrenmek için. Ama daha önemliydi böyle bir şey. Bir akşam, ailesini getirenler giderken, bütün cesaretini toparlayıp tevhaha rıhtım otlarını mak istemediğini söyledi. Yolculuk yapmak istiyordu. - Dünyanın bütün insanları şimdiye kadar tarlaların köylerinden gelip geçtiler, oğlum. Buraya yeni şeyler anmayı geldiler, ama hiç değışmediler. Satoyu gezmek için tepeye çıktılar ve geçmişin günümüzden daha iyi olduğuna karar verirler. Saçlarının rengi ister açık, ister koyu olsun, hepsi de köyümüzün insanlarına benzerler - Ama ben, bu insanların geçmişteki ülkelerdeki fotoğraflarını bilmiyorum, diye yanıtladı delikanlı. - Bu insanlar, tarlalarımız! Kadınlarımızı görünce, her zaman burada yaşamak istediklerini seğlerle; dir-sürdü baba. - Onların geldikleri yerlerin kadınlarını ve topraklarını tanımak istiyorum, dedi oğul bunun üzerine. Çünkü hiçbiri bizimle kalmıyorlar burada. - Ama bu insanların cepleri para dolu, dedi baba. Bizim burada, yalnızca çobanlar başka yerleri görebilirler. - Öyleyse, ben de çoban olacağım. ' Bunun üzerine baba hiçbir şey söylemedi. Ertesi gün, içinde üç eski İspanyol altın lirası bulunan bir kese verdi oğluna. - Bunları bir gün tarlada buldum. Rahipliğe kabul edilme töreninde kiliseye vermeyi düşünüyordum. Git, kendine bir sürü al ve en iyisinin bizim satamız, en güzel kadınların da bizim kadınlarımız olduğunu öğreninceye kadar dünyayı dolas. Ve baba oğlunu kutsadı. Delikanlı, babasının gözleminde de dünyayı dolandıma isteginin bulunduğunu gördü. Her gece uyumak, yemek ve içmek için hep aynı yerde kalarak yıllarca kurtulmaya çalışmış olmasına karşın, hâlâ canlı kalan bir istekti bu. 22 UFUK KIZARDI, SONRA GÜNES GÖRÜNDÜ. Delikanlı, babasıyla yaptığı konuşmayı anımsadı ve kendini mutlu hissetti; daha şimdiden birçok sato, birçok kadın tanıdı (ama bu kadınlardan hiçbiri, iki gün sonra göreceği kadının eline su bile dökemezdi). Bir yamçısı, bir baskıyla değıstokus edebileceği bir kitabı ve bir sürüsü vardı. Bununla birlikte, en önemlisi, her gün yaşamının büyük düşünüş gerçekleştiriyordu: Geziyordu. Endülüs ovalarından bıkınca, koyunlarını satıp denizci olabilirdi. Deniz den usandığı zaman da birçok kent, birçok kadın tanıdı, birçok mutluluk olanığı yaşamış olurdu. 'Papaz okuluna, Tanrıyı aramaya nasıl gidebilirim?' diye düşündü, doğan güneşe bakarak. Bunun olası olduğu durumlarda, bir yolunu bulup bir başka yolculuğa çıkıyordu. Buradan kaç kez geçmiş olmasına karşın, bu harap kilişeye kadar hiç gelmemişti. Dünya büyüktü, sonu gelmiyordu. Kısa bir süre de olsa, koyunlarının kendisine yol göstermesine izin verseydi, sonunda bir yığın ilginç şeyler keşfederdi. "Sorun şu ki, her gün yeni bir yere gittiklerinin farkına varmıyorlar. Otların değıstliğini, mevsimlerin birbirine benzemediğini anlamıyorlar. Çünkü yiyecek ve sudan başka bir kaygıları yok." "Belki de herkes için durum böyledir," diye düşündü çoban. Tüccarın kızına rastladığından bu yana başka bir kadın düşünmeyen benim için bile. Gökyüzüne baktı. Hesaplamalarına göre, öğle yemendinden önce Tarifa'da olacaktı. Orada, kitabını daha kalın bir kitapla değıstirebilir, siselerini sarıya doldurur, saç-sakal tıraş olabilirdi; kızın yanına gitmeden önce iyice hazırlanmalıydı. Daha fazla koyunu olan bir başka çobanın, kendinden önce davranıp genç kızı talip olma olasılığını düşünmek bile istemiyordu. "Bir düşünüş gerçekleştirme olasılığı yaşamı ilginçleştiriyor," diye düşündü, güneşin durumuna tekrar bakıp adımlarını hızlandırarak. Tarifa'da düşünürken bir yaşlı kadının yaşadığını anımsadı. Daha önce bir kez görmüş olduğu bu düşünüş, bu gece de görmüştü. 24 YASLI KADIN, DELIKANLIYI EVİN ARKASINDAKİ BİR ODAYA GÖTÜRDÜ, ODAYI SALONDAN RENKLENDİRİLEN BİR PLASTİK PERDE AYIRIYORDU. Odada bir masa, bir İsa'nın Kutsal Yüresi tasvir ve iki sarı dalye vardı. Yaslı kadın oturdu, delikanlıya da oturmasını söyledi. Sonra delikanlının iki elini ellerinin arasına aldı ve usulca dua etmeye başladı. Söyledikleri bir Çingene duasına benziyordu. Şimdiye kadar, dolarken bir yığın Çingeneye rastlamıştı. Bu insanlar da doluyorlardı,

ama koyunlarla ilgilenmiyorlardı. Söylenenlere bakılırsa, bir Çingenenin isi-gücü durmadan insanları aldatmaktı. Seytanla anlasma yaptıkları, çocukları kaçırıp gizli barınaklarında bunları köle gibi kullandıkları da söyleniyordu. Genç çoban, çocukken, Çingene tarafından kaçırılmaktan korkmıyordu her zaman. Yaslı kadın ellerini tutunca bu eski korkuyu animsadi delikanlı. 'Ama burada İsa'nın Kutsal Yüresi tasvir var,' diye düşündü, kaygılarından kurtulmak isterken. Elinin titremeye başlamasını, yaslı kadının da onun bu ürüntüsünü fark etmesini istemiyordu. Sessizce bir Tanrı Babamızı du- asi okudu. - İlginç... dedi yaslı kadın, gözlerini delikanlının elinden ayırmaksız. Ve tekrar sustu. Delikanlı, giderek sinirlendiğini hissediyordu. Ama elinin titremesine engel olamadı ve yaslı kadın fark etti bunu. Hemen ellerini çekti kadının ellerinden. - Buraya el falına baktırmak için gelmedim, dedi. Bu eve geldiği için artık, pısmalık duyuyordu. Bir an, kadına İsa'nın Tann sevgilinin limgeji. (Çrv.) 25 ücretini ödemenin ve hiçbir şey öğrenmeden buradan ayrılmanın daha iyi olacağını düşündü. Ne var ki, üst üste gördüğü aynı düşünce anlamaya geldiğini öğrenmek çok önemliydi onun için. - Gördüğün düşler hakkında bilgi almaya geldin, dedi bunun üzerine yaslı kadın. Ama düşler Tanrının diliyle konuşurlar. Tanrı dünyanın diliyle konuşursa bunun yorumunu yapabilirim. Ama senin ruhunun diliyle konuştuğu zaman bunu yalnızca sen anlayabilirsin. Gene de danışma ücreti ödeyeceksin bana. 'Gene bir dalavere,' diye düşündü delikanlı. Her şeye karsın, tehlikeyi göze almaya karar verdi. Bir çoban, kurt ya da kuraklık tehlikesiyle her zaman karşı karşıyadır; ama, çobanlık mesleğini çekici kılan da budur zaten. - Aynı düşünce iki kez üst üste gördüm. Koyunlarımla bir otlaktaydım. Derken bir çocuk görüldü ve koyunlarla oynamaya başladı. İnsanların koyunlarımla oynamasından pek hoşlanmam; tanımadıkları insanlardan korkarlar. Ama kendileriyle oynamaya gelen çocuklardan korkmazlar. Neden bilmem. Hayvanların, insanların yasasını bilme-leri sasirtici bir şey. - Sözü gördüğün düşe getir, dedi yaslı kadın. Ateste tencerem var. Hem zaten fazla param da yok, bütün zamanımı alamazsın. - Çocuk bir süre koyunlarla oynuyor, diye sürdürdü konuşmasını çoban, biraz sikiintiyle. Ve birden elimden tutuyor, beni Misir Piramitlerine götürüyor. Yaslı kadının Misir Piramitlerinin ne olduğunu bilip bilmediğini anlamak için bir an sustu. Ama kadın sessizliğini bozmadı. - Sonra, Misir Piramitlerinin (yaslı kadının iyice anlaması için bu sözcükleri tane tane söylüyordu) önünde, çocuk bana, 'Buraya gelirsen, gizli bir hazine bulacaksın,' diyor. Ve tam bana hazinenin yerini gösterceği sırada uyanıyorum, iki kez oldu. 26 Yaslı kadın bir süre sustu. Sonra, delikanlının ellerini tuttu, dikkatle inceledi. - Artık senden para istemiyorum, dedi sonunda. Ama hazineyi bulacak olursan onda birini isterim. Delikanlı gülmeye başladı. Sevinçten gülüyordu. Böylece, gördüğü hazine düşleri sayesinde, cebindeki pek az parayı da harcamamış oluyordu! Bu yaslı kadın gerçekten bir Çingene olmalıydı. Çingene biraz tuhaftırlar. ~ İyi de, nasıl yorumluyorsunuz bu düşünce? diye sordu delikanlı. - Önce yemin edeceksin. Sana söyleyeceklerime karşılık, hazinenin onda birini bana vereceğine dair yemin edeceksin. Delikanlı yemin etti. Yaslı kadın, gözlerini İsa'nın Kutsal Yüresi tasvirinden ayırmaksız tekrarlamasını istedi. - Dünya Dili'nde bir düşünce bu, dedi ardından. Bunu yorumlayabilirim, ama çok zor bir yorum. İşte bu yüzden bana vereceğin paya değer. - Yorumum şöyle: Misir Piramitlerine gitmelisin. Neyin nesidir bunları bilmiyorum, ama bir çocuk gösterdiğine göre, gerçekten vardır bunlar. Orada bir hazine bulup zengin olacaksın. Delikanlı önce sasirdi, sonra öfkelenildi. Bu kadar az bir şey için bu kadın kariya gelmesi gerekmezdi. Ama, para ödemek zorunda olmadığını animsadi. - Eger buysa, bunun için vakit kaybetmeye değmez, dedi. - Hadi çanim! Sana, gördüğün düşünce yorumlamanın zor olduğunu söylemistim. Basit şeyler, en olaganüstü şeylerdir ve yalnızca bilginler anlayabilirler bunları. Bir bilgin olmadığım için, başka şeyler de bilmem gerekiyor: El falına bakmak, mesela. - Peki, nasıl gideceğim Misir'a? 27 - Ben yalnızca düşleri yorumluyorum. Bunları gerçekten dönüştürecek gücüm yok benim. Bu yüzden de kızlarımla bana verdikleriyle yaşamak zorundayım. - Ama ya Misir'a yaramazsam? - Eh, o zaman bir şey ödemezsın bana. Zaten ilk kez olmayacak. Ve yaslı kadın bu sözlerine hiçbir şey eklemedi. Delikanlıdan gitmesini istedi. Çünkü onunla epeyce zaman kaybetmişti. 28 ÇOBAN, FALCININ YANINDAN HAYAL KIRIK- rıklığı içinde ayrıldı; bir daha asla düşlere inanmamaya karar vermisti. Bu arada yapacak bir yığın isini olduğunu animsadi: Önce gidip karnini doydurdu, kitabını daha kalın bir kitapla degistirdi ve yeni satın aldığı sarabi

rahatça iç- mek için kasabanın alanına gidip bir sıraya oturdu. Sıcak bir gündü, ama sarap o akıl-sir ermez gizemiyle çobanın içini biraz serinletti. Koyunlar, yeni edindiği bir dostun kent girişinde bulunan ağıldaydılar. Bu yörelerde bir yi- gin arkadaşı vardı - ve bu da yolculuk yapmayı neden bunca sevdiğini açıklıyor. Her gün birlikte olmak gereksi- nimi duymaksızın, insan her zaman yeni dostlar edinir. Papaz okulunda olduğu gibi, insan her zaman aynı insanla ri görürse, bunları yaşamının bir parçası saymaya baslar. İyi, ama bu kişiler de bu nedenle, yaşamimizi değiştirmeye kalkışır. Bizi görmek istedikleri gibi değilsek hosnut ol- mazlar, canları sikilir. Çünkü, efendim, herkes bizim nasıl yaşamamız gerektiğini elifi elifine bildiğine inanır. Ne var ki, hiç kimse kendisinin kendi hayatını nasıl yaşamayı gerektiğini kesinlikle bilmez. Tıpkı su, düşleri gerçeğe dönüştürmeyi beceremediği halde düş yorumculu- guna kalkışan cadi gibi. Koyunlarım alıp kırlara açılmadan önce güneşin alçal- masını beklemeye karar verdi. Üç gün sonra tüccarın kizi- ni görecek. Tarifa papazından aldığı kitabı okumaya başladı. Ka- lin bir kitaptı, daha ilk sayfada bir cenaze törenini anlatı- yordu. Ayrıca, kahramanlarının adları da son derece kar- masikti. 'Günün birinde bir kitap yazacak olursam,' diye düşündü, okurları, kahramanların adlarını bir anda öğren- 29 mek zorunda bırakmamak için onları teker teker sunacak- ti. Okumaya iyice daldığı sırada (cenaze karda gömüldü- gü ve bu da yakıcı güneşin altında serinlik duygusu uyan- dırdığı için hosuna gidiyordu okuma), yaşlı bir adam gelip yanına oturdu ve onunla konuşmaya başladı: - Bu insanlar ne yapıyorlar? diye sordu yaşlı adam, alandan geçenleri göstererek. - Çalışıyorlar, diye yanıtladı çoban, soğukça ve oku- dugu kitaba kendini iyice kaptırmış gibii Aslında, tüccarın kızının önünde koyunlarını kirkliğini ve kızın da çobanın nasıl yaman biri olduğuna gözleriyle tanıklık ettiğini hayal ediyordu. Bu sahneyi daha önce onlarca kez hayal etmişti. Koyunların arkadan öne doğru kirkilmaları gerektiğini genç kızı anlatmaya başlayınca onun kendisini kendinden geçercesine dinlediğini gözünün önüne getiriyordu her za- man. Bir yandan koyunları kirkirken, bir yandw da genç kızı anlatacak ilginç öyküler animsamaya çalışıyordu. Bunlar çoğunlukla kitaplarda okuduğu öykülerdi, ama o bunları sanki kendisi yaşamışçasına anlatıyordu. Genç kız okuma bilmediği için isin aslini hiçbir zaman öğrenemeye- ckti. Ne var ki, direndi yaşlı adam. Yorgun ve susamış, ol- dugunu söyledi ve bir yudum sarap içmek istedi. Delikanlı siseyi verdi ona; belki kendisini rahat bırakır, diye düşün- dü. Ama yaşlı adam mutlaka gevezelik etmek istiyordu. Çobana, okumakta olduğu kitabın nasıl bir şey olduğunu sordu. İçinden adama kaba davranıp oturduğu sırayı de- gis- tirmeyi geçirdi, ama babası ona yaşlı insanlara karşı saygılı olmayı öğretmişti. Bunun üzerine kitabı yaşlı adama uzat- ti. Bunu iki nedenden dolayı yaptı: Birincisi, kitabın adını iyi söyleyemiyordu,- ikincisi, yaşlı adam okuma bilmiyor sa, küçük düsmemek için kendisi sıra değiştirmek isteye- ckti. 30 - Himm! dedi yaşlı adam, sanki tuhaf bir nesneymiş gibi, bütün dikkatiyle incelerken. Önemli bir kitap, ama çok sıkıcı. Çoban çok sasirdi. Demek yaşlı adam da okuma bili- yordu ve bu kitabı daha önce okumustu. Onun dediği gibi sıkıcı bir kitapsa, değiştirmek için hâlâ zamanı vardı. - Bütün kitaplar gibi aynı şeyden söz eden bir kitap, diye sürdürdü konuşmasını yaşlı adam. İnsanların kendi yazgılarını seçmek sansından yoksun bulduklarından söz ediyor. Ve sonunda da, dünyanın en büyük yalanı inandığını söylüyor. - Peki dünyanın en büyük yalanı ne? diye sordu deli- kanlı, saskinlik içinde, - Ne mi? Hayatımızın belli bir ânında, yaşamımızın denetimini elimizden kaçıırız ve bunun sonucu olarak ha yatımızın denetimi yazgının eline geçer. Dünyanın en bü- yük yalanı budur. - Benim için böyle olmadı, dedi delikanlı. Rahip ol- mami istiyorlardı, ben kendim çoban oldum. - Böylesi daha iyi, dedi yaşlı âdâm. Çünkü sen gez- meyi seviyorsun. "Düşüncelerimi okuyor," diye geçirdi içinden Santi- ago. Bu sırada, pek öyle umursamadan kalın kitabın sayfa- larını karıştırıyordu yaşlı adam. Çoban onun giysilerinin tuhaflığını fark etti: Arap'a benziyordu, ama bu yörelerde olaganüstü bir şey değildi bu. Tarifa'dan ancak birkaç saat uzaktaydı Afrika. Çoğu zaman kente alisveris yapmak için Araplar gelirdi,- günde birkaç kez tuhaf hareketler yaparak dua ettikleri görülürdü. - Neredensiniz? diye sordu delikanlı. - Birçok yerden. - Kimse birçok yerden olamaz, dedi delikanlı. Ben bir çoban olarak değişik yerlerde bulunabilirim, ama aslim bir yerdendir: Çok eski bir satosu olan bir kent. Orada doğdum. 31 - Peki, diyelim ki, ben de Salem'de1 doğdum. Çoban, Salem'in nerede olduğunu bilmiyordu, ama bilgisizliğinden dolayı küçük düsmemek için

de soru sor- mak istemiyordu. Bir süre alana bakti. İnsanlar gi- dîp-geliyor, isleri baslarından askmmis gibi görünüyorlar- di. - Nasıl bir yer Salem? diye sordu sonunda, bir ipucu yakalamak için. - Her zamanki gibi, her zaman nasilsa öyle. Doğrusu bir ipucu degildi yaniti. Ama en azından Sa- lem'in Endülüs'te bulunmadigini biliyordu. Yoksa, bilirdi bu kenti. - Peki, ne yapıyorsunuz Salem'de? - Salem'de ne mi yapıyorum? Yasli adam ilk kez kakhahayla gülmeye basladi. Salem Kraliyim ben, ne soru! insanlar bir yigin acayip seyler söylüyorlar. Bazen, koyunlarla birlikte yasamak çok daha iyi, konusmaz ko- yunlar, yiyecek ve su aramaktan baska bir sey yapmazlar. Ya da kitaplar, dinlemek isterseniz size ilginç öyküler an- latir kitaplar. Ama insanlarla konusurken durum baska, öylesine tuhaf seyler söylerler ki, konusmayi nasıl sürdür- receginizi bilemezsiniz. - Benim adim Melkisedek,2 dedi yasli adam. Kaç tane koyunun var? - Yeteri kadar, diye yanitladi çoban. Yasli adam onun hayati hakkında daha fazla seyler öğrenmek istiyor- du. - Öyleyse, bir sorunumuz var. Yeteri kadar koyu- nun oldugunu düşündüğün sürece sana yardım edemem. Delikanli içinde bir kizginlik hissetmeye basladi. Hiç- bir yardım istedigini yoktu. Sarap isteyen, sohbet etmek iste- yen, kitabıyla ilgilenen yasli adamin kendisiydi. 'Tevrat'ta adi geçen bir kent (Tefevin, XIV, 18) (Çev.) ? Salem Krali (Tevrat Teinin, XIV. 18); Yü<* Al'ah'tn rahib", AbiWt (Ibrahim Pey- gamber) mübarek kildi (Çrv) 32 - Kitabi geri verin bana, dedi. Koyunlarimin yanma gidip yola çıkmaliyim. - On koyundan birini bana ver, dedi yash adam. O zaman, gizli hazineye ulasmak için ne yaptman gerektigini öğretirim sana. Delikanli bunun üzerine düşünö annjnsadi ve birden her sey apaçik ortaya çıktı. Yash kadin para istememisti kendisinden, bu yasli adam (belki de kaçjbnm kocasiydi) gerçekte hiçbir iliskisi olmayan bir bilgi karsiliginda daha fazla para sizdiracakti. Bu da bir Çingene olmalıydı. Ama, delikanli daha agzini açmadan, yasli adam yere egilip bir ince dal parçasi aldı ve alanin kumu üzerine bir- seyler yazmaya basladi. Yasli adam egildigi anda gögsünde bir sey parladi ve öylesine parladi ki, delikanlinin gözleri hiçbir sey görmez oldu. Ama, yasindan beklenmeyecek bir çabuklukla, harmanisiyle gögsünü örttü yasli adam. Delikanlinin göz kamasmasi geçti ve yasli adamin yazmak- ta oldugu seyleri açık seçik görmeye basladi. Küçük kentin alaninin kumlari üzerinde, babasinin ve annesinin adlarini okudu. Hayatinin o âna kadarki öykü- sünü, çocukken oynadigi oyunlari, papaz okulunun soguk gecelerini okudu. Simdiye kadar hiç kimseye anlatmadigi seyleri okudu: Karaca avlamak için babasinin tüfegini giz- lice alisini ya da yalnız basina yaptigi ilk cinsel deneyini. - Ben Salem Kraliyim, demisjti yasli adam. - Bir kral niçin bir çobanla çene çalsin? di^e sordu delikanli; tedirgin olmus, alabildigine sasirmisti. - Bunun birçok nedeni var. Ama diyelim ki, bunun en önemli nedeni senin Kisisel Menkibe'ni1 gerçeklestir- mek gücüne sahip olusun. Mtnkibt: Din büyüklerini n ya da tarihe geçmis, ünlü kifileriü yasamlarim ve olaganüs- tü davranislarini anlatan öykü. 'Yazgi'ya gönderme yapiliyor. (Çev,)^ Simyaci 33/3 Delikanli 'Kisisel Menkibe'nin ne anlama geldigini bilmiyordu. - SenIn her zaman gerçeklestirmek istedigini seydir. Hepimiz, gençken, Kisisel Menkibe'mizin ne oldugunu bi- liriz. - Hayatin bu döneminde, her sey açık seçiktir, her sey mümkündür ve hayal kurmaktan, hayatinda gerçekles- tirmek istedigini seylerin olmasini istemekten korkmaz. Ama zaman geçtikçe, gizemli bir güç, Kisisel Menkibe'nin gerçeklestirilmesinin olanaksiz oldugunu kanitlamaya bas- lar. Yasli adamin söylediklerinin genç çoban için önemli bir anlami yoktu. Ama su 'gizemli güçler'in ne oldugunu öğrenmek istiyordu: Anlattigi zaman tüccarin kizinin agzi bir karis açık .kalacakti. Olumsuz gibi görünen güçlerdir bunlar, ama aslında sana Kisisel Menkibe'ni nasıl gerçeklestirecegini öğretirler. Zihnini ve iradeni bunlar hazirlarlar, çünkü dünyada bir büyük gerçek vardır: Kim olursan ol, ne yaparsan yap, bü- fcüri' yüregiyle gerçekten bir sey istedigini zaman, Evrenin Ruhu'nda bu istek olur. Bu senin yeryüzündeki özel gö- revindir. - İnsan yalnızca yolculuk yapmak istese? Ya da bir kumas tüccarinin kiziyla evlenmek istese? Ya da hazine aramak istese. Dünyanın Ruhu insanların mutluluguyla beslenir. Ya da mutsuzluklanyla, arzuyla, kiskançlıkla. Kendi Kisisel Menkibe'sini gerçeklestirmek insanların biri- cik gerçek yükümlülüğüdür. Her sey bir ve tek seydir. Ve bir sey istedigini zaman, bütün Evren arzunun gerçekles- mesi için isbirligi yapar. Ahiri ve gelip geçenleri seyrederek bir süre sustular. lif önce vasi' adam bozdu: M-Jui k-*'- "p güdü\ örsün? <j-.<". •• / it- vîr-.ak l- "suma gidiyor. Yasli adam, alanin kösesinde, kirmizi arabasinda pat- lamis misir satan adami gösterdi. -

Çocukken \>\i adam da yolculuk yapmak istiyordu. Ama patlamis misir satmak, yıllar boyu para biriktirmek için bu arabayı satın almayı seçti. Yaslandığı zaman bir ay- lığına Afrika'ya gidecek. İnsanın düşlediği şeyi gerçekle- tirmesi için her zaman olanak bulunduğunu bir türlü anla- madi. 'Çobanlığı da seçebilirdi,* diye düşündü delikanlı. Bu düşüncesini yüksek sesle tekrarladı. - Bunu pekâlâ düşündü, dedi yaslı adam. Ama patla- mis misir satıcıları, çobanlardan daha önemlidirler. Patla- mis misir satıcılarının baslarını sokacakları bir çatı vardır, oysa çobanlar yıldız palasta uyurlar. İnsanlar kızlarını ço- banlardan çok patlamis misir satıcılarıyla evlendirmek is- terler. Tüccarın kızını düşünen çoban, yüreğinde bir acı his- setti. Kızın yaşadığı kentte kuskusuz bir patlamis misir sa- tıcısı vardı. - Sonuç olarak, insanların patlamis misir satıcıları ve Çobanlar hakkında düşündükleri, onlar için, Kisisel Men- kibe'den daha Önemli olur. Yaslı adam kitabın sayfalarını karıstırdı, bir yeri egle- nerek okudu. Çoban biraz bekledi, sonra, daha önce yaslı adamın yaptığı gibi, araya girdi: - Bunları neden söylüyorsunuz bana? - Çünkü sen, kendi Kisisel Menkibe'ni yaşamaya ça- lıyorsun. Ve bundan vazgeçmek üzeresin. - Peki siz hep böyle durumlarda mi ortaya çıkarsı- niz? - Her zaman böyle değil, ama her zaman bir şey yap- maktan geri durmadım. Bazen, iyi bir fikir, bir çözüm yo- lu olarak görüldüm. Kimi zaman, çok nazik bir anda, isle- ri kolaylaştıracak şekilde davrandım. Böyle şeyler iste, ama çoğu insan hiçbir şeyin farkına varmadı. 3 5 Bir hafta önce, bir maden arayıcısına bir tas biçiminde görünmek zorunda kaldığını anlattı. Zümrüt aramak için her şeyini terk etmişti bu adam. Bes yıl boyunca]bir ırma- gın kıyısında çalışmış, dokuz yüz doksan dokuz bin dokuz yüz doksan dokuz tas kırmıştı, bîr zümrüt parçası arar- ken. İşte o anda vazgeçmeyi düşünmüş, oysa zümrüdünü bulması için bir tas, bir tek tas kalmıştı. Kisisel Menkibe'si üzerine bahse girmiş bir insan olduğu için madenci, yaslı adam ise karismaya karar vermiş. Bir tase dönüşüp maden- cinin ayaklarına yuvarlanmış. Basarisiz geçen bes yıl yü- zünden eziklik duyan madenci tasi öfkeyle alıp uzaklara fırlatmış. Tasi öylesine bir hızla fırlatmış ki, başka bir tase çarpan tas parçalanmış ve ortaya dünyanın en güzel züm- rüdü çıkmış. - İnsanlar yasama nedenlerini pek çabuk öğreniyor- lar, dedi yaslı adam, gözlerinde beliren acıyla. Belki de ge- ne aynı nedenle hemen pes ediyorlar. Ama, dünyanın hali böyle iste. Delikanlı, konuşmanın gizli hazine yüzünden basla- mis olduğunu anımsadı. - Hazinesi, seller toprağın altından çıkartırlar, gene seller topraga gömerler, dedi yaslı adam. Hazinesi hakkın- da daha fazla şey öğrenmek istiyorsan, sürünün onda biri- ni bana vereceksin. - Hazinesinin onda biri yetmez miydi? Yaslı adam hayal kırıklığına uğrar gibi oldu. -* -^^Tienüz sahip olmadığın bir şeyi vaat ederek gidecek olursan, onu ele geçirmek arzunu yitirirsin. Çoban bunun üzerine hazinenin onda birini Çingene kadına söz verdiğini söyledi yaslı adama. - Çingeneler kurnazdır, diye içini çekti yaslı adam. Ama ne olursa olsun, hayatta her şeyin bir bedeli olduğu- nu öğrenmek senin için iyi bir şey. Isigin Savaşçılarınin öğ- retmeye çalıştıkları da bumer zaten. Delikanlıya kitabını geri verdi. 36 - Yarın sürünün onda birini bana getireceksin. Gizli hazineyi nasıl bulacağını söyleyeceğim sana. Haydi, iyi ak- samlar. Sonra alanın bir köşesinde gözden kayboldu. 3 7 DELIKANLI KİTABI YENİDEN OKUMAYI DE- nedim, ama bütün dikkatini kitap üzerinde yoğunlaştırama- dım. Yaslı adamın doğru söylediğini bildiği için sinirli ve gergindi. Patlamis misir satıcısını bularak bir torba patla- mis misir satın aldı. Yaslı adamın anlattıklarını adama ak- tarmalı mıydı, yoksa susmalı mıydı? Düşünüyordu, ama bir türlü karar veremiyordu. "Bazen işi oluruna bırakmak, ilismemek daha iyidir,* diye düşündü ve adama bu konuda bir şey söylemedi. Konuşacak olsaydı, satıcı günlerce kafa patlatırdı: Her şeyi yüzüstü biraksin mi yoksa birakma- sin mi? Ama küçük arabasına da iyice alısmıştı. Adami, kendisinin yol açacağı kararsızlık iskencesin- den kurtarabilirdi. Kentte dolasmaya başladı, limana kadar uzandı. Limanda küçük bir bina vardı, bu binanın pence reye benzer bir deliginden insanlar bilet satın alıyorlardı. Misir ülkesinin Afrika'da olduğunu öğrendi. - Arzunuz? diye sordu gisedeki memur. - Belki, yarın, diye yanıtladı delikanlı uzaklaşırken. Koyunlarından birini satarak boğazın karsı yakasına geçe- bilirdi. Bu düşünce ürktüyordu onu. - Al sana bir hayalperest daha, dedi gisedeki adam ar- kadasına, delikanlı uzaklaşırken. Bilet alacak parası yok. Delikanlı gisenin Önünde koyunlarını düşünmüş ve onların yanına gitmekten korkmuştu. İki yıl içinde, ko- yun yetistirciliği konusunda her şeyi öğrenmişti. Her tür- lü koyun bakımını, koyun kirkmayı ve sürüyü kurtlardan korumayı öğrenmişti.

Endülüs'ün bütün kir ve otlaklarını taniyordu. Koyunlarının her birinin alıs ve satis fiyatlarını biliyordu. 38 Arkadasının agiline en uzun yoldan gitmeye karar verdi. Kentin bir satosu vardı; kaleye tirmanip surların üzerinde oturmak istedi canı. Yukarıdan, Afrika'yi görebilirdi. Neredeyse bütün İspanya'yi uzun süre İsgal etmiş olan MagripHlerin buradan geldiklerini söylemişti biri, bir zamanlar. MagripHlerden nefret ediyordu. Çingeneleri onlar getirmişlerdi. Yukarıdan, yaslı adamla gevezelik ettiği alan da aralarında olmak üzere kentin büyük bir bölümünü de görebilirdi. *Su ihtiyara rastladığım âna lanet olsun,' diye düşünürdü. Gördüğü düşleri yorumlayabilecek bir kadın bulmaya gitmişti yalnızca. Ne kadın, ne de yaslı adam, kendisinin bir çoban olusunu umursuyorlardı. Hayatta hiçbir şeye artıktan inmayan, çobanların bir gün duygusal olarak koyunlarına bağlanabileceklerini anlayacak durumda olmayan yalnız insanlardı bunlar. Kendisi koyunlarını çok iyi tanıyordu: Hangisi topallıyor, hangisi iki ay sonra kuzulayacak, hangileri tembeldir, hepsini biliyordu. Onları kırkma ve kesmeyi de biliyordu. Gitmeye karar verecek olursa, koyunları acı çekerdi. Rüzgâr çıktı. O, bu rüzgârı taniyordu: Gündogusu diyordular bu rüzgâra, imansız sürüleri bu rüzgârla birlikte gelmişlerdi. Tarifa'ya gelmeden önce, Afrika'nın bu kadar yakın olduğunu hiç düşünmemişti. Çok büyük bir tehlikeydi bu: MagripHler ülkeyi yeniden istila edebilirlerdi. Gündogusu daha sert esmeye başladı. 'Koyunlarımla hazine arasında kaldım,' diye düşünürdü. Karar vermek, alıs tigi ile sahip olmayı çok istediği şey arasında bir seçim yapmak zorundaydı. Ayrıca tüccarın kızı da vardı, ama kız koyunlar kadar önemli değildi, çünkü kendisine bağımlı değildi kız. Kesin olan bir şey vardı: Ertesi gün kız kendisini görmese, bunun farkına bile varmazdı: Kız için bütün günler birbirinin aynıydı ve bütün günler birbirine benzediği zaman da insanlar, güneş gökyüzünde hareket ettikçe, hayatlarında karşılarına çıkan iyi şeylerin farkına varamaz olurlar 'Annemi, babamı, doğduğum kentin satosunu terk ettim. Onlar bu duruma alıstılar, ben de alıstim. Koyunlar da benim yokluğuma alısirlarsa iyi ederler,' diye düşünürdü. Yukarıdan alana baktı. Seyyar satıcı patlamış mısırlarını satmayı sürdürüyordu. Bir süre önce yaslı adamla sohbet ettiği siraya bir genç çift gelip oturdu ve Öpüsmeye başladı. 'Patlamış mısır satıcısı,' diye mirildandı, ama cümlesini bitirmedi. Çünkü gündogusu daha da sert esmeye başlamıştı; rüzgârı yüzünde hissetti. Kuskusuz MagripHleri getiriyordu bu rüzgâr, ama çölün ve peçeli kadınların da kokusunu taşıyordu buralara. Bir gün, Bilinmez'in pesine düşmüş, altın, serüven ve piramitleri aramaya çıkmış insanların terini ve hayallerini de getiriyordu. Rüzgârın özgürlüğünü kiskandı delikanlı ve onun gibi olabileceğini anladı. Kendisinden başka hiçbir şey engel değildi buna. Koyunlar, tüccarın kızı, Endülüs kırları onun Kisisel Menkibe'sinin menzillerinden başka bir şey değillerdi. 40 ERTESİ GÜN ÖGLEYİN YASLI ADAMIN YANINA gitti delikanlı. Yanında altı koyun götürdü. - Çok sasırdım, dedi yaslı adama. Arkadasım sürüyü satın aldı hemencecik. Ömür boyu çoban olmayı hayal ettiğini söyledi bana; iyiye alamet. ' - Hep böyle olur, diye karşılık verdi yaslı adam. Biz buna Lütuf Kuralı adını veririz. İlk kez kâğıt oynadığın zaman, kesinlikle kazanırsın. Acemi talihi. - Peki neden böyle oluyor? - Çünkü hayat senin Kisisel Menkibe'ni yaşamayı istiyor. Sonra altı koyunu incelemeye başladı ve bir koyunun topalladığını fark etti. Delikanlı bunun önemsiz bir şey olduğunu, çünkü bu koyunun, koyunlarının en akıllısı olduğunu ve çok yün verdiğini söyledi. - Hazine nerede? diye sordu. - Mısır'da, Piramitlerin yanında. Çoban ırkıldı. Yaslı kadın aynı şeyi söylemiş, üstelik para da almamıştı. - Hazineye ulaşmak için isaretlere dikkat etmen gerekiyor. Tanrı, herkesin izlemesi gereken yolu yeryüzüne çizmiştir, yazmıştır. Senin yapman gereken, senin için yazdıklarını okumak yalnızca. Delikanlı konuşmaya başlamadan önce, kendisiyle yaslı adam arasında bir pervane havalandı. Dedesini animesadi; dedesi pervanelerin sans simgesi olduklarını söylemişti çocukluğunda. Tipki circirböcekleri, yeşil çekirgeler, küçük gri kertenkeleler ve dört yapraklı yoncalar gibi. 4 1 - Doğrudur, dedi, delikanlının düşüncelerini okuyan yaslı adam. Tipki sana dedenin öğrettiği gibi. Birer isaret tir bunlar. Sonra sarımsı harmanıyı açtı. Delikanlı daha önce görmüş olduğu şeyden çok etkilenmişti; bir gün önce gözlerini kamastıran parıltıyı animesadi. Değerli taşlarla süslü som altından kocaman bir göğüslük vardı göğsünde yaslı adamın. Gerçek bir kraldı yaslı adam. Haydutların saldırısına uğramamak için böyle gizleniyordu. - Al! dedi, göğüslüğünün ortasına kakılmış biri be yaz, biri siyah iki taş çıkartarak. Birinin adı Urim, 2 Öteki-

nin adi da Tummim'dir. Siyah olani 'evet*' demektir, be- yaz olani 'hayir' anlamina gelir. Isaretleri yorumlamayi basaramadigin zaman sana yardim ederler. Ama her za- man nesnel sorular sor. - Ama, mümkünse, kendi kararlarini kendin al. Ha- zine Piramitlerin yakininda bulunuyor, bunu biliyorsun zaten. Bana alti koyun vermek zorunda kaldin, çünkü ka- rar vermene ben yardimci oldum. Delikanli iki tasi heybesine koydu. Artik kararlarini kendisi verecekti. - Her sey bir ve tek sey oldugunu asla unutma. Simgelerin dilini unutma. Ve özellikle, Kisisel Menki- be'nin sonuna kadar gitmeyi unutma. - Ama simdi sana küçük bir öykü anlatmak istiyorum. Bir tüccar Mutlulugun Gizi'ni öğrenmesi için oglunu insanlari en bilgesinin yanina yollamis. Delikanli bir çöl- 1 TYvrat'ui Çktkj bölümünün *Vr s"i Israil ogullan arasindan bana kâhinlik etmesi için. kardesin Harun'u v* kruditiwif be rabcr ogullanin, Harun'u vr ogullan Nadab w Abi- huvu, Eleazar vr Itaman yanina getir.' cüm.rsiyle baijayai 28 'inci babinda, yapilacak "vaplar (gögüslük vr f f od ve "itan vr tiakich gömlek, tank vr kirçak) sayihr. Mrtindr grçrn 'gögüslük' Tevrat'taki gOgfBLOgt- g&n<tranr yapmaktadır. (Çrv.) l'rini vr Tutmaim: Büvök rahibin gEgfiilûgQiide bulurun vr Tanri iradelinin jinigcii olan iki tas. "Ve Urim ilf Tummin.i hftküm gögöjlügö içiif koyacaksin ve RABBIN flitfii.f girdigj zaman Harun'un vörrg, fizfnndf olacaklar ve Hanin RABBÎN jtnfliidr Israil ogullanniii hükmün fi dûma vûrfgi üzerimir tasiyacak.' (TVvrat, Çtkif, 29 : 30) 42 de kirk gün yürüdükten sonra, sonunda bir tepenin üze- rinde bulunan güzel bir satoya varmis. Söz konusu bilge burada yasiyormus. Bir ermisle karsilasmayi bekleyen bizim kahraman, girdigi salonda hummalı bir manzarayla karsilasmis: Tüccarlar girip çikiyor, insanlar bir kösede sohbet ediyor, bir orkestra tatli ezgiler çahyormus; dünyanın dört bir yanin- dan gelmis lezzetli yiyeceklerle dolu bir masa da varmis. Bilge sirayla bu insanlarla konusuyormus ve bizim deli- kanli kendi sirasinin gelmesi için iki saat beklemek zorun- da kalmis. Delikanlinin ziyaret nedenini açıklamasini dikkatle dinlemis bilge, ama Mutlulugun Gizi'ni açıklayacak zama- ni olmadigini söylemis ona. Gidip sarayda dolasmasini, kendisini iki saat sonra görmeye gelmesini salik vermis. "Ama, sizden bir ricada bulunacagim,' diye eklemis bilge, delikanlinin eline bir kasik verip sonra bu kasiga iki damla siviyağ koymus. 'Sarayi dolasirken bu kasigi eliniz- de tutacak ve yagi dökmeyeceksiniz.' Delikanli sarayin merdivenlerini inip-çikmaya basla- mis, gözünü kasiktan ayirmiyormus. İki saat sonra bilge- nin huzuruna çikmis. "Güzel, demis bilge, peki yemek salonumdaki Acem halilarini gördünüz mü? Bahçivan Basi'nin yaratmak için on yıl çalistigi t bahçeyi gördünüz mü? Kütüphanemdeki güzel parsömenleri fark ettiniz mi?' Utanan delikanli hiçbir sey göremedigini itiraf etmek zorunda kalmis. Çünkü bilgenin kendisine verdigi iki damla yagi dökmemeye çabalamis, baska bir seye dikkat edememis. 'Öyleyse git, evrenimin harikalarini tani,* demis ona bilge. 'Oturdugu evi tanimadan bir insana güvenemezsin.' İçi rahatlayan delikanli kasigi alip sarayi gezmeye çik- mis. Bu kez, duvarlara asilmis, tavanlari süsleyen sanat ya pitlarina dikkat ediyormus. Bahçeleri, çevredeki daglari, Çiçeklerin güzelligini, bulduklari yerlere yakisan sanat 4 3 yapitlarinin zarafetini görmüs. Bilgenin yanina dönünce, gördüklerini bütün ayrintilariyla anlatmis. 'Peki sana emanet ettigim iki damla yağ nerede?*' diye sormus bilge. Kasiga bakan delikanli, iki damla yagin dökülmüs ol- dugunu görmüs. Teki,* demis bunun üzerine bilgeler bilgesi, *sana ve- rebilecegim tek bir öğüt var: Mutlulugun Gizi dünyanın bütün harikalarini görmektir, ama kasiktaki iki damla yagi unutmadan/ Çoban agzini açip konusmedi. Yasli kralin anlattigi öykünün anlamini kavramisti. Bir çoban gezmeyi sevebi- lir, ama koyunlarini asla unutmaz. >Yasli adam, delikanliya bakti ve sonra, açık elleriyle, delikanlinin basinin üzerinde bazi tuhaf isaretler yaptı. Sonra koyunlarini önüne katip uzaklasti oradan. 44 KÜÇÜK TARIFA KENTININ YUKARI KESI- minde Magriplilerin yaptirdigi eski bir kale vardir; kale surlarina oturan biri asagida bir alan, bir patlamis misir sa- ticisi ve karsida da bir parça Afrika görebilir. Salem Krali Melkisedek o aksam kale surlarina oturdu ve yüzünde gündogusu adi verilen rüzgâri hissetti. Sahip degisikliginin ve kargasalarin altüst ettigi tedirgin koyun- lar biraz ileride kimildanip duruyorlardi. Bütün arzulari yalnızca yiyecek ve içecekti. Melkisedek limandan uzaklasan küçük gemiye bakti. Genç çobani bir daha hiç görmeyecekti, tipki asar vergisi ni ödedikten sonra Abram'i bir daha hiç görmedigi gibi. Ama isinin özelligiydi bu. Tanrilarin dilekleri olamaz, çünkü tanrilarin Kisisel Menkibeleri yoktur. Bununla birlikte, Salem Krali yüregi- nin

derinliklerinden, delikanlinin basariya ulasmasini dile- di. *Ne yazik! Yakinda adimi unutacak," diye düsündü, 'Ona adimi birkaç kez tekrarlatmalıydim. Benden söz etti- gi zaman, benim Salem Krali Melkisedek olduğumu söyle- meliydi.' ' "Ve Abram (tbrahim. Ö.I.), Kederlaomer ve beraberinde olan krallari vurup döndük- ten sonra, Save Vadisinde Sodom Krali onu karptamava çıktı (bu Kralin VadUidir). Ve Salem Krali Melkisedek ekmek ve sarap çıkardı vr Yüce Allahın kahini idi. Ve onu m- barek kilip dedi: Göklerin ve yerin sahibi Yüce Allah tarafından Abram mübarek ol tun; senin dsmanlarım eline teslim eden Ycr Allah mübarek olsun. Ve her peyden kendisine ondalik verdi. Ve Sodom Krali Abram'a dedi: Canlan bana ver ve mali kendi- ne al. Ve Abram Sodom Kralina dedi: Göklerin ve yerin sahibi Yüce Allaha, RABBE, ne bir iplik, ne bir çank bağı, ut de sana ait olan bir seye almamaya elimi kaldırdım, ta ki: Abram'i zengin ettim, demeyesin. Ancak gençlerin yediklerinden ve benimle giden adamları, Aner, Ejkol ve Mamre'nin payyukn baskası bana olmasın; bunlar paylarını alımlar. (Tevrat, Ttkvm, XIV, 17-23) (Çev.) 4 5

Sonra gözlerini gökyüzüne kaldırdı, dsndklerin- den utanmıstı: Biliyorum: Bosların bosu.1 Senin de söyle- digin gibi, Tanrım. Ama bazen bir ihtiyaç kral da kendi- siyle gururlanmak gereksinimi duyabilir. 'Tevrat, VWz, 1:2. (Çrv.) 46 'NE TUHAF BİR MEMLEKET SU AFRİKA!' Dİ- ye düsündü delikanlı. Kentin daracık sokaklarında dolarken gördüğü öteki kahvehanelere benzeyen bir kahveye oturmustu, insanlar, ağızdan ağıza dolastırdıkları devsel pipolar içiyorlardı. Bir- kaç saat içinde, el ele tutularak dolayan erkekler" yüzleri peçeli kadınlar, yüksek kulelerin tepesine çıkıp sarkı söyle- yen din adamları, bunların çevresinde de diz çöküp alınla- rını yere vuran insanlar görmüstü. 'İmansızların tapınmaları,' diye düsündü. Çocukken, köylerindeki kilisede, bir kir ata binmiş Ermis Santiago Matamoros'un1 heykelini görürdü: Kilicini çekmiş, ayak- larının altında buranın insanlarına benzeyen insanlar. Ken- dini tedirgin ve yalnız mı yalnız hissediyordu. İmansızla- rın korkunç kötücül bakışları vardı. Üstelik, yola çıkmanın büyük telası içinde, bir ayrın- tiyi unutmustu, uzun süre kendisini hazinesinden uzak tu- tabilecek bir tek ayrıntiyi: Bu ülkede herkes Arapça konu- suyordu. Kahvenin sahibi yaklaştı; delikanlı yandaki masaya getirildiğini gördüğü bir içeceği parmağıyla isaret etti. İsa- ret ettiği çaydı, acı çay. Oysa sarap içmek isterdi. Ama şimdi böyle şeylerle kaygılanacak zaman degildi. Hazinesinden başka bir şey dsnmemeliydi, onu nasıl ele geçireceğini dsnmeliydi. Koyunların satısından oldukça önemli bir para sağlamıstı ve paranın büyüü bir gücü ol- 1 Böyük Ylkub (Saiuc Jarqgrt \t Majeur): tta'nii. on iki havariiiiidru biri. Dört incil'den brini yazmıf olan Yuluiina'uin 'Balıkçı' lakabıyla anılan kadesi. Kral Hiroctn tarafın. dan kılıçla öldürüldü (İncil, Rnuerui tlfri, 12: 2). ıspanya'da çok zrl bir yrri olan ha vari. (Çev.) 4 7 düğünü biliyordu: Parası olan insan hiçbir zaman tama- men yalnız degildir. Kısa bir süre sonra, belki de birkaç gün'içinde, Piramitlere ulaşacaktı. Ggs piril piril altınla kaplı bir ihtiyaın altı koyununu almak için yalan şeyler anlatmaya gereksinimi yoktu. Yaslı kral ona simgelerden söz etmıstı. Bogazi geçer- ken simgeleri dsnmst. Evet, onun nelerden söz ettiği- ni çok iyi biliyordu: Endülüs kırlarında geçirdiği zaman içinde, izlemesi gerekli yolla ilgili isaretleri yeryüzünde ve gökyüzünde okumaya alısmıstı. Falanca kusun varlığı ya- kinlarda bir yılan bulduğunun isaretiydi; filanca çalı ise çevrede su bulduğunun belirtisiydi. Bunları ğrenmıstı. Bunları koyunlar ğretmıstı ona. Tanrı koyunları böylesine iyi güdüyorsa, bir insani da gdecektir,' diye düsündü ve iinin rahatladığı hisset- ti. Çay daha az acı geldi. - Sen kimsin? diye sorulduğunu duydu İspanyolca. Birdenbire kendini alabildiğine güçlü hissetti. Kendisi simgeleri dsnrken biri çıkagelmıstı. - Sen nasıl oluyor da İspanyolca konuşabiliyorsun? diye sordu. Karsisindeki Avrupalı gibi giyinmiş bir gençti, ama ten rengi onun bu kentten olduğunu akla getiriyordu. He- men hemen kendi boyunda, kendi yasındaydı. - Burada hemen hemen herkes İspanyolca konuşur. İspanya'dan iki saat uzaktayız yalnızca. - Otur. Bir şey ismarlayayım sana". Benim için de sa- rap söyle. Su çaydan nefret ediyo-um, - Bu ülkede sarap yoktur, diye karşılık verdi öteki. Din yasaklamıstır. Genç çoban bunun üzerine Piramitlere gitmesi gerek- tığını söyledi. Tam hazineden de söz açacaktı ki bunun doğru olmayacağını düsündü. Arap çocuk kendisini oraya götürmek için hazineden pay isteyebilirdi. Yaslı adamın henüz sahip olunmayan şeylere ilişkin öneriler konusunda kendisine söylediklerini animsadi. 48 - Mümkünse beni oraya gtrmeni rica edeceğim. Kehberk ücretini öderim.

Oraya nasıl gidildiği konusunun da bir fikrin var mı? Kahve sahibinin yakınlarında olduğunu ve konuşmalarını dikkatle dinlediğini fark etti delikanlı. Adamın ora- da bulunması canını sikiyordu biraz. Ama bir rehberle rast- lamıştı ve bu fırsatı kaçırmayacaktı. - Koskoca Sahra Çölünü geçmek gerek, dedi Arap çocuk. Bunun için de para gerekir. İlk yeterince paran var mı bakalım, bunu bilmek isterim. Delikanlı bu soruyu biraz tuhaf buldu. Ama onun, yaşlı adama güveni vardı ve yaşlı adam ona, gerçekten bir şey yapmak istiyorsanız, bütün evrenin sizin yararınız için işbirliği yapacağını söylemişti. Parasını cebinden çıkartıp yeni arkadaşına gösterdi. Kahve patronu biraz daha yaklaşıp yakından baktı. İki adam aralarında Arapça birşeyler konuştular. Patron öfke- lenmiş benziyordu. - Buradan gidelim, dedi Arap delikanlı. Burada kal- mamızı istemiyor patron. Delikanlı kendini daha rahatlamış hissetti. Borcunu ödemek için ayağa kalktı, ama patron onu kolundan tutup noktasız, virgülsüz uzun bir söylev çekmeye başladı. Delikanlı güçlü olmasına güçlüydü, ama yabancı bir ülkede bu- lunuyordu. Yeni arkadaş kahve patronunu kenara itip de- likanlıyı dışarı çıkardı. - Parana göz koymuş, dedi. Tanca, Afrika'nın öteki yerlerine benzemez. Burası bir liman, limanlar da hirsiz yuvasıdır. Zor bir durumdayken kendisine yardım eden bu yeni arkadaşına demek ki güvenebilirdi. Cebinden çıkartarak parayı saydı. - Yarın tPiramitlere ulaşabiliriz, dedi öteki, parayı alırken. Ama iki deve satın almam gerekiyor. Tanca'nın daracık sokaklarında birlikte yürüdüler. Her köşe bucakta satılacak mal sergileri vardı. Sonunda Simyacı 49/4 pazarın kurulduğu büyük alana geldiler. Binlerce insan pa- zarlık ediyor, alıp-satıyordu; sebzelerle halılar, türlü çeşitli pipolar yan yana sergilenmişti. Delikanlı yeni arkadaşının üzerinden gözlerini ayırmıyordu. Bütün parasının artık onun ellerinde olduğunu unutmuyordu. Parayı ondan geri istemeyi aklından geçirdi, ama bunun kabalık olacağını dü- şündü. Şimdi üzerinde dolasmakta olduğu bu yabancı top- rakların gelenek ve göreneklerini bilmiyordu. - Gözüm üzerinde olsun, bu yeterli, diye düşündü. Kendisi ondan daha güçlüydü. Birden bu korkunç karmakarışık esya yığınının orta- sında, şimdiye kadar görmediği kadar güzel bir kilici ilisti gözleri. Kını gümüstendi, siyah kabzasına değerli taşlar ka- kılmıştı. Mısır dönüsü bu kilici almaya karar verdi. - Satıcıya kilicin fiyatını soruver, dedi arkadaşına. Ama silahi seyrederken iki saniye dalmış olduğunu da fark etti. Sanki birdenbire göğüs kafesi daralmış gibi yüreği si- kisti. Kendisini neyin beklediğini bildiğinden, yan tarafa bakmaya korktu. Gözleri güzel kilicin üzerinde, bir an öy- le kaldı, sonra, bütün cesaretini toparlayarak basını çevir- di. Çevresinde pazar alanı vardı, gidip-gelen, bağı- rı- çığırın, hali" findik, bakır tepsilerin yanında kivrircik marullar, sokakta el ele tutuşmuş erkekler, peçeli kadınlar, değişik yiyeceklerin hoş kokuları vardı.. Ama hiçbir yer- de, kesinlikle hiçbir yerde, arkadaşının gölgesi bile yoktu. Birbirlerini kaybetmelerinin bir rastlantı olduğuna inanmak istedi. Ötekinin geri döneceğini umarak bulun- duğu yerde kalmaya karar verdi. Bir süre sonra, su malûm kulelerden birine bîr adam çikip sarki söylemeye başladı; bunun üzerine orada bulunanlar diz çöküp alınlarını yere vurdular ve onlar da sarki söylemeye başladılar. Daha son- ra, is Sacında bir karınca yuvası gibi barakalarını bozup VI, 'Â ktvuldular. 50 Güneş de batmaya başladı. Genç adam, alanı çevrele- yen beyaz evlerin arkasında yitinceye kadar uzun süre gü- nese baktı. Aynı güneş bu sabah doğarken, kendisinin bir başka anakarada bulunduğunu; orada çobanlık yaptığını, almış koyunu olduğunu ve bir genç kızla buluşacağını dü- şündü. Sabahleyin kırlarda dolarken basına geleceklerin hepsini biliyordu. Oysa şimdi güneş batarken bir başka ülkede bulun- yordu, dillerini bile anlamadığı insanların yaşadığı bir ya- bancı ülkede bir yabancıydı o. Artık çoban degildi, kendi- sine ait hiçbir şeyi yoktu; ülkesine geri dönmek ve her se- ye yeniden başlamak için gerekli olan parası bile. "Bütün bunlar aynı güneşin doğup batışı arasında ol- du," diye düşündü. Daha duruma alismadan göz açıp kapa- yınca kadar kısa zamanda, hayatta kimi zaman kosulla- rın degiştiğini düşünerek kendisine acıdı. Aklamaya utanıyordu. Koyunlarının karsısında hiçbir zaman aklamamıştı. Ama pazar alanı bombostu ve kendisi yurdundan uzaktaydı. Agladı. Tanrı adil olmadığı için, kendi düşlerine ina- nan insanları bu şekilde ödüllendirdiği için agladı. "Koyun larımın yanında mutluydum ve mutluluğumu çevremde bulunanlarla paylaşıyordum. Geldiğimi gören insanlar be- ni iyi karsılıyorlardı. Şimdi kederli ve mutsuzum. Ne ya- pacam? Daha kati olacağım ve bir insan bana ihanet etti- gi için de artık kimseye güvenmeyeceğim. Kendi hazinemi bulamadığım için gizli hazine

bulan herkesten nefret ede- cegim. Ve bütün dünyayı kucaklayamayacak kadar küçük biri olduğum için, sahip olduğum az bir şeyi her zaman korumaya çalışacağım.' İçinde ne var diye bakmak için heybesini açtı; gemi- deyken yedigi börekten bir parça kalmısti belki. Ama ko- caman kitaptan, yamçıdan ve yasli adamin kendisine verdi- gi o iki tajtan baska bir şey bulamadi. Bu taslari görünce, büyük bir teselli hissetti İçinde. Altı koyununu, altın bir göğüslükten çıkartılan bu taslarla 5 1 degistokus etmisti. Bunlari satıp dönüs bileti alabilirdi. "Bundan böyle artık daha kurnaz olacağım,' diye düsündü, iki tasi heybeden alıp cebine soktu. Burasi bir limandi ve Arap çocugun kendisine söylediği tek dogru şey de buydu: Bir Umanda her zaman bir sürü hirsiz vardir. Kahve patronunun umutsuz çabalarını simdi anlıyor- du: Bu adama güvenmemesini söylemeye çalışıyordu. *Ben de herkes gibiyim: Dünya gerçeklerine olduklari gibi degil de olmalarini istedigim gibi bakıyorum.' Taslara bir süre bakti. Onlari usulca oksadi, sicaklikla- rini, kaygan yüzeylerini parmaklarının ucunda hissetti. Hazinesiydi onun bu taslar. Onlara dokunmak yatistirdi onu. Taslar ona yasli adami animsatti. "Bir şey gerçekten istersen," demisti yasli adam ona, "onu gerçekleştirmen için bütün evren isbirliği yapar." Delikanli bunun dogru olup olmadığını anlamak iste di. Bombos bir pazar alanındaydi, ne cebinde tek kurus, ne de geceleyin bekleyeceği koyunlari vardı. Ama bu taslar onun bir krala rastlamis olduğunun kanitiydi; onun Kisi- sel Menkibesi'ni bilen, babasının silahıyla ne yaptigından, ilk cinsel deneyiminden haberi olan bir krala rastlamisti. "Taslar kâhinlik yapmaya yararlar. Adlari Urim ile Tummim." Taslari heybesine koydu tekrar ve bir deney yapmaya karar verdi. Yasli adam, taslar ancak insan ne istedigini bil- digi zaman ise yaradigi için onlara açık-seçik sorular sor- mak gerektiğini söylemisti. Bunun üzerine, yasli adamin kutsamasinin hâlâ kendi üzerinde olup olmadığını sordu. Taslardan birini çıkardi. *Evet* idî çıkan tas. - Hazinemi bulacak mıyim? diye sordu. Elini heybeye soktu, taslardan birini almak istedi. Ama taslar heybedeki bir delikten asagi .düstüler. Heybede bir delik Mldugunu fark etmemisti. Ürlm ile Tummim'i vecizi i .IUP hevheve kovmak İçin egildi. Ama onlari gö- <ui.cc t j. bdjka jumie animsadi: "Simgelere saygili olmayi ve onlari izlemeyi öğren," demisti yasli kral. Bir isaret. Delikanli kendi kendine gülmeye basladi. Sonra taslari yerden alıp heybesine koydu. Deligi dikmeye niyetli degildi; taslar canlarının istedigii zaman bu delikten düşebilirlerdi. Kendi yazgisından kaçmamak için bazı sey- lerin sorulmaması gerektiğini öğrenmisti. TCendl kararlarımı kendim almaya söz veriyorum/ dedi içinden. Ama taslar, yasli adamin her zaman onun yanında ol- dugunu söylemişlerdi, bu yanıt kendine yeniden güven duymasını sağlamisti. Yeniden bos pazar yerine bakti, ön- ceden hissettiği umutsuzlugu artık hissetmedi. Artık ya- bancı bir dünya degildi burasi: Yeni bir dünyaydı. Dogrusu, tam olarak onun istedigii de buydu zaten: Yeni dünyalar tanımak. Piramitlere hiçbir zaman varama yacak olsa da tanıdığı bütün çobanlardan çok daha uzakla- ra gitmisti simdiden. "Ah! vapurla iki saat ötede ne çok degisik seyler oldu- gunu bir bilselerdi..." Yeni dünya bos bir pazar yeri halinde karsısında du- ruyordu, ama burayı civil civil hayat doluyken de görmüs- tü daha önce ve bir daha hiç unutmuyacakti. Kilici animsa- di; bir an dalip onu seyretmeyi çok pahali ödemisti, ama simdiye kadar ona benzer bir şey de görmemisti hayatın- da. Ister bir hirsizin kurbanı olarak, ister hazine pesine düsmüs bir serüvenci olarak olsun, dünyaya bakabileceğini anladi birden. 'Bir hazine pesine düsmüs bir serüvenciyim ben,' diye düsündü, yorgunluktan bitkin durumda uykuya dalmadan önce. 5 3 BIRININ OMZUNDAN SARSTIGINI HISEDE- rek uyandı, simdi yeniden canlanmakta olan pazar alanı- nin ortasında uyumustu. Koyunlarını arayarak çevresine bakindi ve o zaman artık baska bir dünyada olduğunu anladi. Bundan hüzün duyacağına, tam tersine kendini mutlu hissetti. Su ve yiye- cek pesine düşmek zorunda degildi artık ve simdi bir hazi- ne aramaya başlayabilirdi. Cebinde tek metelik yoktu, ama hayata olan inancı tamdi. Önceki aksam, okuma alis- kanlığı edindiği kitaplardaki kahramanlar gibi bir serüven- ci olmayi seçmisti. Acele etmeden alanı dolasmaya basladi. Saticilar bara- kalarını kurmaya başlamışlardı; sekerleme satan birinin barakasını kurmasına yardım etti. Bu adamin yüzünde bas- kalarınmkine benzemeyen bir gülümseme vardı: Nese do- luydu, hayata açikti, zorlu bir Is gününe baslamaya hazır di. Gülümsemesi, bir bakıma su yasli adami, bir süre önce tanışmış olduğu su gizemli yasli krali animsatan bir gülüm- semeydi. *Bu tüccar yolculuk yapmak ya da bir tüccar ki- ziyla evlenmek için sekerleme imal

etmiyor. Hayir, bu meslegi sevdiği için sekerleme üretiyor,' diye düşündü de- r likanh. Adamin, o yasli adamin yaptigini yapabilecegini fark etti: Bîrinin kendi Kisisel Menkibe'sine yakin ya da uzak oldugunu bir bakista anlamak. 'Kolay bir sey, ama ben henüz bunu anlamaktan uzagim.' Baraka kurulunca, satıcı hazirladigi ilk tatliyi delikan- liya sundu. Delikanli tatliyi büyük bir hazla yedi, tesekkür etti ve yola koyuldu. Biraz uzaklasmisti ki, barakayi iki ki- sinin kurdugu aklina geldi, bunlardan biri Arapça, öteki Ispanyolca konusuyordu. 54 Yine de pek güzel anlasmisti ikisi. 'Sözcüklerin ötesinde bir dil var,' diye düşündü. 'Da ha önce koyunlarla böyle bîr deneyimim olmustu, simdi de ayni seyi insanlarla yapiyorum.' Iste böyle yeni ve degisik seyler öğrenmekteydi. Daha önce de yasadigi seylerdi bunlar, ama gene de yeniydiler, çünkü daha önce karsilastigi, ama varliklarinin farkina var- madigi seylerdi bunlar. Bu seylere alistigi için böyle ol- mustu. 'Sözcüklere gereksinim duymayan bu dili çözümle- meyi öğrenmeyi basarirsam, dünyayi kavramayi basaraca- gim.' . . . 'Her sey bir tek ve ayni seydir,' demisti yasli adam. Tanca'nin daracik sokaklarinda kaygisizca dolasmaya karar verdi: Simgeleri algilamayi ancak bu sekilde basara- bilirdi. Bu hiç kuskusuz büyük bir sabir gerektiriyordu, ama sabir bir çobanin öğrendigi ilk erdemdir. Koyunlarin kendisine öğretmis oldugu dersleri bu ya- banci dünyada uygulamaya koydugunu bir kez daha anla- di. "Her sey bir tek ve ayni seydir," demisti yasli adam. 5 5 BILLÛRIYECI, GÛNESIN DOGMAKTA OLDU- gunu gördü ve her sabah duydugu sikinti duygusunu gene hissetti. Neredeyse otuz yildir ayni yerdeydi, müsterilerin pek ender ayak bastigi yokus yukari bir sokagin sonunda- ki bu dükkânda. Simdi artik herhangi bir seyi degistirmek için çok geçti: Hayati boyunca Öğrendigi tek sey billûriye alip-satmakti. Bir zamanlar dükkâni pek ünlüydü, pek çok insan bilirdi bu dükkâni: Arap tüccarlar, Fransiz ve Ingiliz yerbilimciler, Alman askerler, yani her zaman cepleri para dolu insanlar, O siralar billûriye satıciligi olaganüstü bir serüvendi ve nasil zengin olacagini, yaslandigi zaman'sahip olacağı güzel kadinlari hayal ederdi. Sonra yavas yavas zaman geçti ve kent degisti. Septe kenti, Tanca kadar zenginlesti ve ticaretin niteligi degisti. Komsular baska yerlere tasindilar ve bir süre sonra tepede birkaç dükkândan baska bir sey kalmadi. Birkaç önemsiz dükkân için hiç kimse yokusu tirmanmayı göze almiyor- du. Ama Billûriye Tüccarinin seçim sansi yoktu. Hayati- nin otuz yilini kristal esya alip satarak yasamisti; hayatina, yeni bir yön vermek için artik çok geçti. Bütün sabah dar sokaktan gelip geçenerlere bakti, pek az insan gelip geçmisti. Yillardir böyleydi bu; geçenlerin hepsinin aliskanliklarini biliyordu. Öğle yemegi vaktinden birkaç dakika önce, genç ya- bwci vitrinin önünde durdu. Herkes gibi giyinmisti genç adam, ama Billûriye Tüccarinin deneyimli gözleri bu gen- cin cebinde para olmadigina karar verdi. Her seye karsin 56 dükkâna geri dönmeye, genç adam gidinceye kadar birkaç dakika beklemeye karar verdi. 5 7 KAPIDA, DÜKKÂNDA BIRÇOK YABANCI DIL konusuldugunu belirten bir tabela vardi. Delikanli tezgâ- hin gerisinden birinin çiktigini gördü. -Isterseniz, dedi, bu vazolari temizleyebilirim. Bu durumda hiç kimse satin almak istemez bunlari. • Tüccar hiçbir sey söylemeden delikanliya bakti. -* Buna karsilik, karnimi doyurmam için bana bîrsey- ler verirsiniz, tamam mi? Adam konusmuyordu. Delikanli karari kendisinin vermesi gerektigini anladi. Heybesinde yamçisi vardi, çöl- de ona gereksinimi olmayacakti. Yamçıyi çıkardi ve vazo- lari silmeye basladi. Yarim saat içinde, vitrinde bulunan bütün kristalleri silmisti. Bu süre içinde, iki müsteri gelip birçok billûriye aldı. Her seyi temizleyince, dükkân sahibinden yemek için birseyler vermesini istedi. - Haydi yemege gidelim, dedi Billûriye Tüccari. Kapiya bir tabela asti ve yokusun sonunda bulunan küçük bir asevine gittiler. Asevinde bulunan tek masaya oturduklari zaman Billûriye Tüccari gülümseyerek konus- tu: - Aslında herhangi bir sey temizlemen gerekmezdi. Kur'an'in yasasi aç insanlari doyurmayı buyurur. - Peki öyleyse neden benim bunu yapmama izin ver- diniz? diye sordu delikanli. - Çünkü kristaller kirliydi. Ve benim gibi senin de kafamizdaki kötü düşünceleri temizlememiz gerekiyordu. Yemekleri bitince delikanliya döndü Tüccar: - Dükkânımda çalışmani isterdim. Bugün sen kristal- leri silerken iki müsteri geldi: İyi bir isaret. 58 "insanlar durmadan isaretlerden söz ediyorlar/ diye düşündü çoban. 'Ama tam olarak neden söz ettiklerini bil- miyorlar. Tipki, yillardir benim koyunlarimla sözcüksüz bir dille konusmus oldugumu fark etmemis olmam gibi.' - Benimle çalışacak misin? diye sorusunu yineledi Billûriye Tüccari. - Günün geri kalan süresinde

çalışabilirim, diye ya- nıtladı delikanlı. Dükkândaki bütün kristalleri sabaha ka- dar temizlerim. Buna karşılık yarın benim MisirJa gitmem için gereken parayı ödersiniz. Yaslı adam birden gülmeye başladı. - Dükkândaki kristalleri bütün bir yıl silsen de, satıl- an her şeyden yüklü bir komisyon da alsan, Misir'a git- mek için epeyce borç para bulman gerekir. Tanca ile Pira- mitler arasında binlerce kilometrelik bir çöl var. Bunun üzerine öyle bir sessizlik oldu ki kent birden- bire uykuya dalmış izlenimi uyandırdı. Sanki artık pazar mazar yoktu, satıcılar arasındaki tartışmalar sona ermiş, minarelere çıkıp sarkı söyleyen insanlar toz olmuş, kabza- ları kakmalı güzel kılıçlar uçup gitmişti. Umut ve serüven, yaslı krallar ve Kisisel Menkibeler yoktu artık. Ne hazine, ne de Piramitler vardı. Delikanlının ruhu sessizliğe gömül düğü için sanki bütün dünya dilsiz kesilmisti. Ne dert, ne acı, ne hayal kırıklığı: Yalnızca küçük asevinin küçük ka- pısından geçip giden boş bir bakış ve uçsuz bucaksız ölüm arzusu, aynı anda her şeyin sonsuza dek bittigini görmek dileği. Tüccar ona saskin saskin baktı. Bu sabah çevresinde gördüğü bütün nese sanki bir anda uçup gitmişti. - Ülkene geri dönmek için gereken parayı sana veri- rim, oğlum, dedi Billûriye Tüccari. Delikanlı sessiz kaldı. Sonra ayağa kalktı, giysilerine çekidüzen verdi ve heybetsini aldı. - Sizinle çalışacağım, dedi. 5 9 İkinci Bölüm Ve uzun bir sessizlikten sonra, sözünü bitirmek için ekledi: - Birkaç koyun almak için paraya gereksinimim var. NEREDEYSE BİR AYDIR BILLÛRIYE TÜCCA- rinin'yanında çalışıyordu delikanlı. Ne var ki, onu tam an- lamiyla mutlu edecek türden bir iş sayılmazdı. Tüccar, hiç- bir şey kirmaması için çok dikkatli olması gerektiğini dur- madan animsatarak, tezgâhin arkasında bütün gün homur- danıp duruyordu. Yine de orada çalışmayı sürdürüyordu delikanlı. Çün- kü, adam dirdirci olmasına dirdirciydi, ama adaletsiz biri de değildi; satılan her parça üzerinden oldukça iyi bir ko- misyon alıyordu satıcı ve daha simdiden biraz para birik- tirmeyi bile basarmisti. Sabahleyin hesaplamisti: Her gün böyle, bu koşullarda çalışacak olsa, birkaç koyun alabilme- si için bir yıl çalışması gerekiyordu. - Kristaller için bir sergi tablası yapmak istiyorum, dedi patronuna. Disariya bir tabla konulabilir; bu da ge- çenlerin dikkatini çeker taa yokusun basından itibaren. - Simdiye kadar hiç böyle bir şey yapmadım, diye yanıtladı Tüccar. İnsanlar geçerken tablaya takilir, kristal- ler de kirilir. - Koyunlarımla kırları dolarken, yılan sokmalarına kurban gidebilirlerdi. Ama bu tehlike koyunlarla çobanla- rin hayatlarının bir parçasıdır. Tüccar, bu arada, üç kristal vazo almak isteyen bir müsterinin yanına gitti. Artık her zamankinden daha fazla satış yapıyordu, sanki eski zamanlar geri dönmüş gibiydi, sokagın Tanca'nın en çekici sokaklarından biri olduğu za- manlar gibi. - Gelip geçenler giderek çoğalıyor, dedi delikanlıya, müşteri gittiği zaman. Bu sayede daha iyi yaşayabiliyo- 6 3 rum, sen de kısa bir süre sonra koyunlarına kavusabilecek- sin. Hayattan daha fazlasını neden istemeli? - Çünkü işaretleri izlemek zorundayız, diye yanıtladı delikanlı, hiç düşünmeden. Tüccar ömür boyu bir kral- la tanışmak olanagı bulamamış olduğu için onunla böyle konuştuguna pisman oldu delikanlı. - Buna Lütuf Kuralı denir, demisti yaslı kral. Acemi talihi. Çünkü hayat senin Kisisel Menkibe'ni yaşamayı is- tiyor. Bununla birlikte, delikanlının kendisine söylemek is- tedigi şeyi çok iyi anlıyordu Tüccar. Delikanlının dükkân- da bulunusu bile bir isaretti. Zaman geçtikçe, kasa paracik- larla doldukça, İspanyol delikanlıya ise almış olmaktan en küçük pismanlık duymuyordu. Kuskusuz, delikanlı hak ettiginden fazlasını kazanıyordu; her zaman, satışların bu kadar çoğalacağını aklına bile getirmemiş olduğu için, deli- kanlıya oldukça yüksek komisyon ödemişti; önsezisi deli- kanlının kısa bir süre sonra koyunlarının yanına döneceği- ni söylüyordu. - Neden Piramitleri görmeye gitmek istiyorsun? diye sordu, konuşmayı sergi tablasından başka yere çevirmek için. - Çünkü çok sık sözünü ettiler bana, diye yanıtladı delikanlı, gördüğü düşleri es geçerek. Hazine artık acı bir anıydı ve bunu aklına getirmemeye çalışıyordu. - Sadece Piramitleri görmek için çölü geçmek isteye- cek birini tanımiyorum buralarda, dedi Tüccar. Bir tas yi- ginından başka bir şey degiller. Kendi bahçene kendi pira- mitini dikebilirsin. - Siz hiç yolculuk düşleri görmemissiniz, dedi deli- kanlı, dükkândan içeri giren bir başka müsterinin yanına giderken. İki gün sonra, sergi tablası konusunu açtı Tüccar: - Degisikliklerden pek hoşlanmam, dedi. Ne sen, ne de ben para babası tüccar Hasan'a benziyoruz. Bir şey sa- 64 tin alırken bir hata yapacak olsa, viz gelir ona. Ama bizler, hatalarımızın bedelini ödemek zorundayız. - Söyledikleri doğru, diye düşündü delikanlı. - Bu sergi tablasını neden istiyorsun? dîy* sordu Tüc- car. - Bir an önce

koyunlarima kavusmak istiyorum. Ta- lih bizden yanayken, bundan yararlanmalyiz; talihin bize yardimci olmasi için biz de ona yardimci olacak sekilde davranmalyiz, gereken ne varsa yapmalyiz. Buna Lütuf Kurali derler. Ya da "acemi talihi." f Yasli tüccar bir süre agzini açmadı. Sonra konustu: - ^Peygamberimiz bize Kur'an*i verdi ve ömür boyu yalnızca1 bes kurala uymamızı zorunlu kıldı. En önemli • sart sudur: Bir tek Allah vardır. Öteki sartlara gelince: . Günde bes vakit namaz kılmak, Ramazan'da oruç tutmak ve yoksullara zekât vermek. Sustu. Peygamber'den söz ederken gözleri yasarmısti. Yüregi cosku dolu bir insandı. Kimi zaman sabirsiz görün- se de islâm'in kurallarına uygun olarak yaşamaya çalisi- yordu. - Peki besinci sart hangisi? diye sordu delikanli. - Sen bana iki gün önce benim hiç yolculuk düşleri görmedigimi söyledin, diye yanıtladı Tüccar, iyi bir Müs- lüman için besinci sart bir yolculuk yapmaktır. Hayati- mizda hiç olmazsa bir kere kutsal kent Mekke'ye gitmek zorundayız. - Mekke, Piramitlerden çok daha uzakta. Gençken, sahip olduğum az bir parayı bu dükkâni açmak için kul- landım. Günün birinde Mekke'ye gidecek kadar zengin ol- mayı umuyordum. Dogrusunu istersen para kazanmaya basladım, ama kristalleri kimseye emanet edemedim; tabii, kristallere çok dikkat etmek gerekir, naziktirler. Bu süre içinde, Mekke'ye giden* bir yigin insan ugradi dükkânima. Aralarında hizmetçileriyle, develeriyim birlikte yola çıkan zengin hacı adayları vardı, ama çoğu benden daha yoksul İnsanlardı. Simyacı 65/5 - Hepsi mutlu gidip mutlu dönüyor ve evlerinin ka- pisina hacca gittiklerini gösteren alametler asiyorlardı. Bunlardan biri, hayatini ayakkabi tamir ederek kazanan bir kunduraci, çölü geçmek için bir yıl yürüdüğünü söyle- di, ama şimdi kösele almak için Tanca sokaklarında yürü- mek zorunda kalınca kendisini daha yorgun hissediyor- mus, - Peki Mekke'ye şimdi neden gitmiyorsunuz? diye sordu delikanli. - Beni hayatta tutan Mekke'dir. Hepsi birbirine ben- zeyen günlere, raflara dizilmiş su vazolara, igrenç bir ase- vinde öğle-aksam yemek yemeye katlanacak güç veriyor bana. Düşümü gerçekleştirmekten korkuyorum, çünkü o zaman yaşamak için bir sebebim olmayacak. - Sen, koyunları ve Piramitleri hayal ediyorsun. Sen benim gibi degilsin, çünkü sen' düşlerini gerçekleştirmek istiyorsun. Oysa benim istedigim, Mekke'yi düşlemek- sa- dece. Çölü geçişimi, Kutsal Tas Hacer-i Esved'in bulundu- gu meydana varisimi, ona el sürmeden önce çevresinde ye- di kez dönüşümü binlerce defa hayal ettim. Yanımda kim- lerm olacağım, önümde kimin olacağını, konuşacağımız seyleri, birlikte edeceğimiz duaları bile hayal ettim. Ama büyük bir hayal kırıklığına ugramaktan korkuyorum; bu yüzden hayal kurmakla yetinmeye çahfıyorum. Tüccar, o gün sergi tablası yaptırması için izin verdi delikanliya. Herkes kendi düşlerini aynı sekilde göremez; kendince görür. 66 İKI AY DAHA GEÇTİ. SERGI TABLASI BILLÛ- riye dükkânına daha çok müsteri çekti. Delikanli altı ay daha böyle çalısırca İspanya'ya cfonüp altmış koyun alabildi. İleceğini hesapladı. Hatta fazladan bir altmış koyun daha alabilecekti. Bir yıldan kısa süre içinde, sürüsünü ikiye katlamış ve Araplarla pazarlık edebilecek duruma gelmiş olacaktı, çünkü bu tuhaf dili öğrenmeyi basarmısti. Billû- riye Tüccarı için Mekke nasıl uzak bir hayalse, onun için de Misir uzak bir hayale dönüşmüş olduğu için, pazar ye- rinde yaşadığı su malûm sabahtan bu yana, Urim ve Tum- mim'e bir daha basvurmamısti. Ama isinden hosnuttu şimdi ve basariya ulaşmış olarak Tarifa'da karaya ayak ba- sacığı günü aklından çıkarmıyordu. "Her zaman, ne istedigini bilmek zorunda olduğunu animsa," demisti yasli kral. Ne istedigini biliyordu deli- kanli ve bu amaç dogrultusunda çalısiyordu. Belki de bu il- ginç ülkeye gelip bir hirsiza rastlamak ve bir kurus harca- madan sürüsünü ikiye katlamaktı onun hazinesi. Kendisiyle gurur duyuyordu. Önemli seyler öğren- misti: Billûriye ticareti, sözcüksüz dil ve simgeler gibi. Bir öğleden sonra, yokusun basında bir adam gördü, yokusu tirmandıktan sonra birseyier içecek uygun bir yer bulama- maktan yakiniyordu. Delikanli artık isaretlerin dilini bili- yordu, konuşmak için patronunun yanına gitti: - Yokusu çıkan insanlara çay ikram etmeliyiz, dedi ona. - Çay içebilecekleri bir yigin yer var, diye yanıtladı Tüccar. , - Ama biz kristal bardaklarda çay ikram edebiliriz. Bu sayede insanlar çayı çok begenecekler ve kristal esya ai- 67 mak isteyecekler. Çünkü-insanları en çok etkileyen sey gü- zelliktir. Tüccar hiçbir sey söylemeden uzun uzun yardimcisi- na baktı. Ama o aksam, aksam namazını kilip dükkâni ka- pattıktan sonra kaldırıma oturdu ve onu nargile içmeye, Arapların tüttürdüğü su garip pipodan tüttürmeye davet etti. - Neyin pesinde kosuyorsun? diye sordu yasli Biliû- riye Tüccarı. - Size

neyin pesinde olduğumu söyledim daha önce: Koyunlarımı geri almak zorundayım. Bunun için de para gerek. Yaslı adam nargilesine yeniden ateş koydu ve uzun uzun içine çekti marpuçtan. - Otuz yıldır bu dükkânı işletiyorum. İyi ve kötü kristal hangisidir biliyorum, ticaretin bütün inceliklerini biliyorum. Dükkânıma, boyutlarına, müsterilerime alis- tim. Kristal bardaklarla çay satacak olursan, is daha da büyüyecek. O zaman da ben yasama tarzımı değiştirmek zo- runda kalacağım. - Peki, iyi bir şey değil mi bu? - Kendi hayat tarzıma alistim ben. Sen gelmeden ön- ce, dostlarım, benim aksime değişirken, isleri kötüye ya da iyiye giderken, burada bütün zamanımı kaybettigimi dü- sünüyordum. Bu da alabildigine üzüyordu beni. Simdi du- rumun böyle olmadigini biliyorum: Gerçekten de dükkân tam benim hayal ettiğim durumda simdi. Değişmek iste miyorum, çünkü nasıl degiseceğimi bilmiyorum. Artık tam anlamıyla kendime alismis durumdayım. Delikanlı ne diyeceğini bilmiyordu. Bunun üzerine konuşmasını sürdürdü yaslı adam: - Benim için beklenmedik bir talih oldun, Tanrının lütfü oldun. Simdi eskiden bilmediğim bir şeyi biliyorum: Degeri bilinmeyen her lütfü felakete dönüşüyor. Artık ha- yattan bir şey beklemiyorum. Ama sen, simdiye kadar ak- lima bile getirmedigim zenginliklere ve ufuklara bakmaya 68 zorluyorsun beni. Oysa, simdi bunların neler olduğunu bildigim, önümdeki büyük olanakları gördüğüm için, ken- dimi eskiden olduğundan daha kötü hissedeceğim. Çünkü her şeye sahip olacağımı biliyorum ve istemiyorum bunu. 'İyi ki patlamış mısır satıcısına hiçbir şey söylememi- sim,' diye düşündü delikanlı. Güneş batarken, bir süre daha nargile içmeyi sürdür- düler. Aralarında Arapça konuşuyorlardı, Arapça, konusa bildiği için çok mutluymuştu delikanlı. Bir dönem, yeryüzün- de bulunan her şeyi kendisine, koyunlarının Öğretebilece- gine inanmıyordu. Ama koyunların Arapça öğretmeleri ola- naksızdı. *Yeryüzünde koyunların öğretemeyeceği daha başka şeyler olmalı/ diye düşündü, hiçbir şey söylemeden Tüccar'a bakarak. 'Çünkü su ve yiyecekten başka bir şey ara- mıyorlar. Galiba onlar öğretmiyorlar: Ben öğreniyorum.' - Mektup, dedi sonunda Tüccar. - Ne anlama geliyor dediginiz şey? - Bunu anlamak için Arap olarak dogmak gerekir. Ama çevirisi 'yazılı* gibi bir şey. Ve nargilenin atesini söndürürken, delikanlıya, müste- rilere kristal bardakta çay ikram edebileceğini söyledi. Öyle zamanlar vardır ki, insan hayat irmaginin akis yönünü degistiremez. 6 9 INSANLAR SOKAGIN YOKUSUNU TIRMANI- yx>rlar ve yukarıya varınca yorgunluk hissediyorlardı. Ama yokusun basında, birbirinden güzel kristaller satılan bir bi'lûriye dükkânı vardı ve bu dükkânda da iç ferahlatı- ci nane çayı ikram ediliyordu. İnsanlar, göz kamastirici kristal bardaklarda sunulan nane çayını içmek için dükkâ- na giriyorlardı. - Vallahi karımın aklına hiç gelmedi böyle bir şey, diyordu adamın biri; ve bu akşam evine konuklar geleceği, kristal bardakların güzelliginden etkilenecekleri için, bir- kaç kristal bardak satın alıyordu. Bir başka müsteri, kristal kaplarda sunulan çayın çok daha iyi olduğunu kendi payı- na dogruluyordu, çünkü çayın rayihası uçup gitmiyordu. Üçüncü müsteri de, büyüdü güçlere sahip olması nedeniy- le, çayı kristal içinde ikram etmenin Dogu'ya özgü bir ge- lenek olduğunu ileri sürüyordu. Haber kısa sürede yayıldı ve insan kafileleri, çok eski bir ticaret âlemine bu yeniligi getirmiş olan dükkânı gör- mek için yokusun tepesine tirmanmaya başladılar. Bunu görenler, kristal bardaklarda çay sunulan başka dükkânlar açtılar, ama bunlar yokus yukarı bir sokagin tepesinde bu- lunmadıkları için müsteri yerine sinek avladılar. Kısa bir süre sonra, Tüccar iki yeni müstahdem daha aldı ise. Ayrıca yeniliklere susamış erkek ve kadınların is- teklerini karşılamak için dizi dizi kristaller, çuval çuval çay getirtmek zorunda kaldı. Böylece altı ay geçti. 70 "DELIKANLI, GÜNES DOGMADAN UYAftDL anakarasına ayak bastiginden bu yana tami tamina on bir ay dokuz gün geçmişti. Özellikle bugün için satiri almış olduğu beyaz renkli Arap kiligini giyindi. Deve deri- si bir halkayla sarı tûrbanını basına geçirdi. Sonunda yeni sandaletlerini giyip gürültüsüzce aşağı indi. Kent hâlâ uykudaydı. Susamış simit yiyip kristal bir bardaktan sıcak çay içti. Ardından dükkânın esigine otu rup tek basına nargile tûttürmeye başladı. Hiçbir şey düşünmeden tûttürdü nargileyi. Çöl koku- su taşıyarak esen rûzgârın ugultusundan başka bir ses duy- muyordu. Sonra, nargile içmeyi bitirince, elini ceplerinden birine soktu ve çıkardığı şeye bir süre baktı. Yüklüce bir para tutuyordu elinde. Yüz yirmi koyun, dönüş bileti ve kendi ülkesi ile su anda bulunduğu ülke arasında bir ihracat-ithala't ruhsatı almaya yetecek kadar para. * Yaslı adamın uyanıp dükkânı açmasına kadar sabırla bekledi.

Birlikte çay içmeye gittiler. - Ben bugün gidiyorum, dedi delikanli. Koyunlarimi almaya yetecek kadar param var. Sizin de Mekke'ye gidecek kadar paraniz var. Yasli adam hiçbir sey söylemedi. - Hayir duanizi istiyorum sizden, diye üsteledi delikanli. Bana yardım ettiniz. Yasli adam ses çıkarmadan çay hazırlıyordu. Sonun da, bir süre sonra delikanliya dogru döndü. - Seninle gurur duyuyorum, dedi. Billûriye dükkâni- ma bir ruh verdin. Ama ben Mekke'ye gitmeyeceğim, biliyorsun bunu. Tipki senin koyun satın almayacağını bildiğin gibi. - Kim söyledi bunu size? diye sordu delikanli, saskinlikle. •- Mektup, dedi kısaca, yasli Billûriye Tüccari. Ve onun için hayir dua okudu. 72 DELIKANLI ODASINA GİTTİ VE ESİYALARINI topladı. Tika basa dolu üç mesin çanta. Tam ayrılmak üzereyken, odanın bir köşesinde eski çoban heybesinin durduğu gördü. Acınacak durumdaydı, varlığı tamamen akıldan çıkıp gitmişti. İçinde, her zaman olduğu gibi kitabı ve yamçısı vardı. Sokakta karsısına çıkan ilk çocuğa armağan etmeyi düşündüğü yamçıyı heybeden çıkartırken yere iki tas düştü. Urim ile Tummim. O zaman yasli krali animsadi, animsayınca da, bu rastlamayı uzun süredir düşünmemiş olduğunu fark ederek sasirip kaldı. Bütün bir yıl durmadan çalışmış, İspanya'ya bası önde dönmek için gereken parayı kazanmaktan başka bir şey düşünmemişti. "Hayallerinden asla vazgeçme, demisti yasli kral. Sim- gelere dikkatli ol." Urim ile Tummim'i yerden aldı ve yeniden kralin yakınında bir yerde olduğu duygusuna kapıldı. Garip bir duyguydu bu. Yıl boyu acımasızca çalışmıştı ve isaretler gitme zamanının geldiğini gösteriyordu. 'Geriyeye dönüp kaldığım yerden devam edeceğim,' diye düşündü delikanli. 'Ne var ki, Arapçayı koyunlardan öğrenmedim.' Ama koyunlar çok önemli başka bir şey öğretmişlerdi: Yeryüzünde herkesin anladığı bir dil vardır ve kendisi, dükkâni geliştirirken bu dilden yararlanmıştı. Bu konuşmanın dilidir, arzu edilen ya da inanılan bir şeyi gerçekleştirme için sevgi ve tutkuyla yapılan girişimlerin dilidir. Tanca artık onun için yabancı bir kent değildi. Burayı fetih gibi bütün dünyayı fethedebileceğini hissetti. 73 "Bir şeyi gerçekten istediğin zaman, arzunu gerçekleştirmeni sağlamak için bütün evren isbirliği yapar," demisti yasli kral. Ama hirsizlerden, uçsuz bucaksız çöllerden, düşlerin ne olduğunu bilen, ama bunları gerçekleştirmek istemeyen insanlardan söz etmemişti yasli kral. Piramitlerin bir tas yığınından başka bir şey olmadığını ve isteyen kendi bahçesine tas yığabileceğini söylememişti yasli kral. Ve eski sürünüzden daha büyüğünü satın alacak kadar paraniz olduğunda, bu sürüyü satın almayı kendiniz için görev bildiğimizi de söylemeyi unutmamıştı. Heybeye/toparlardı ve öteki çantalarla birlikte aldı. Merdiveni inmiş; öteki müşteriler kristal bardaklardan çaylarını yudumlarırken bir yabancı çift hizmet etmekteydi yasli adam. Sabahın bu erken saatinde, iyi bir başlangıçtı güne. Delikanli, bulunduğu yerden, Billûriye Tüccarinin saçlarının yasli kralin saçlarına tamamen benzediğini fark etti ilk kez. Yersiz-yurtsuz, yiyecek-içecek-siz durumda Tanca'da uyandığı ilk gün rastladığı seker tüccari- nin gülümsemesini animsadi; bu gülümseme de yasli krali animsatiyordu. "Sanki buradan geçmiş ve bir iz bırakmış gibi/ diye düşündü. "Sanki bu insanlar yaşamlarının herhangi bir döneminde kralla karşılaşmışlar gibi.* Üstelik kendi Kisisel Menkibesini yasayan kimseye her zaman görüldüğünü de söylemişti. Billûriye Tüccari ile vedalaşmadan ayrıldı oradan. Kuskusuz onu görebilirdi, ama ağlamak istemiyordu. Ne var ki buradaki yasantisini, Öğrendiği iyi şeyleri özleyecekti. Kendine iyice güveni vardı ve dünyayı ele geçirmek istediğini duyuyordu. *Ama eskiden tanıdığım kirlere gidip gene koyun güdeceğim.* Ancak, artık bu karardan dolayı mutlu değildi. Bütün bir yıl, bir düşü gerçekleştirmek için çalışmıştı, ama bu düşünce, her dakika, giderek önemini yitiriyordu. Belki de gerçekte böyle bir düşünce yoktu. 74 "Kimbilir, belki de Billûriye Tüccari gibi olmak daha iyidir? Mekke'ye hiç gitmeden oraya gitme arzusuyla yaşamak.' Ama Urim ile Tummim'i elinde tutuyordu ve bu iki taş yasli kralin gücünü ve iradesini kendisine aktarıyordu. "Bir rastlantı sonucu -ya da bir isaret/ diye düşündü- buraya geldiği ilk gün ugradığı kahveye geldi. Hirsiz orada değildi. Patron bir bardak çay getirdi. 'Yeniden çoban olabilirim,' dedi kendi kendine. "Koyunlara bakmayı öğrendim ve onların nasıl bir şey olduklarını unutmam kesinlikle. Ama belki de Misir Piramitlerine gitme olanagim olmayacak bir daha hiçbir zaman. Yasli adamın göğsünde altın bir göğüslük vardı ve benim geçmişimi biliyordu. Gerçek bir kraldı, bir bilge kral.' Endülüs ovalarıyla arasında vapurla iki saatlik bir mesafe vardı ancak, ama kendisiyle Piramitler

arasında bir çöl vardı. Delikanlı durumu bir başka açıdan da görebileceğini düşündü: Aslında şimdi hazinesine iki saat daha az uzak- taydı. Bu iki saatlik menzile varmak için aşağı-yukarı bir yıl harcamış olsa bile. "Koyunlarıma neden kavusmak istediğimi çok iyi bili- yorum. Koyunları çoktandır tanıyorum; insana fazla yük olmazlar ve sevebilirim onları; hazinemi çöl gizliyor, ama Çölü sevecek miyim, sevmeyecek miyim, bunu bilmiyo- rum. Hazineyi bulamayacak olursam, gene yurduma dö- nebilirim, iste, hayat ihtiyacım olan parayı bir anda verdi bana ve gereken zamanım da var. Öyleyse neden olmasın?' O anda içinde müthiş bir rahatlama hissetti. İstedigi anda tekrar çobanlık yapabiliirdi. Canının çektiği anda kristal satıcısı olabiliirdi. Belki de dünya başka hazineler de gizliyordu, ama kendisi bir tek düş görmüş ve bir krala rastlamıştı. Bu da herkesin basına gelmezdi. Kahveden çıkarken çok mutluordu. Tüccara mal sağla- yan müteahhitlerden birinin, kristalleri, çölü geçen ker- vanlarla getirdiğini anımsamıştı. Urim ile Tummim'i elle- rine aldı; bu iki tas sayesinde, iste yeniden hazinenin izini sürüyordu. 7 5 "Ben her zaman kendi Kisisel Menkibesini yasayanla- rın yanındayım," demisti yaslı kral. Piramitlerin gerçekten de çok uzakta olup olmadıkla- rını Öğrenmek için ambara kadar yürüse ne kaybederdi? 76 TÜRLÜ TÜRLÜ HAYVAN, TER VE TOZ KO- kan bir binanın içinde oturuyordu İngiliz. Artık buraya ambar demek olanaksızdı; tam anlamıyla bir hayvan ahi- riydi. 'Demek bütün ömrümü böyle bir yere ulaşmak için harcamışım,* diye düşündü, bir kimya dergisinin sayfaları- ni dalgın dalgın karıştırarak. *On yıl öğrenimden sonra bir hayvan ahirina ulaştım.' ' Ama sürdürmek gerekiyordu. Simgelere inanmak ge- rekiyordu. Bütün hayatının, gördüğü öğrenimlerin bir tek amacı vardı: Evrenin konustugu biricik gerçek dilî bul- mak. Başlangıçta Esperanto dilini öğrenmiş, ardından din- leri incelemiş ve sonunda simyaya merak sarmıştı. Espe- rantoca konuşmayı biliyordu, değişik dinlerin hepsini ek- siksiz anlıyordu, ama henüz bir simyacı değildi. Kuskusuz, birçok önemli sorunu çözmeyi basarmıştı. Ama araştırma ları öyle bir evreye ulaşmıştı ki, bundan öteye gitmesi ola- naksız gibiydi. Herhangi bir simyacıyla ilişki kurmak iste- miş, ancak bunda başarılı olamamıştı. Ne var ki, tuhaf in- sanlardı su simyacılar, kendilerinden baskasını düşünmü- yorlar ve ona yardımcı olmayı kabul etmiyorlardı,. Kimbi- lir, belki de Sihirli Tas'ın1 -baska bir deyişle, Felsefe Ta- Si'nin- gizini keşfedememişlerdi ve belki de bu yüzden ses- sizliğe gömülüyorlardı? Felsefe Tasi'ni bos yere ararken, babasından kalan ser- vetin bir bölümünü harcamıştı. Dünyanın en büyük kü- tüphanelerine gitmiş, simyacılıkla ilgili en önemli, en en- der kitapları satın almıştı. Bu kitaplardan birinde, ünlü bir 1 SMyacılar göre madenim altnia çviren tas.. (Çfv.) 7 7 Arap simyacının bundan yıllar önce Avrupa'yi ziyaret et- tığını okumusttu. Kitapta, bu Arap simyacının iki yüzyılı askin bir süre önce, Felsefe Tasi'ni ve Ebedî Hayat İksi- ri'ni keşfettiğini yazıyordu. Bu öykü İngiliz'i etkilemişti. Ama dostlarından biri çöle yaptığı bir arkeoloji gezisinden sonra, olaganüstü güçleri olan bir Arap'tan söz etmemiş olsaydı, bunun da tipki ötekiler gibi bir efsaneden başka bir şey olmadığını düşünecekti. "Fayoum Vahasi'nda yaşıyor," demisti, "insanlar, ya- sinin iki yüz yılı astığını ve herhangi bir madeni, altına dö- nüştürme gücüne sahip olduğunu söylüyorlar." Kendinden geçen İngiliz müthiş heyecanlanmıştı. Bu- nun üzerine, önceden yapmış olduğu bütün anlaşmaları bozdu, en önemli kitaplarını yanına aldı, ve iste dışarıda Sahra'yi geçecek büyük bir kervan hazırlanırken, kendisi şimdi bir hayvan ahirina benzeyen ambarda bulunuyordu. Ve bu kervan AL-Fayoum'dan geçecekti. "Su lanet olasıca Simyacıyı mutlaka bulmalıyım,* diye düşündü İngiliz. Ve hayvanların kokusu daha bir katlanılır oldu. İngiliz'in bulunduğu binaya çantalar yüklenmiş bir Arap genci girdi ve onu selamladı. - Nereye gidiyorsunuz? diye sordu genç Arap. - Çöle, diye yanıtladı İngiliz; ve tekrar okumaya dal- di. Su anda kimseyle konuşmak istemiyordu. Simyacı ken- disini kuskusuz sınavdan geçireceği için on yıl içinde öğ- renmiş olduklarını anımsaması gerekiyordu. Arap genç de bjr kîtsp çıkartıp okumaya başladı. Ki tap İspanyolca yazılmıştı. 'Bir sans,' diye düşündü İngiliz İspanyolcayı, Arapça'dan daha iyi konuşuyordu ve bu de likanlı da Fayoum'a gidecekse, önemli şeylerle uğraşmad gi zamanlar yanında sohbet edecek biri olacaktı. 78 'ÇOK GARIP/ DİYİ DÜŞÜNDÜ DELIKANLI, öykünün basında yer alan cenaze törenini yeniden /okur- ken. 'Kitabı okumaya başlayalı neredeyse iki yıl olacak bîr süre sonra, ama bu sayfalardan öteye geçemedim.' Yanin- da kendisine engel -olacak bir kral bulunmasa da, dikkatini kitapta toplayamıyordu.

Ama simdi önemli bir şeyi anlı- yordu: Bir şey karar vermek başlangıçtan başka bir şey değildir. İnsan bir şey karar verdiği zaman, karar verdiği sırada hiç öngörmediği, düşünde bile aklına gelmeyen bir yöne doğru, siddetli bir akıntıya kapılıp gidiyordu. 'Hazînemî aramaya karar verdiğimde, bir billûriye dükkânında çalışacağım hiç aklıma gelmemisti,' diye dü- sündü, düşüncesini doğrulamak için. 'Aynı şekilde, bu kervan, almış olduğum bir karara uygun olabilir, ama gü- zergâhi bir giz olarak kalacak her zaman.' Karsisinde, kendisi de bir kitap okumakta olan Avru- pali vardı. Sevimsiz bir adamdı: İçeri girdiğinde kendisine küçümseyerek bakmıyordu. Belki dost olabilirlerdi, ama Av- rupali hemen susmuştu. Delikanlı kitabını kapattı. Bu Avrupalı ile arasında herhangi bir benzerlik kurulmasına olanak verecek hiçbir şey yapmak istemiyordu. Cebinden Urim ile Tummim'î çıkartıp taslarla oynamaya başladı. Yabancı bir çiglik attı: - Bir Urim ile bir Tummim! Delikanlı tasları hemen cebine koydu. - Satılık degiller, dedi. - Pek bir şey etmezler, dedi İngiliz. Alt tarafı iki ka- ya kristali, hepsi bu. Yeryüzünde milyonlarca kaya kristali ~ 79 var, ama wlayanlar için, Urim ile Tummim bunlar. Dün- yanın bu bölgesinde bulduklarını bilmiyordum. - Bunları bana bir kral armağan etti, dedi delikanlı. Yabancı sasırıp kaldı. Sonra elini cebine sokup titreye- rek iki benzer taş çıkardı. - Bir kraldan söz ediyordunuz, dedi. - Sanki bir kralın bir çobanla konuşmayacağına ina- niyorsunuz, dedi delikanlı. Bu kez konuşmayı kendisi so- na erdirmek istiyordu. - Tam tersine. Çobanlar, kimsenin tanımak istemedi- gi bir krala saygı gösteren ilk insanlardır.1 Bu nedenle, kralların çobanlarla konuşmasının olağanüstü bir yanı yok. Ve delikanlının söylediklerim iyi anlamamasından çe- kinerek ekledi: - Incil'de geçer. Bu Urim ile bu Tummim *i yapmayı bu kitaptan öğrendim. Bu taşlar Tanrı 'nin izin verdiği bi- ricik kâhinlik araçlarıdır. Rahipler altından bir göğüslükte tasırlardı bunları. Delikanlı birden burada olduğu için mutlu hissetti kendini. "Belki de bir isarettir bu," dedi İngiliz, sanki yüksek sesle düşünüyormuşçasma. - Size isaretlerden kim söz etti? Delikanlının ilgisi her an giderek artıyordu. - Hayatta, her şey isarettir, dedi İngiliz, okumakta olduğu dergiyi kapatarak. Evren, herkesin anlayacağı bir dilde varolmuştur, ama insanlar unutmamıştır bu dili. Bir- çok şeyle birlikte bu Evrensel Dil*i arıyorum ben. Bu yüz- den buradayım. Çünkü bu Evrensel Dil'i bilen birini bul- mam gerekiyor. Bir Simyacı. Konuşma ambar yöneticisinin araya girmesiyle kesil- 1 Matta Inciti'nm 2 Babında sözü fdilcn müneccimlere (çobanlara) gönderme yapılıyor. Mctnidc grçen "bir kral* ne IM Prygambr rdir. (Çev.) 80 - Sizlerin talihiniz var, dedi sisko Arap. Bu öğleden sonra bir kervan y ola çıkıyor Al-Fayoum için. - Ama ben Misir'a gideceğim, dedi delikanlı. - Ai-Fayoum da Misir'dadır, diye yanıtladı sisman adam. Tuhaf bir Araplık var sende! Delikanlı aslında İspanyol olduğunu söyledi. İngiliz sevindi buna: Arap gibi giyinmiş de olsa, hiç değilse bir Avrupalıydı. - Isaretleri Talih" diye tanımlıyor adam, dedi İngiliz, sisko Arap dışarı çıkınca. Becerebilsem, 'talih' ve 'rastlan- ti* sözcükleri üzerine büyük bir ansiklopedi yazardım. Ev- rensel Dil bu sözcüklerle yazılır. , Sonra konuşmayı sürdürdüler. İngiliz, delikanlıya kendisini elinde Urim ile Tummim'le bulmasının bir rast- lantı olmadığını söyledi. Ona, onun da Simyacıyı aramaya gidip gitmediğini sordu. - Ben bîr hazine aramaya gidiyorum, diye yanıtladı delikanlı ve bunu söylediğine hemen pisman oldu. Ama İngiliz onun bunu söylemesine pek önem vermi- yormuş gibi görünüyordu. - Bir bakıma ben de, dedi. - Ama ben simyanın ne anlama geldiğini bile bilmi- yorum, diye ekledi delikanlı, ambar yöneticisinin kendile- rini dışarıdan çağırıldığı sırada. * Simyacı 81/6 "BEN KERVAN BASIYIM," DEDI UZUN SAKAL- li, siyah gözlü bîr adam. Kilavuzluk ettiğim herkesin üze- rinde ölüm ve kalim hakkım vardır. Çünkü çöl, erkekleri bazen çıldirtan kaprisli kadına benzer. Ortalıkta ikl yüze yakın insan ve bunun iki kati kadar da hayvan vardı. Hecin develeri, atlar, katırlar, kuslar. Ka- dinlar ve çocuklar da vardı ve birçok İnsan belinde kılıç ya da omzunda uzun namlulu silah taşıyordu. İngiliz'in ya- nında içi kitap dolu bir yığın yolculuk sandığı vardı. Alan- da bir harrangürre ki demeyin gitsin. Dogal olarak, Ker- van Basi herkesin iyice anlaması için aynı söylevi birkaç kez tekrarlardı: - Burada her milletten insan var ve bu insanların yü- reginde türlü çeşitli tanrı var. Benim tek Tanrım Allah'tir ve Allah adına yemin ederim ki çölü bir defa daha alt et- mek için, elimden gelen her şeyi ve en iyisini yapacağım. Amma ve lakin, herkesin, inandığı Tanrı adına bütün kal- biyle yemin etmesini istiyorum ki bana her zaman bilâ- kayd-ü-sart itaat edecektir. Zira, çölde itaatsizliğin anlami ölümdür. Kalabalıkta boguk bir fisiltidir gitti. Herkes kendi tanrısının

birini okuyor oluyordu. Delikanlinin da yolculugun ilk günlerinde okumayi denedigini bir kitabi vardi. Ama o, k-ervani gözlemlemeyi, rüzgârın sesini dinlemeyi çok daha ilginç buluyordu. De vesini daha iyi tanımayi öğrenip de ona yakınlık duymaya baslar baslamaz, kitabi bir yana attı. Bununla birlikte bir bosnanci da vardi: Bu kitabi ne zaman açsa, önemli bir in- sana rastlayacagini düşünüyordu. Sonunda, sürekli olarak yanında giden bir deveciyle dost oldu. Aksam konaklamalarında, atesin çevresinde dinlenirken, ona çobanlık yaptigi sirada basından geçen ilginç olayları anlatıyordu. Deveci bu sohbetlerden birinde ona kendi hayatini anlatmaya basladı. - El-Kairoum yakınlarındaki bir köyde oturuyordum, dedi. Bir bostanim, çocuklarım ve ölümüne kadar degismeyecek bir hayatım vardi. Bir yıl ürün her zamankinden daha bol oldu, biz de Mekke'ye gittik ve böylece o zamana kadar yerine getirmemiş olduğum bir farizami eda etmiş oldum. Artık gönül rahatligıyla ölebilirdim ve öldüğüm için de mutlu olurdum. 8 5 Bir gün yer titremeye basladı ve kabaran Nil, yatagından tasta. O zamana kadar yalnızca baskalarının basına geldigini sandığım şey benim de basıma geldi. Komsularım, sel yüzünden zeytin ağaçlarını yitireceklerinden korktular; karım çocuklarının sulara kapılıp gitmesinden korktu. Ben de sahip olmayı basardığım şeylerin yok olacağı düşüncesiyle korkuya kapıldım. Ama çaresi yoktu bunun. Topraktan elde edilecek bir şey kalmamıştı artık, ben de yaşamak için başka bir çare aradım. Simdi devecilik yapıyorum. Ama bu sayede Allah'ın kelâmını anlayabildim: Kimse bilinmezden korkmamalı, çünkü herkeş istedigini ve ihtiyaç duyduğu şeyi ele geçirebilir. İster hayatımız, ister ekin tarlalarımız olsun, sahip olduğumuz şeyleri yitirmekten korkarız. Ama hayat hikâyesi ile dünya tarihinin aynı Allah tarafından yazılmış olduğunun anlamadığımız zaman, bunu anlamaz, bu korku uçup gider. 86 BAZEN, AKSAM KONAKLAMALARINDA KERVANLAR KARSILASIYORDILAR. Sanki her şey bir Yüce Allah tarafından yazılmış gibi, bir kervanın gereksinim duyduğu şey ötesinde bulunuyordu. Deveciler kum fırtınaları konusunda birbirlerine bilgi veriyorlar; atesin çevresinde toplanıp çöle ilgili öyküler anlatıyorlardı. Kimi zaman, yüzleri peçeli gizemli insanlar da geliyordu: Kervanların izlediği yolu gözetleyen bedevilerdi bunlar. Soyguncular, asi kabileler konusunda bilgi veriyorlardı. Koyu renkli cellabularına ve yalnızca gözlerini açıkta bırakarak keşiflerine sarınmış olarak, sessizce gelip sessizce gidiyorlardı. Bu gecelerden birinde, atesin önünde oturan delikanlı ile İngiliz'in yanına deveci de geldi. - Kabileler arasında savaş söylentileri var, dedi. Üçü birden sustular. Genç İspanyol, kimse ağzını açıp bir şey söylememesine karsın, ortalığı bir korku sardığını fark etti. Sözsüz dili, Evrensel Dil'i bir kez daha anlıyordu. Bir süre sonra tehlike olup olmadığını sordu İngiliz. - Çöle giren kimse için geri dönüş yoktur, diye yanıtladı deveci. Gerideki dönemine göre, çaresi yok, en iyi nasıl ilerler, o yolu bulacaktır. Tehlike de dahil olmak üzere gerisini Allah bilir. Ve sözünü gizemli "Mektup!" sözcüğüyle bitirdi. - Kervanlara daha çok dikkat etmelisiniz, dedi delikanlı İngiliz'e, deveci yanlarından ayrılınca. Dolambaçlı bir yol izliyorlar, ama hep aynı noktaya gidiyorlar. 1 Kuzey Afrika'da erkek ve kadınların giydikleri uzun kollu, balıklı giysi. (Çrv.) 2 Araplarda, erkeklerin püf küllü bürç örtü jû. (Çrv.) 87 - Siz de dünya konusunda daha çok şey okumalısınız, diye yanıtladı İngiliz. Kitaplar tipki kervanlara benzerler. Uzun insan ve hayvan dizisi bundan sonra daha hızlı ilerlemeye basladı. Artık sessizlik yalnızca gündüzleri egelemen değildi. Aksamları, insanların sohbet etmek için ates basında toplanmaya alıştikları saatte de yavaş yavaş sessizlik hüküm sürmeye basladı. Bir gün kervan bası, geceleyin dikkat çekmemek için ates yakılmamasına karar verdi. Bunun üzerine yolcular, üsümek için hayvanların olusturduğu bir çemberin ortasında hep birlikte uyumaya basladılar. Kervan bası ayrıca konak yerinin çevresine gözçüler koydu. Bu gecelerden birinde, bir türlü uyuyamayan İngiliz. gidip genç İspanyolu buldu; birlikte, yakınlardaki kumullarda gezdiler. Dolunay vardi. Delikanlı bütün hayat öyküsünü İngiliz'e anlattı. İngiliz, delikanlinin çalışmaya başlamasından sonra her gün daha bir gelişen billûriye dükkânı evresine özel bir ilgi gösterdi. - Her şeyi temel kural yönlendiriyor, dedi. Buna simyada Evrenin Ruhu adı verilir. Bütün kalbimizle bir şey istedigimiz zaman, Evrenin Ruhu'na daha yakın oluruz. Olumlu bir güçtür. Ayrıca, bunun insanlara özgü bir ayrıcalık olmadığını söyledi: İster bir maden, ister bir bitki, ister bir hayvan ya da düşünce olsun, yeryüzünde bulunan her şeyin bir ruhu vardi. - Topragın altında ve üzerinde bulunan her şey durmadan degişir,

çünkü toprak canlıdır ve bir ruhu vardır. Bizler bu Ruh'un bir parçasıyız ve onun bizim yararı- miza çalışmasını çok az biliriz. Billûriye dükkânında, vazoların da sizin başarınıza katkıda bulduklarını anlamalısınız. 88 Delikanlı, ayı ve beyaz kumları seyrederek bir süre konuşmadı, - Çölde ilerleyen kervani gözlemedim, dedi sonunda. Kervan ve çöl aynı dili konuşuyorlar; çöl, kervanın ilerlemesine bu nedenle izin veriyor. Kendisiyle kusursuz bir esuyum içinde olup olmadığını anlamak için, kervanın her adımını hissediyor; ve durum böyleyse, kervan vahaya ulaşacaktır. Ama, içimizden biri ne kadar cesur olursa olsun, bu dili anlamayacak olsaydı, daha ilk gün ölürdü. Birlikte ayışığını seyretebilmeyi sürdürdüler. - Simgelerin büyüğü, diye sürdürdü konuşmayı delikanlı. Rehberlerimizin, çölün işaretlerini nasıl okuduklarını, kervanın ruhunun çölün ruhuyla nasıl konuştuğunu gördüm. Bir süre sonra İngiliz konuşmaya başladı: - Gerçekten de kervana biraz daha dikkat etmeliyim, dedi sonunda. - Ben de kitaplarınızı okumalıyım, diye yanıtladı delikanlı. 89 TUHAF KİTAPLARDI BUNLAR. CIVADAN, tuzdan, ejderhalardan ve krallardan söz ediyorlardı, ama o hiçbir şey anlamıyordu. Ne var ki, sanki bütün kitaplarda sürekli tekrarlanan bir düşünce var gibiydi: Her şey bir ve tek şeyin belirtisidir. Bu kitaplardan birinden, simyanın en önemli metninin yalnızca birkaç satırdan oluştuğunu ve bir zümrüt üzerine yazılı olduğunu öğrendi. - Zümrüt levha, dedi İngiliz, arkadaşına bir şey öğrettigi için gurur duyarak. - Ama böyleyse neden bu kadar çok kitap var? - Bu birkaç satırı yorumlamak için, dedi İngiliz. Aslında kendisi de bu yanıtı tam olarak inanmış değildi. Delikanlının en çok ilgi duyduğu kitapta, ünlü simyacıların yaşam öyküleri yer alıyordu. Bütün yaşamlarını, laboratuvarlarında madenleri aritmaya adanmış insanlardı simyacılar; bir maden yıllarca ateste pisirilecek olursa, kendine özgü bütün niteliklerinden kurtulacağına ve onun yerine geriye Evrenin Ruhunun kalacağına inanıyorlardı. Bu Yüce Nesne, simyacıların yeryüzünde bulunan her şeyi anlamalarına olanak sağlıyordu. Çünkü bu Yüce Nesne, bütün nesnelerin kendi aralarında iletişim kurmalarını sağlayan dildi. Büyük Marifet ya da Büyük Yapıt adını verdikleri bu bulgu iki parçadan oluşuyordu: Sivi ve kati. - Bu dili anlamak için, insanları ve imgeleri gözlemek yeterli değil midir? diye sordu delikanlı. - Her şeyi basitleştirmek gibi bir saplantınız var, diye yanıtladı İngiliz, öfkeyle. Simya ciddi bir iştir. Sürecin bütün evrelerini üstatların öğrettikleri gibi izlemek zorunludur. 90 Delikanlı, Büyük Yapıt'ın sivi kesimine Ebedî Hayat iksiri adı verildiğini çıkardı. Bu iksir yalnızca bütün hastalıkları iyileştirmekle kalmıyor, aynı zamanda simyacıların yaşlanmalarına engel oluyordu. Kati kesimine Felsefe Tasi adı veriliyordu. - Felsefe Tasi'ni bulmak öyle kolay bir iş değildir, dedi İngiliz. Simyacılar, madenleri arıyan ateste gözlemek için yıllarca laboratuvarlarına kapanıyorlardı. Ateşe bakmaya kendilerini öylesine veriyorlardı ki, vicdanlarının da, dünyanın bütün fani değerlerinden kurtulup arınıyorlardı. Ve sonunda, bir gün, madenleri arıyanın aslında kendilerini arındırmak olduğunu anlıyorlardı. Delikanlı o zaman Billûriye Tüccarını animsadi. Billûriye Tüccarı, ikisini de kötü düşüncelerden kurtardığı için, kristal vazoları temizlemenin iyi bir şey olduğunu söylemişti. Giderek, simyanın gündelik yaşamdan öğrenilmesi gerektiğine inanıyordu delikanlı. - Üstelik, diye yeniden konuşmaya başladı İngiliz, Felsefe Tasi'nin tam anlamıyla olaganüstü bir özelliği vardır. Büyük bir adi maden kütlelerini altına çevirmek için küçük bir parçası yeter. O andan sonra, delikanlının simyaya olan ilgisi iyice büyüdü. Biraz sabırla, her şeyi altına dönüştürebileceğini düşünüyordu. Bunu başarmış olan insanların yaşam öykülerini okudu: Helvetius, Elias, Fulcanelli, Geber. Büyüleyici öykülerdi bunlar: Hepsi kendi Kisisel Menkibe'lerini sonuna kadar yaşıyorlardı. Yolculuklar yapıyorlar, bilginlerle buluşuyorlar, inançsızların gözlerinin önünde mucizeler yaratıyorlar ve Felsefe Tasi ile Ebedî Hayat iksiri'ni ellerinde bulduruyorlardı. Ama kendisi, Büyük Yapıt'a ulaşma yöntemini öğrenmeye kalkınca, tam anlamıyla sasırıp kalıyordu. Bu konuda, desenlerden, şifreli bilgilerden, anlamlı karanlık metinlerden başka bir şey yoktu. - Neden anlaşılmaması bunca güç bir dil kullanıyorlar? diye sordu bir akşam İngiliz'e delikanlı. 91 Bu arada İngiliz'in oldukça keyifsiz görüldüğünü fark etti, sanki kitaplarını özlemiş gibi. - Anlamak için yeterince sorumluluk duyanların, yalnızca bunların anlayabilmeleri için, diye yanıtladı İngiliz. Herkesin kursunu altına dönüştürmeye kalkıştığını düşünün biraz. Bir süre sonra altının hiçbir değeri kalmazdı. Yalnızca, inatçı insanlar, dirençli araştırmacılar Büyük Yapıt'ı gerçekleştirmeyi

basarabilirler. Çölün ortasında bulunuşumun nedeni de bu iste. Sifreleri çözmeme yardım edecek gerçek bir simyacıyı bulmak için. - Bu kitaplar ne zaman yazıldılar? diye sordu deli- kanlı. - Birkaç yüzyıl Önce. - O siralar, basimevi yoktu henüz. Simya bilgisine herkesin ulaşması olanaksızdı. Peki, bu tuhaf dilin, bu simgelerin amacı ne? Bu direktmeye karsın, soruyu yanıtlamadı İngiliz. Bir- kaç gündür kervani dikkatle gözlemediğini ve yeni bir şey keşfetmediğini söyledi. Ancak bir şey fark etmişti: Gide- rek savastan daha çok söz ediliyordu. 92 BİR GÜN DELIKANLI, KİTAPLARINI İNGİLİZ'E geri verdi. - Epeyce birşeyler öğrendiniz mi bari? diye sordu İn- giliz, sabirsiz bir merakla. Sava? korkusundan kurtulmak için birisiyle konuşmaya gereksinimi vardı. - Evrenin bir ruhu olduğunu ve bu ruhu anlayan kimsenin nesnelere dilini anlayacağını öğrendim. Birçok simyacının kendi Kisisel Menkibe'sini yasadığını ve sonun- da Evrenin Ruhunu, Felsefe Tasi'ni, Ebedî Hayat Iksiri'ni keşfettiklerini öğrenim. Özellikle de, bu şeylerin çok basit olduğunu ve bir zümrütün üzerine yazılabileceklerini öğrendim. İngiliz hayal kırıklığına uğradı. Yıllar süren öğrenim, büyümlü simgeler, güçlkle öğrenilen sözcükler, laboratu- var aletleri, bunların hiçbirini delikanlıyı etkilememisti. 'Bu şeyleri öğrenemeyecek kadar yontulmamış bir ruhu olma- ~ h/ diye düşündü. Kitaplarını alıp devenin semerine asılı duran çantalarını na koydu. - Gidip kervanınızı gözlemlemeyi sürdürün, dedi. Si- zin kervan da önemli bir şey öğretmedi bana. Delikanlı, çölün sessiz enginliğini, hayvanların yürür- ken kaldırdıkları kumu seyretmeye koyuldu. "Herkesin kendine göre bir öğrenme tarzı var,' diye tekrarlıyordu kendi kendine. "Onun öğrenme tarzı benim öğrenme tar- zim değil; benim öğrenme tarzım, onun tarzı değil. Ama o da, ben de kendi Kisisel Menkibe'mizi arıyoruz; bu -yüz- den ona saygı duyuyorum/ 93 KERVAN, ARTIK HEM GECE, HEM DE GÜN- düz yol alıyordu. Yüzleri peçeli ulaklar giderek daha sık gelmeye başlamıştı. Simdilerde delikanlıya arkadaş gibi davranan deveci, kabileler arasında savaş çıktığını söyle- misti. Vahaya vaktinde varabilirlerse talihli sayılırlardı. Hayvanlar bitkin düşmüş, insanlar giderek sessizles- mislerdi. Sessizlik geceyle daha ürkütücüydü. Özellikle de bir devenin bozılması (daha önce, alt tarafı bir deve bozlamagıydı) ortalığa korku saldı: Bir saldırı isa- reti olabilirdi. Ne var ki, savaş tebdilinden çokça etkilenmiş gibi gö- rünmüyordu deveci. - Yasıyorum, dedi delikanlıya, aysız ve kamp atesiz bir gece, hurma yerken. Ve bir şey yerken yemekten bas- ka bir şey düşünmem. Yürdüğüm zaman da yürüyece- gim, hepsi bu. Savasmak zorunda kalırsam, ölüm su gün ya da bu gün gelmiş viz gelir tiris gider. Çünkü ben ne geç- miste, ne de gelecekte yasıyorum. Benim yalnızca simdim var ve beni sadece o ilgilendirir. Her zaman simdide yasa mayı basarabilirsen, mutlu bir insan olursun. Çölde haya olduğunu, gökyüzünde yıldızlar olduğunu ve insan hayatı ntn özünde bulunduğu için kabile muhariplerinin savastik larım anlayacaksın. O zaman hayat bir bayram, bir senli1 olacak, çünkü hayat yaşamakta olduğumuz andan ibaretti ve sadece budur. -v iki gece sonra, uykuya dalmak üzereyken, yürüyü yönlerini gösteren yıldızla bakti delikanlı. Sanki ufuk bira; daha yaklaşıp gibiydi, çöl '.n üzerinde yüzlerce yıldız var di. 94 95 Orası vaha, dedi deveci. Öyleyse niçin hemen gitmiyoruz oraya? Çünkü uyumamız gerek. GÜNES UFUKTAN YÜKSELMEYE BASLAR-. ken gözlerini açtı delikanlı. Karsısında, geceyle küçük yıldızların parıldadığı yerde, bütün çöl yüzeyini kaplayan hurma ağacı dizileri uzanıyordu. - Sonunda geldik! diye haykırdı, uykudan uyanw İn- giliz. Ama delikanlı ağzını açmadı. Çölün sessizliğini öğren misti; karsısında duran hurma ağaçlarına bakmakla yetin- di. Piramitlere ulaşmak için önünde hâlâ uzun bir yol var- di; ve bu sabah, bir gün, bir anıdan başka bir şey olmaya- caktı onun için. Ama şimdi, simdiki andı, devecinin sözü- nü ettiği bayramdı; bu âni geçmişin dersleri ve geleceğin düşleriyle birlikte yaşamaya çalışıyordu. Bir gün, bu bin- lerce hurma ağacının görüntüsü yalnızca bir anı olacaktı. Ama bu anda, onun için gölgeyi, suyu ve savasa karsi bir sigmagi simgeliyordu. Aynı şekilde, bozlayan bir deve bir tehlike isaretine dönüşebilir, hurma ağacı dizileri de bir mucize yansıtılabirdi. "Evrenin birden çok dili var,' diye düşündü. 96 'ZAMAN HIZLANDIKÇA KERVANLAR DA hızlanıyor,* diye düşündü Simyacı, yüzlerce insan ve hay- vanın Vaha'ya geldiğini görerek. Vaha sakinleri bagıra ça- gıra yeni gelenleri karşılamaya kostular. Kalkan toz, çöl güneşini gölgeliyor; yabancıları gören çocuklar sevinçten havaya sıçırıyordu. Simyacı, kabile reislerinin kervan basi- nin yanma gittiklerini ve hep birlikte gizli bir toplantıya oturduklarını fark etti. Ama bunların hiçbirini ilgilendirmiyordu Simyacıyı. Daha

önce de nice insanların gelip nicelerinin gittigini gör- müstü; Vaha ve çölün sessizliğini hiçbir sey bozamamisti. Rüzgârın etkisiyle biçim degistiren bu uçsuz bucaksiz kumlarda taban tepen krallar ve dilenciler görmüstü; ama çocukken gördüğü kumlardan farkli degildi bu kumlar. Her seye karsin, sari topraktan, lacivert gökyüzünden son- ra, hurma ağaçlarının yesilinin gözlerinin önünde belirdi- gini gören yolcularin hissettikleri nesenin birazini yüregi- nin derinliklerinde duymasina engel olamiyordu. "Belki de Tanrı, çöl, insanlar hurma ağaçlarını gö- rünce sevinirler diye yarattı," diye düşündü. Ardından daha gündelik sorunlarla ilgilenmeye karar verdî. Bildigi gizlerin bir bölümünü öğretecegi insanin bu kervanla geldigini biliyordu. Isaretler bunun haberini ver- misti. Bu adami henüz bilmiyordu, ama deneyimli gözleri onu gördükleri anda taniyacakti. Bunun da, daha önce- ki tilmizi kadar yetenekli olacagim umuyordu. "Bu seyler neden mutlaka agizdan kulaga aktariliyor, dogrusu bilmiyorum/ diye düşündü. Bunların gerçek giz- ler olmasından degildi hiç kuskusuz: Tanrı kendi gizlerini bütün yaratiklara özgürce açiyordu. Simyan 97/7 Ona göre bunun bir tek açıklaması vardı: Kuskusuz bunlar Saf Hayat'in parçaları oldukları ve Saf Hayat'i re- sim biçiminde ya da söz halinde kavramak çok güç olduğu için, bu seyleri bu sekiide aktarmak gerekiyordu. Çünkü insanlar resimlerin ve sözcüklerin büyüüne kapilip sonunda Evrenin Dili'ni unuturlar. * 98 YENİ GELENLER HEMEN AL-FAYOUM KABI- le seflerinin huzuruna çıkarildilar. Delikanli gördüklerine inanmakta güçlük çekiyordu: Birkaç hurma agaciyla çevri- li bir kuyunun (bir tarih kitabinda okudugu bir betimle- meye göre) yerine, Vaha'nin herhangi bir Ispanyol köyün- den çok daha büyük olduğunu görüyordu. Vaha'da üç yüz kuyu, elli bin hurma agaci ve hurma ağaçlarının arasina dagilmis çok sayıda çadır vardı. - Sanki Bin Bir Gece, dedi, Simyaciye hemen görmek için sabirsizlanan İngiliz. Çevrelerini hemen çocuklar sardı: Binek hayvanları- na, develere, gelen insanlara merakla bakıyorlardi. Erkek- ler, gelenlerin savas isaretlen görüp görmediklerini öğren- mek istiyorlar; kadınlarsa tüccarların getirdigi kumas ve degerli taslar için çekisiy >r!ardı. Çölün sessizligi arlik uzak bir hayâl gibiydi; herkes, sanki ruhlar dünyasından ayrilip insanların dünyasına gelmis gibi, durmadan konu- suyor, gülüyor ve girtlak paralıyordu İnsanlar neseli ve mutluydular. Deveci, önceki gece alman önlemlere karsin, sakinleri- nin çoğunluğu kadın ve çocuklardan olustugu için, çölde vahaların her zaman tarafsiz topraklar sayildigini açıkladı delikanliya. Eki taraim da kendi vahaları vardı; bu nedenle çöün kumlarında birbirlerini bogazlayan savacılar, birer sığınak saydikları vahaların huzurunu bozmuyorlardi. Kervan basi, biraz güç de olsa adamlarını ve yolcuari bir araya toplayip kendilerine bilgi verdi. Kabileler arasin- daki savas bitinceye kadar burada kalacaklardi. Yolcular, ziyaretçi olarak Vaha saktiennin çadırlarına konuk edile- cekler, kendilerine en İyî ye. ier verilecekti. Geleneksel ko- 9 9 nukseverligin yasasi böyleydi. Sonra, aralarında kendi nö- betçileri de olmak üzere herkesin, silahlarını kabile reisle- rinin görevlendirdigi adamlara teslim etmelerini istedi. - Savasin kurallari böyle, diye açıkladı. Böylece mu haripler, vahaları sığınak olarak kullanamazlar. ingiliz'in, ceket cebinden krom kapli bir tabanca çi- kartip silahları toplamakla görevli adama teslim ettigini gören delikanlinin saskinlikten agzi açık kaldi. - Tabancayla ne isiniz var? diye sordu delikanli. - insanların kararsiz kalmamaları konusunda bana yardımcı olması için, dedi. Arayisi sona ermis olduğu için mutluordu. Delikanliya gelince, o hazinesini düşünüyordu. Haya- line yaklastıkça, isler daha güçlesiyordu. Yasli kralin 'ace- mi talihi' adini verdigi sey artık olmuyordu. Simdi, kendi Kisisel Menkibe'sinin pesine düsmüs kimse için diretme ve cesaret sinavinin söz konusu oldugunu biliyordu. Bu ne- denle acele etmemeli, sabirsizlik göstermemeliydi. Yoksa Tanrı'nın yoluna dizdigi Isaretleri göremeyebilirdi 'Onları yoluma Tanrı dizdi,' diye düşündü, kendi kendine sasarak. Simdiye kadar, isaretleri bu dünyaya ait birseyler olarak görmüstü. Yemek yemek ya da uyumak gibi, ask ya da is aramaya çıkmak gibi. Ama bunun, kendi sine yapması gerekeni göstermek için Tann'nın kullandigi bir dil olabilecegini hiç düşünmemisti. 'Sabirsiz olma,* diye tekrarladi, kendi kendine. "Deve- cinin dedigi gibi, yemek zamani gelince yemegi ye. Yürü- me zamani gelince yürü.' İlk gün, aralarında îngiiz de olmak üzere, yorgunluga teslim olan herkes uyudu. Delikanli, asagi yukari kendi yasinda bes çocukla birlikte biraz uzaktaki bir çadırdaki ka- liyordu. Çöl çocuklarıydı bunlar, büyük kentleri merak ediyorlardi. Delikanli çobanlık yaptigi dönemi anlatti; In- giliz girdigi sırada, billûrîve dükkâni serüvenini

anlatmaya baslamak üzereydi. 100 - Bütün sabah sizi aradim, dedi, arkadasini disari çï- kartirken. Simyacinin yerini bulmama yardimci olmalisi- niz. Onu ilkin kendi olanaklariyla bulmayi denediler. Bir Simyaci, hiç kuskusuz Vaha'nin öteki sakinlerinden daha degisik yasiyor olmaliydi; büyük bir olasilikla çadirinda sürekli yanan bir ocak vardi. Uzun uzun. dolastiktan son- ra, Vaha'nin onlarin düsündügünden çok daha genis oldu- gunu ve yüzlerce, yüzlerce çadir bulduğunu anladilar. - Neredeyse bütün bir günü yitirdik, dedi ingiliz, ar- kadasiyla birlikte Vaha'daki bir kuyunun yanina oturur- ken. - Sormak belki daha iyi olur, dedi delikanli. Ingiliz, Al-Fayoum'da oldugunu kimseye belli etme- mek istiyordu, bu nedenle karar veremedi. Sonunda, bo- yun egdi ve Arapçayı kendisinden daha iyi konusan deli- kanlidan gerekeni yapmasini istedi. Delikanli, bunun üze- rine, koyun derisinden tulumunu doldurmak için kuyuya gelen bir kadina yaklasti. - Aksam serifleriniz hayirli olsun ya hatun! Bu vaha- da yasayan bir Simyaci var, nerede oturduğunu öğrenmek isterdim, dedi. Kadın böyle birini hiç duymadigini söyledi ve hemen uzaklasti. Bununla birlikte, siyah giysiler giymis kadınlarla konusmaya kalkismaması konusunda da uyardi delikanli- yi, çünkü evli kadınlardi bunlar. Gelenege saygi göstermek zorunluuydu. Ingiliz büyük bir hayal kirikligina ugramisti. Demek bu yolculugu bosu bosuna yapmisti. Arkadasi da üzölmüs- tü bu duruma. Ingiliz de kendi Kisisel Menkibe'sinin pe- sinden gidiyordu. Ve bir Insan bunu yapıyorsa, bütün Ev- ren, onun aradigini bulmasına yardimci olmak ister: Böyle söylemisti yasli kral. Onun yanılması olanaksizdi. - Simdiye kadar burada simyacılardan söz edildigini hiç duymadim, dedi delikanli. Yoksa size yardimci olmak isterdim. 10 1 ingiliz'in gözleri parladi. - Elbette öyle, diye haykirdi. Belki de burada bir simyacinin kim oldugunu bilmiyordu. Siz, köyde has taliklari kimin iyilestirdigini sorun en iyisi. Siyah giyinmis birkaç kadın su çekmek için kuyuya geldiler, ama Ingiliz'in üstelemesine karsin delikanli onlar- la konusmedi. Sonunda bir erkek geldi. - Köyde hastaliklari iyi eden birini taniyor musu- nuz? diye sordu ona delikanli. - .Bütün hastaliklari Allah iyi eder, diye yanitladi adam. Bu yabancılardan açıkça korkmustu. Siz ikiniz bü- yücü ariyorsunuz. Ve Kur'an'dan birkaç ayet okuduktan sonra yoluna gitti. Bir baska adam geldi. Daha yasliydi, elinde sadece kü- çük bir kova vardi. Delikanli ona da ayni soruyu sordu. - Onun gibi bir adami neden ariyorsunuz? diye sor- du Arap, yanit olarak. - Çünkü suradaki dostum, bu adami tanımak için ay- larca yolculuk yapti. - Bu adam eger Vaha'da yasiyorsa, çok güçlü biri ol- mali, dedi yasli adam biraz düsündükten sonra. Kabile sef- leri bile canlarinin istedigini zaman göremezler onu. Böyle bir şeyi onun istemesi gerekir. Siz iyisi mi savasin sona er- mesini bekleyin ve kervanla birlikte yolunuza gidin. Va- ha'nin hayatina girmeye çalismayin, diye bagladi konu- masini, yanlarından ayrilirken. Ama Ingiliz'in etekleri zil çalmaya basladi. Demek ki iyi iz üzerindeydiler. Bu sirada bir genç kız göröndü, siyah giysi giyinme- misti. Omzunda bir testi tasliyordu ve basinin çevresinde bir peçe vardi, ama yüzü açikti. Delikanli, Simyaciye sor- mak üzere yanina yaklasti. O wda zaman durmus gibi oldu; sanki Evrenin Ru- hu, delikanlinin önünde bütün gücüyle ortaya çikiyormus gibiydi. 102 Kizin siyah gözlerini, gülümseme ile susma arasinda karar veremeyen dudaklarini görünce, dünyanın konustu- gu ve yeryüzünün bütün yaratiklarinin yürekleriyle anla- dıkları dilin, en temel ve en yüce bölümünü anladi deli- kanli. Ve Ask'ti bunun adi, insanlardan da çölden de daha eskiydi, tipki kuyunun yaninda bu iki bakisin bulusmasi benzeri, iki bakisin bulustugu her yerde, her zaman ayni güçle ortaya çikardi. Dudaklar sonunda gülümsemeye ka- rar verdiler, ve bir isaretti bu, bütün ömrü boyunca bilme- den bekledigi, kitaplarda, koyunların yaninda, kristallerde ve çöln sessizliginde aramis olduğu isaretti. Evrenin Saf Dili'ydi bu, herhangi bir açıklamaya ge- reksinimi yoktu, çünkü Evren'in sonsuz zamanda yoluna devam etmek için hiçbir açıklamaya gereksinimi yoktu. Delikanli o anda, hayatinin kadınınin karsisinda oldugunu ve kizin da hiçbir söze gereksinim duymadan bunu bildigi- ni biliyordu. Anababasi, anababasinin anababasi, biriyle evlenmeden önce ona kur yapmak, nisanlanmak, onu tani- mak ve para sahibi olmak gerektigini söylediler de, deli- kanli dünyada en çok bundan emindi. Bunun tersini söyle- yenler, evrensel dilden habersiz kimselerdi. Çünkü bu dili bilen biri, ister çöln ortasinda ya da Ister büyük kentlerin göbeğinde olsun, dünyada her zaman bir baskasini bekle- mekte olan biri bulduğunu kolayca anlayabilir. Ve bu iki insan karsilasınca ve gözleri bulusunca, bütün geçmiş ve bütün gelecek artik bütün önemini yitirir,

yalnızca o an, ve gökkubbe altında her şeyin aynı El tarafından yazıl- digi gerçekliği vardır, bu inanılmaz gerçek vardır. Ask'i yaratan ve çalışan, dinlenen ve güneş ışığı altında hazineler arayan her kimse için sevilecek birini yaratmış olan El. Çünkü, böyle olmasaydı, insan soyunun hayallerinin hiç- bir anlamı olmazdı. 'Mektup,' dedi kendi kendine. Oturmakta olan İngiliz yerinden kalktı ve arkadasını sarstı. - Haydi! Sorun ona! Delikanlı genç kıza yaklaştı. Kız yeniden gülümsedi. Delikanlı da gülümsedi. - Adın ne senin? diye sordu delikanlı. - Benim adım Fatima, diye yanıtladı, gözlerini indi- rerek. - Geldiğim ülkedeki bazı kadınların adı da böyledir. - Peygamberin kızının adıdır, dedi Fatima. Mücahit- lerimiz götürdüler oraya. Güzel kız, mücahitlerden gururla söz ediyordu. Yan- larında duran İngiliz ısrar ediyordu. Bunun üzerine deli- kanlı, genç kıza bütün hastalıkları iyi eden bir adam tanı- yıp tanımadığını sordu. - Dünyanın gizlerini bilen bir adam. Çölün cinleriy- le konuşuyor, dedi genç kız. Cinler, iyilik ve Kötülük perileriydiler. Ve genç kız eliyle güney yönünü gösterdi, bu tuhaf adam o tarafta otu- ruyordu. Sonra testisini doldurup uzaklaştı. İngiliz de Simyacı- yi aramak için uzaklaştı. Delikanlı uzun süre kuyunun ya- nında oturdu ve gündoğusu rüzgârının kendi yüzünde bir gün bu kadının kokusunu bıraktığını ve bu kadının yasa- digini bile bilmeden onu sevmiş olduğunu düşündü. Ve bu kadına duyduğu ask ona dünyanın bütün gizlerini açacak- ti. trlesi gün genç kıza beklemek için kuyuya gitti deli- kanlı. Orada İngiliz'i bulunca sasırdı: İlk kez çölü seyredi- yordu. - Bütün ikindi, bütün akşam bekledim, dedi İngiliz, İlk yıldızlar doğarken geldi. Kendisine ne aradığını söyle- dim. Bana kursunu, altına dönüştürüp dönüştürmediğini sordu. Ben de tam olarak iste bunu öğrenmek istediğini söyledim. Bunun üzerine denememi söyledi. 'Git de- ne!'den başka bir şey söylemedi bana. 104 Delikanlı ağzını açmadı. Demek ki, İngiliz çoktandır bildiği bir şeyi öğrenme^ için tepmistir bunca yolu. Ve bu- nun benzeri bir şey öğrenmek için, kendisinin de yaşlı kra- la altı koyun vermiş olduğunu anımsadı. - Öyleyse deneyin, dedi İngiliz'e. t - Ben de onu yapacağım. İse hemen koyulacağım. İngiliz ayrıldıktan az sonra, Fatima su doldurmak için kuyuya geldi. - Sana tek bir şey söylemek için geldim, dedi delikan- lı, genç kıza. Benim karım olmanı istiyorum. Seni seviyo- rum. Genç kız testiye tasırdı. - Seni her gün burada bekleyeceğim, diye konuşması- ni sürdürdü delikanlı. Piramitlerin yakınında bulunan bir hazineyi aramak için bütün çölü geçtim. Savaş benim için tam bir talihsizlikti. Aynı savaş şimdi benim için bir talih, Çünkü burada senin yanında kalıyorum. - Savaş bir gün bitecek, dedi genç kız. Delikanlı Vaha'daki hurma ağaçlarına baktı. Çoban- lık yapmıştı. Burada da koyunlar vardı. Hazineden daha önemliydi Fatima. - Muharıpler kendi hazinelerini arıyorlar, dedi genç kız, sanki onun düşüncelerini keşfetmiş gibi. Ve çöl kadın- ları muhariplerinden gurur duyuyorlar. Sonra, testisini yeniden doldurup oradan uzaklaştı. Delikanlı her gün kuyuya gidip Fatima'nın gelmesini bekliyordu. Fatima'ya çobanlık hayatını, kralla rastlaşma- sini, kristal dükkânını anlattı. Dost oldular ve birlikte an- cak on bes dakika geçiyor olmalarına karşın, bu süreyi günün geri kalan bölümünden çok daha uzun buluyordu. Neredeyse bir aya yakındır Vaha'daydılar. Kervan Ba- sı bir p-ün herkesi toplantıya çağırdı. - Savaşın ne zaman biteceğini bilm^ uz ve tekrar yola çıkmamız olanaksız, dedi. Savaş kuskusuz daha uzun süre devam edecek, belki de yıllarca. İki taraf da, cesur ve 10 5 kahraman muhariplerle dolu ve iki ordu da savasmaktan gurur duyuyor. Bu iyiler ile kötüler arasındaki bir savaş değil. Aynı iktidari ele geçirmek isteyen güçler arasındaki bir savaş bu ve böyle bir savasta Allah iki tarafın da yanın- dadır. İnsanlar dağıldılar. Delikanlı o akşam Fatma'yi tek- rar gördü ve ona toplantıda söylenenleri aktardı. - İkinci görüşmemizde, dedi genç kız, bana askından söz ettin. Daha sonra bana 'Evrenin Dili gibi, Evrenin Ru- hu gibi çok güzel şeyler öğrettin. Ve bunlar, azar azar beni senin parçan haline getirdiler. Delikanlı onun sesini dinliyor ve bu sesi, hurma ağaç- larının yapraklarından esen rüzgârın hisirtisinden çok da- ha güzel buluyordu. - Seni beklemek için kuyuya çok erken geldim. Çok bekledim. Geçmişimi, gelenegi, erkeklerin çöl kadınlarının nasıl davranmalarını istediklerini anımsayamıyorum. Kü- çükken, çölün bir gün bana hayatimin en güzel armağanı- ni vereceğini hayal ederdim. Ve bu armağan verildi şimdi bana, bu armağan sensin. Delikanlı genç kızın elini tutmak istedi. Ama Fatima testinin kulplarından tutuyordu. - Bana düşlerini, yaşlı krali ve hazîneyi anlattın. Ba- na isaretlerden söz ettin. İste bu yüzden hiçbir şeyden korkmuyorum, çünkü seni bana bu isaretler getirdiler. Se- nin de sık sık tekrarladığın gibi, ben senin

düslerinin ve Kisisel Menkibe'nin bir parçasıyım. Aynı sebepten dolayı, senin, aramaya geldiğin şeyin doğrultusunda yolunu sür- dürmeni istiyorum. Savasın bitmesini beklemen gereki- yorsa çok iyi. Ama daha erken gitmek zorundaysan, öy- leyse Menkibe'nin yoluna git. Kumullar rüzgârın etkisiyle değişirler, ama çöl hep aynı kalır. Askimiz da böyle ola- cak. - Mektup, dedi genç kız bir kez daha. Ben, senin Menkibe'nin bir parçasıysam bir gün geri döneceksin. 106 Delikanlı, genç kızın yanından ayrılırken üzgündü. Şimdiye kadar tanıdığı insanları düşünüyordu. Evli olan çobanlar, kırlarda dolasmaları gerektiği konusunda karılarını inandırmakta çokça güçlük çekiyorlardı. Ask, sevilen nesnenin yanında bulunmayı zorunlu kiliyordu. Ertesi gün, Fatima'ya bunlardan söz etti Delikanlı. - Çöl bizden erkeklerimizi alıyor, dedi Fatima, ve her zaman geri getirmiyor onları. Buna alışmak zorunda- yız. Artık onlar, yağmur yağdırmadan geçen bulutlarda, taşların arasına gizlenen hayvanlarda, topraktan fiskiran cömert suda bulunuyorlar. Artık onlar her şeyin bir parça- sı oldular, Evrenin Ruhu oldular. Gidenlerin kimileri geri dönüyorlar. O zaman öteki kadınlar mutlu oluyorlar, Çünkü kendi bekledikleri erkekler de günün birinde geri dönebilirler. Eskiden bu kadınlara bakar ve onların mutlu- luklarını kiskanırdım. Şimdi benim de bekleyecek bir er- keğim olacak. Ben bir çöl kadınıyım ve bundan gurur du- yuyorum, istiyorum ki benim erkeğim de kumulların yer lerini değiştiren rüzgâr gibi özgürce dolassın. İstiyorum ki onu bulutlarda, hayvanlarda ve suda görebileyim. Delikanlı İngiliz'in yanına gitti. Ona Fatima'dan söz etmek istiyordu. İngiliz'in, çadırının yanına küçük bir ocak yapmış olduğunu görünce şaşkınlıkla etmedi. Tu- haf bir ocaktı, üzerinde saydam bir sise vardı. İngiliz atesi odunla besliyor ve çölü gözlemliyordu. Gözleri, kitap okumaya daldığı zamankilerden sanki daha parlaktı. - Çalışmanın bu ilk evresi, dedi. Karışık kükürtü saf- lastırmam gerekiyor. Ve bunu gerçekleştirmek için, başarı- sizliğe uğramaktan korkmamak zorundayım. Başarısızlığa uğramak korkusu, şimdiye kadar Büyük Yapıt'a girme- me hep engel oldu. On yıl önce başlamam gereken şeye ancak şimdi başlayabiliyorum. Ama yirmi yıl beklemiş ol- dugum için de mutluyum. Ve çöle bakarak atesi kotarmayı sürdürdü. Delikanlı, çöl, batan güneşin pembe rengini alıncaya kadar bir süre onun yanında kaldı. Sessizliğin, sorularını yanıtlayabilip bilemeyeceğini anlamak için çöle dalmak istedi, dayanıl- maz bir istekti bu. Vaha'mn hurma ağaçlarını gözden yitirmeden bir sü- re amaçsızca yürüdü. Rüzgârı dinliyor, ayaklarının altında Çakıl taşlarını hissediyordu. Kimi zaman, bir kavki bulu- yordu ve bu çölün, çok eski çağlarda büyük bir deniz ol- •dugunu biliyordu. Büyük bir taşın üzerine oturdu ve ken- disini karsısında duran ufku büyümesine bıraktı. Askı, ona bir sahip olma düşüncesi katmaksızın düşünmüyordu. Ama Fatima bir çöl kadınıydı. Bir şey onun anlamasına yardımcı olabilecekti, bu da kuskusuz çöldü. Basının üstünde bir şeyin kimildadığını hissedinceye kadar, orada hiçbir şey düşünmeksizin öyle kaldı. Gökyü- züne bakınca, gökyüzünün enginlerinde uçan iki atmaca gördü. Yırtıcı kuşlara ve. uçarken çizdikleri şekillere dikkatle baktı. Bunlar görünüşte düzensiz çizgilerdi, ama onun için gene de bir anlamları vardı. Ne var ki anlamlarını çözemi yordu. Bunun üzerine kuşların hareketlerini gözleriyle iz- lemeye karar verdi; böylelikle, belki de bir mesaj okuyabi- lirdi. Belki de çöl kendisine sahip olmayı gerektirmeyen askı açıklayabilirdi. Uykusunun geldiğini hissetti. Ama yüreği ondan uyu- mamasını istedi; oysa tam tersine kendini bırakması gere- kiyordu. - İşte Evrenin Dili'ni kavriyorum, dedi ve bu dünya- da her şeyin bir anlamı var, atmacaların uçuşuna varıncaya kadar. Bir kadına duyduğu ask için, içinde derin bir min- net hissetti, insan sevince/ diye düşündü, "nesnelere daha çok anlam kazanıyor.* • Birden, atmacalardan biri, ötekine saldırmak için pike yaptı. O anda delikanlının gözünün önünde ani ve kısa bir görüntü belirdi- S.'ahli bir birlik, elde kılıç Vaha'yi işgal ediyordu. Görüntü hemen yok oldu, ama bıraktığı etki ^ok canlıydı. Sfi^plardan söz edildiğini duymuş ve birkaç serap görmüştü: Çölün kumlarında somutlaşan arzuları 108 bunlar. Ne var ki, hiç kuskusuz bir ordunun Vaha'yi ele geçirdiğini de görmek istememisti. Bunları unutmak ve tekrar düşünmeye dalmak istedi; yeniden pembe asıboya çöle ve taşlara yönelmek istedi zihnini. Ama yüreğindeki bir şey rahat bırakmıyordu onu. "Her zaman işaretleri izle," demisti yaşlı kral. Fati- ma'yi düşündü. Sonra gördüğü görüntüyü animsadi ve bu- nun gerçeklikten pek uzak olmadığını sezdi. İçini sar w boguntudan kurtulmaya çalıştı. Ayaga kal- kip hurma ağaçlarına doğru yürüdü. Bir kez daha, nesnelere rin çoğul dilini

anliyordu: Simdi, Vaha tehlikeyi simgeler- ken çöl güvenliği temsil ediyordu. Deveci, bir hurma ağacının dibine oturmuş, günesin batisini seyrediyordu. Delikanlinin bir kumulun arkasından çıkarak geldiği ni gördü. - Bir ordu yaklaşıyor, dedi delikanli. Bir görüntü gördüm. - Çöl, insanların yüregini hayallerle doldurur, diye yanıtladı deveci. Ama delikanli ona atmacaları anlattı: Atmacaların uçuşunu izlerken birden Evrenin Dili'ne dalmıştı. Deveci hiçbir karşılık vermedi; delikanlinin kendisine anlattığı şeyi wliyordu. Herhangi bir şeyin, yeryüzünde, her şeyin yaşamını anlatabileceğini biliyordu. Bir kitabın herhangi bir sayfasını açarak, birinin elini inceleyerek, ya da kusların uçuşuna bakarak, ya da kâğıt falı açarak, ya da bir baska yöntemle, o anda yaşamakta olduğumuz dene- yimle bir ilişki kurabiliriz hepimiz. Aslında, nesnelere ken- diliklerin4en hiçbir şey açınlamazlar; insanlar bu nesnelere gözlemleyerek, Evrenin Ruhunu anlama yöntemini kesfe- debilirler. Çöl, Evrenin Ruhunu kolayca anlayabilmeleri saye- sinde hayatlarını kazanan insanlarla doluydu. Kâhin adı veriliyordu bunlara; ve kâhinler, kadınlar ve yaşlılardan 10 9 korkarlardı. Savaşçılar bunlara pek ender danışarlardı, çün- kü insanın ne zaman öleceğini önceden bilerek savaşa git- mesi olanaksızdır. Savaşçılar, savastan haz almaya, bilinme- yen bir şeyden heyecan duymayı yeglerler; gelecek Allah tarafından yazılmıştır ve Allah ne yazarsa yazsın, insanla- rin iyiliği içindir. Bu nedenle, savaşçılar yalnızca simdiki zamanda yaşıyorlardı, çünkü simdiki zaman beklenmedik olaylarla doluydu ve bir yığın seye dikkat etmek zorun daydılar: Düşmanın kihci neredeydi, atı neredeydi, ölüm- den kurtulmak için hangi vurusu yapmalıydılar? Deveci bir savaşçı değildi ve simdiye kadar kâhinlere danıştığı olmuştur. Aralarından çoğu kendisine doğru sey- ler söylemişlerdi,* kimileri de yanlış şeyler söylemişti. Bir gün en yaşlı (ve en ürkütücü) kâhin, deveciye neden bu ka- dar gelecekle ilgilendiğini sormuştu. - Bir şeyler yapabilmek için, diye yanıtlamıştı deveci. Ve olmasını istemediğim şeyleri tersine çevirmek için. - O zaman bu senin geleceğin olmaz ki, diye yanıtladı kâhin. - Ama belki de olacaklara kendimi hazırlamak için geleceği öğrenmek istiyorum. . - Bunlar iyi şeylerse hoş bir sürpriz olacaklar, dedi kâhin. Kötü şeylerse daha gerçekleşmeden acı çekeceksin. - Bir erkek olduğum için geleceği öğrenmek istiyorum, dedi bunun üzerine deveci. Ve erkekler geleceklere bağlı yaşarlar. Kâhin bir süre konuşmadan durdu. Degnek falıncı uzmanlaşmıştı. Yere attığı degneklerin duruş biçimlerine göre yorum yapıyordu. Ama o gün degneklerini kullan- madi. Bir beze sarıp cebine koydu. - İnsanların geleceğini okuyarak hayatımı kazanıyo- rum, dedi. Degnek gizbilimini taniyorum ve her şeyin ya- zılı olduğu mekâna girmek için onlardan yararlanmayı bi- liyorum. Orada geçmiş okuyabilirim, unutulmuş olanları keşfedebilirim ve simdinin isaretlerini anlayabilirim. In- sanlar bana danışmaya geldikleri zaman, geleceği okumam: 110 Onu sezerim. Çünkü gelecek Tanrı'ya aittir ve yalnızca O açınlar geleceği ve yalnızca olaganüstü durumlarda. Gele- cegi nasıl seziyorum? Simdinin Isaretleri sayesinde. Gizin kökü simdidedir; simdiye dikkat edecek olursan, onu iyi lestimelirsin. Ve simdiyi iyilestirebilirsen, daha sonra ge- lecek olan da iyi olacaktır. Geleceği unut ve hayatının her gününü Seriat'ın kurallarına uygun olarak ve Tanrı'nın ev- latlarına bahsettiği inayete güvenerek yaşa. Her gün kendi- siyle birlikte Ebediyeti getirir. Deveci, Tanrı'nın geleceği görmeye izin verdiği olaga- nüstü durumların neler olduğunu öğrenmek istedi: - Kendisi bizzat onu açınladığı zaman. Ve Tanrı gele- cegi pek ender açınlar ve bunu bir tek gerekçe için yapar: Degismek üzere yazılmış bir gelecek söz konusu olduğu zam w. Tanrı delikanliya bir geleceği göstermiş,' diye düşün- dü deveci. Çünkü delikanlinin kendisine vasita olmasını is- tiyordu. - Kabile reislerinin yanına git, dedi deveci. Onlara yaklaşıp savaşçıları anlat. - Benimle alay edecekler. - Bunlar çöl insanlarıdır. Çöl insanları isaretlere aliskindir. - Öyleyse durumu biliyor olmalılar. - Kafalarına takmazlar bunu. Allah'ın kendilerine bildirmek istediği bir şeyden haberdar olmaları gerektiğin- de, birinin gelip kendilerine haber vereceğine inanırlar. Is- te bugün, bu elçi sensin. Delikanli Fatima'yi düşündü. Ve kabile reislerinin ya- nına gitmeye karar verdi. Vaha'nın ortasına kurulmuş kocaman beyaz çadırın kapısında nöbet tutan muhafıza: - Çölden bir haber getiriyorum. Reislerle konuşmak istiyorum, dedi. 11 1 Muhafız yanıtlamadı onu. Çadıra girip uzun süre kal- di orada. Sonra beyaz ve altın sarısı giysiler giyinmiş genç bir Arap'la birlikte dışarı çıktı. Delikanli, oria görmüş ol- duğu şeyleri anlattı. Arap, ona beklemesini söyleyip çadıra girdi. Gece oldu. Bu arada Araplar, bir yığın tüccar

çadira girip çıktı. Yavas yavas ocaklar söndü ve Vaha çöl kadar sessizleştirdi. Yalnızca büyük çadırın isigi yanyordu. Deli- kanli, bu süre içinde hep Fatima'yi düşündü; öğleden son- ra yaptıkları konuşmayı hâlâ anlamış değildi. Sonunda birkaç saat bekledikten sonra muhafız, deli- kanliyi içeri aldı. Gördüğü karsisinde heyecanlandı delikanli. Çölün or- tasında böyle bir çadırın olabileceğini hiç düşünmemişti. Yer, şimdiye kadar üzerinde yürümediği güzellikte en gü- zel halılarla kaplıydı; yukarıya, içlerinde yanan mumlar bulunan, parlak ve işlemeli madenden avizeler asılmışti. Bol işlemeli ipek yastıklara yaslanmış kabile reisleri çadı- rın gerisinde yarım daire halinde oturuyorlardı. Hizmetçi- ler lezzetli yiyeceklerle dolu gümüş tepsilerle gidip geli- yor, çay sunuyorlardı. Baska hizmetçiler nargilelerin ates- lerini tazeliyorlardı. Havaya pek hoş bir tütün kokusu ya- yiliyordu. Sekiz kabile reisi vardı, bunların hangisinin en büyük olduğunu hemen anladı. Beyaz ve altın rengi bir giysi giy- mis olan Arap, yarım dairenin ortasına oturmuştu. Onun yanında, biraz önce konuşmuş olduğu genç yer almışti. - Mesajdan söz eden yabancı kim? diye sordu reisler- den biri delikanliya bakarak. - Benim. Ve gördüğü seyleri anlattı delikanli. - Bizim burada kaç kusaktır yasadığımızı bildiği hal- de, çöl böyle bir şeyi bir yabancıya neden söylesin? dedi bir baska kabile reisi. 112 - Çünkü benim gözlerim henüz çöle alışmadı, bu ne- denle alışmış gözlerin göremeyeceği seyleri ben görebili- rim. 'Ayrıca ben Evrenin Ruhunun ne olduğunu biliyo- rum,' diye düşündü. Ama Araplar böyle seyleri inanmadı- gi için bunu eklememiş sözlere. - Vaha tarafsız bir yerdir. Hiç kimse saldırmaz bir vahaya, dedi üçüncü bir reis. - Ben yalnızca gördüğümü söylüyorum. Bana inan- mak istemiyorsanız bir şey yapmazsınız. Çadira birden büyük bir sessizlik çöktü, ardından ateşli bir tartışma başladı. Delikanlinin anlamadığı bir Arap lehçesi konuşuyorlardı, ama delikanli dışarı çıkmaya kalkınca, muhafız kendisine engel oldu. Bunun üzerine korkmaya başladı; isaretler bir şeylerin yolunda gitmediği ni söylüyordu ona. Bu olayı deveciyle konuştuguna pis- man oldu. Birden, ortada oturan yaşlı adam belli belirsiz gülüm- sedi. Bunu gören delikanlinin içi rahat etti. Yaşlı adam tar- tismaya katılmamış ve henüz bir şey söylememişti. Ama Evrenin Dili'ne artık alışmış olan delikanli çadırdaki dolan barış titreşimini hissedebiliyordu. Sezgisi ona gelmekle iyi ettiğini söylüyordu. Tartışma sona erdi. Yaşlı adamın konuşmasını dinle- mek için herkes sustu. Sonra yaşlı adam, yabancıya döndü. Şimdi yüzünde soguk ve kibirli bir ifade vardı. - Bundan iki bin yıl önce, uzak bir ülkede, düslere inanan bir adamı kuyuya atıldılar ve onu esir gibi sattılar. Bizim ülkenin tüccarları onu satın aldılar ve Misir'a götür- düler. Ve hepimiz biliyoruz ki düslere inanan kimse onları yorumlamasını da bilir.' cAma her zaman gerçekleşti meyî basaramaz onları,5 diye düşündü delikanli, yaşlı Çingene kadını anımsayarak. - Firavun'un gördüğü ciliz inekler ve semiz inekler düşü sayesinde, bu adam Misir'i kitlikten kurtardı. Adı _ 'Tevrat'ın Tekvin bölümünün 37-50 babı Uri Arasında anlau Un Yusuf'un öyküsü. (Çe\) Simyacı 113/8 Yusuf'tu bu adamın. Bir yabancı ülkede senin gibi o da ya- bancıydı ve aşağı yukarı senin yaşındaydı. Sessizlik uzadı. Yaşlı adamın bakışı soguktu. - Her zaman Geleneg uyarız biz, diye sözlere sür- dürdü yaşlı adam. Gelenek Misir'i ağıltan kurtardı o za- man ve halkını bütün halkların en zengini yaptı. İnsanla- rın çölü nasıl geçeceklerini ve kızlarını nasıl evlendirecek- lerini Gelenek öğretir. Gelenek, bir vahanın tarafsız bölge olduğunu söyler, çünkü iki tarafın da kendi vahaları vardır ve bu yüzden iki taraf da savunmasızdır. Yaşlı adam konuşurken kimse ağızını açıp tek sözcük söylemedi. Ama Gelenek bize çölün mesajlarına inanmamızı da söyler. Bildiğimiz her şeyi bize çöl öğretmiştir. Yaşlı adamın isareti üzerine bütün Araplar ağıta kalkıldılar. Toplantı sona ermişti. Nargileler söndürüldü ve muhafızlar yerlerine geçtiler. Delikanli gitmeye hazırlanı- yordu, ama yaşlı adam yeniden konuşmaya başladı: - Yarın, Vaha sınırları içinde kimsenin silah taşıya- mayacağını buyuran anlaşmayı bozacağız. Gün boyunca düşmanı bekleyeceğiz. Güneş, batınca adamlar silahlarını bana teslim edecekler. Öldürülen her düşman için bir altın lira alacaksın. Ama savasa girmeden silahlar çıkartılmayacak. Silah- lar çöl gibi nazlıdır; gereksiz yere çıkartacak olursak da- ha sonra gerektiği zaman ateş almazlar. Silahlar yarın kul- lanılmayacak olursa en azından biri kullanılacak demektir: Sana karşı. 114 DELIKANLI ÇADIRDAN DISARI ÇIKTIĞINDA vaha dolunayla yıkanyordu. Kendi çadırına gitmek için yirmi dakika yürümesi gerekiyordu. Tanık olduğu seyler tedirgin etmişti onu. Evrenin Ru- hu'na dalmışti ve bunun badelini kendi hayatıyla ödeyebi- lirdi. Büyük

bir kumar oynamisti. Ama Kisisel Menki- be'sinin pesine düsmek için koyunlarim sattigi zaman da büyük bir tehlikeyi göze almisti. Ve devecinin dedigi gibi, yarin ölmek baska bir gün ölmekten daha uygun olurdu. Her gün, yasamak ya da ölmek içindi. Her sey yalnızca tek bir sözcüğe bagliydi: "Mektup." Sessizce ilerledi. Hiçbir seye pisman degildi. Yarin ölecekse, Tanri onun geleceğini degistirmek istemedigi için ölecekti. Ama bogazi geçtikten sonra, billûriye dükkânin- da çalistiktan sonra, çölü ve Fatima'nin gözlerini tanidik- tan sonra da ölebilirdi. Uzun zaman önce, ülkesinden ay- rildigindan bu yana, her gününü yogun bir sekilde yasa misti. Ertesi gün ölecek olursa gözleri açık gitmezdi, çün- kü gözleri öteki çobanlarin gözlerinden çok daha fazlasini görmüstü ve bundan gurur duyuyordu. Birden bir gürlleme duydu ve görülmemis siddette esen bir rüzgârın etkisiyle ansizin yere yuvarlandi. Çevre- yi, neredeyse ay isigin i örten bir toz bulutu kapladi. Karsi- sinda dev boyutlu bir kir at ürkütücü bir kismemeyle saha kalkti. Olan-biteni pek az görüyordu, ama toz buiutu "j^f hnca o zamana kadar duymadigi müthis* bîr korku"" ka pildi. Atin binicisi siyahlar giyinmis bir adamdi, jal &m- zunda bir sahin vardi. Basina bîr türban takm^i Ve r*w zündeki peçeden yaim/" .vA gözleri görünuv .>rdü '~^,'b&f\ hg bercisi olabilirdi, ama herhangi bir dünyalidan çok daha güçlü bir kisiligi vardi. Tuhaf süvari, egerine asili kavisli kocaman kılıcını ki- nından çıkardi. Çelik, ayisigmda parıldadi. - Atmacaların uçuşunu yorumlamaya kim cesaret et ti? diye sordu. Sesi öylesine gürlledi ki, sanki Al-Fayoum* un elli bin hurma ağacı tarafından yankılandı. - Ben cesaret ettim, dedi delikanli. Ve hemen, iman- sizleri kir atinin ayakları altında ezen Ermis Santiago Matamoros'un heykelini animsadi. Süvari, Ermis Santiago Matamoros'a benziyordu, ancak şimdi durum tersineydi. - Ben cesaret ettim, diye yineledi delikanli. Ve basını egerek kılıç darbesine hazırlandı. - Evrenin Ruhunu he- saba katmadığınız için birçok insanın hayatı kurtulacak. Ne var ki, birden inmedi kılıç. Süvarinin eli ağır ağır indi ve kılıcin ucu delikanlinin alınına dokundu. Kılıç öyle- sine keskindi ki bir damla kan belirdi. Süvari tas gibi kimildamadan duruyordu. Delikanli da öyle. Aklına kaçmak bile gelmemisti. Yüreginin derinlik- lerinden garip bir nese yayıldı içine: Kisisel Menkibe'si için ölecekti. Ve Fatima için. Uzun sözün kisasi, simgeler dogruyu söylemistti. Iste düşman ile karsi karsiya bulun- yordu ve madem ki Evrenin bir Ruhunu vardi, öyleyse ölüm viz gelir tiris giderdi. Kisa bir süre sonra onun parçası ola cakti. Ve yarin, Düşman da onun parçası olacakti. Yabancı, kılıcin ucunu hâlâ delikanlinin alınında tutu- yordu. - Kusların uçuşunu neden yorumladın? - Ben yalnızca kusların anlatmak istedikleri şeyi oku- dum. Vaha'yi kurtarmak istiyorlar. Siz ve sizinkiler, hepi- niz öleceksiniz. Vaha'nin adamları sizden daha fazla. Kılıcin ucu hâlâ delikanlinin alınında duruyordu. - Sen kim oluyorsun da Tann'nin yazdığı yazgiyi de- gistirmeye kalkisiyorsun? - Allah orduları yarattı, ama O, kusları d, yarattı. Allah bana kusların dilini öğretti. Her sey aynı bi taraf m- 116 dan yazılmıştır, dedi delikanli, devecinin sözlerini animsa- yarak. Sonunda süvari kılıcını geri çekti. Delikanli içinde bir rahatlama hissetti. Ama kaçamıyordu. - Kehânetlerine dikkat et. Bir şey yazılmissa, bundan kurtulmak olanaksızdır. - Ben sadece bir ordu gördüm, dedi delikanli. Bir sa- vasin sonucunu görmedim. Süvari, delikanlinin yanıtından hosnut kalmis gibiydi. Ama kılıcını hâlâ elinde tutuyordu. - Bir yabana, yabancı bir ülkede ne yapıyor? diye sordu. - Kisisel Menkibe'mi ariyorum. Senin anlayabilece- gin bir şey degil. Süvari kılıcını kinına soktu ve omzundaki sahin tuhaf bir çiglik attı. Delikanli sakinlesmeye basladı. - Cesaretini sınavdan geçirmem gerekiyordu, dedi sü- vari. Cesaret, Evrenin Dili'ni arayan bir kimse için en bü- yük erdemdir. Delikanli sasirmisti. Bu adam pek az insanın bildigi şeylerden söz ediyordu. - Asla gevseklik göstermemeli, çok uzaklardan gelin se bile, diye sürdürdü konuşmasını. Çölü sevmek gerekir, ama hiçbir zaman ona tamamen bel bağlamamalı. Çünkü çöl insanlar için bir denektasidir: Hepsinin adimlerini his- seder ve dalga geçeni öldürür. Sözleri, yasli kralın sözlerini andırıyordu. - Savaşçılar gelirse ve basin günes battıktan sonra hâ- lâ yerinde duruyorsa beni görmeye gel, dedi süvari. Biraz önce kılıcı tutan el bir kirbaci kavradı. At yeni- den sahlanaarak bir toz bulutu kaldırdı. - Nerede oturuyorsunuz? diye haykirdi delikanli, sü- vari uzaklasırken. Kirbaçtı el güney yönünü isaret etti. Delikanli böylece Simyaci ile tanışmış oluyordu. 11 7 . ERTESI SABAHA, AL-FAYOUM HURMA AĞAÇ- larının ortasında iki bin silâhli adam vardi. Daha günes ba sucu noktasına yükselmeden, ufukta bes yüz savaşçı gö- ründü. Süvariler Vaha'ya

kuzeyden girdiler. Görünüşte, sanki barışçı bir seferdi, ama silahları beyaz maslakların altın gizlemişlerdi. Ama Vaha'nın ortasında bulunan büyük çadırın yanına gelince, palalarını ve tüfeklerini ortaya çıkardılar. Ve boş çadıra saldırdılar, Vaha'nın adamları çöl süvarilerini çembere aldılar. Yarım saat içinde, ortığa dört yüz doksan dokuz ceset dağılmıştı. Çocuklar hurmalığın Öteki ucunda bulunuyorlardı ve hiçbir şey görmediler. Kadınlar çadırlarında kocaları için dua ediyorlardı ve onlar da hiçbir şey görmediler. Ortığa yayılmış cesetler olmasaydı, Vaha'nın gündelik olan hayatını yaşadığı söylenebilirdi. Yalnızca bir savaşçıya dokunulmadı: Saldırganlar bir liginin komutanıydı. Aksamleyin, kabile reislerinin huzuruna çıkartıldı. Ona, Geleneği neden çığnedini sordular. Adamlarının aç ve susuz olduğunu, günlerce süren savaş sonunda yorgun düstüklerini ve bu yüzden yeniden savaşabilemek için bir vahayı ele geçirmeye karar verdiklerini söyledi. Vaha'nın baş reisi savaşçılar için üzülüğünü, ancak koşullar ne olursa olsun Geleneğe saygı göstermek gerektiğini bildirdi. Çölde değişen tek şey vardır: Rüzgâr estiği zaman kumullar. Sonra, baş reis, düşman reisi onur kırıcı bir ölüme mahkûm etti. Boynu vurulmak ya da kursuna dizilmek yerine, kuru bir hurma gövdesine asıldı adam. Cesedi çöl rüzgârında sallanmaya bırakıldı. 118 Kabile reisi, yabancı genci toplantı yerine çağırdı ve ona elli altın lira verdi. Sonra bir kez daha Yusuf'un, Misir'da basına gelenleri anımsattı ve delikanlıdan bundan böyle Vaha'nın Müsaviri olmasını istedi. 11 Kabile Reti, Hravun'un Yuuf1 a karşı davranışını tekrarlıyor. Bk. Tevrat, Tekvin, I: 37-45 (Çev.) 11 9 GÜNES TAMAMEN BATIP DA İLK YILDIZLAR çıkmaya başlayınca (Dolunay olduğu için çok pırıldamıyorlardı), delikanlı güney yönünde yürümeye başladı. Ve o tarafta yalnızca bir tek çadır vardı; ve oradan geçmekte olan Arapların söylediklerine bakılırsa, cinlerin istilasına uğramıştı burası. Ama delikanlı orada oturup uzun süre bekledi. Ay iyice yükselince Simyacı görüldü. Omzunda iki ölü atmaya vardı. - Ben buradayım, dedi delikanlı. - Buraya gelmemeliydiniz, diye yanıtladı Simyacı. Yoksa Kisisel Menkibe'niz mi buraya gelmenizi istedi? - Kabileler arasında bir savaş vardı. Çölü geçmek olanaksızdı. Simyacı attan indi ve kendisiyle birlikte gelmesi için delikanlıya isaret etti. Sataf atıyla perimasallarını çağırarak merkez çadırın dışında, Vaha'da gördüğü Öteki çadırlara benzeyen bir çadırdı. Gözleriyle, simyacılık aletleri, simya ocakları arastırıyor, ama böyle bir şey göremedi. Yalnızca birkaç kitap dizisi, bir yemek fırını ve gizemli desenlerle işlenmiş halılar vardı. - Sen otur, ben çay yapacağım, dedi Simyacı. Ve bu atmacaları birlikte yiyeceğiz. Delikanlı, bunların önceki gün görmüş olduğu atmacalar olup olmadığını düşündü, ama hiçbir şey söylemedi bu konuda. Simyacı ates yaktı ve bir süre sonra çadıra nefis bir et kokusu yayıldı. Nargile kokusundan da hostu bu koku. - Beni neden görmek istiyordunuz? diye sordu delikanlı. 120 - isaretler yüzünden, diye yanıtladı Simyacı. Rüzgâr bana senin geleceğini söyledi. Ve yardıma ihtiyacın olacaktı. - Hayır, sözünü ettiğiniz ben değilim. Öteki yabancı, İngiliz. Sizi o arıyordu. - Beni bulmadan önce başka şeyler bulması gerekcek onun. Ama şimdi iyi yolda. Çöle bakmaya başladı. -Ya ben? - Bir şey istediğimiz zaman, düşümüzü gerçekleştirememiz için bütün Evren işbirliği yapar, dedi Simyacı, yaslı kralın sözlerini tekrarlayarak. Delikanlı anladı. Demek ki, onu Kisisel Menkibe'sine götürmek için bir baskısı çıkmıştı yoluna. - Demek ki bana öğreteceksiniz? - Hayır. Bilinmesi gereken ne varsa biliyorsun artık. Ben sadece hazinene giden yolda sana kılavuzluk edeceğim. -Kabileler arasında savaş var, diye tekrarladı delikanlı. - Ama ben çölü tanıyorum. - Ben hazinemi çoktan buldum. Bir devem var, billûriye dükkânından kazandığım para var, elli altın liram var. Ülkemde belki de zengin biri sayılabilirim. - Ama bunlar, Piramitlerin yanında bulunanların karşısında hiç kalır. - Fatıma var. Kazandığım her şeyden daha büyük bir hazine. - O da Piramitlerin yanında değil. Atmacaları sessizce yediler. Simyacı bir sise açıp konunun bardağına kırmızı renkli bir sıvı koydu. Sarıptı ve ömrü boyunca hiç içmediği en güzel saraplardan biri. Ama sarabı Seriat yasaklamıştı. - Kötülük, dedi Simyacı, insanın agzından çıkan şey de değildir. Kötülük oradan çıkandır. İçince, kendini tam anlamıyla iyi hissetmeye başlamıştı delikanlı. Ama Simyacı biraz korkutuyordu onu. Çadır 121 dan dışarı çıkıp yıldızları sönmüşleştiren ayışığını seyretmeye koyuldular. - İç ve keyiflen biraz, dedi, delikanlının giderek neselelendiyini saptayan Simyacı. Savaşta gitmeden bir savaşçı nasilsinleniyorsa, sen de dinlen. Ama unutma ki yüreğin hazinenin bulunduğu yerdedir. Ve çıktığın yolda keşfettiğin şeyin bir anlamı olması

için hazineni mutlaka bulmak zo- rundasin. - Yarin, deveni satip bir at al. Haindir develer. En küçük bir yorgunluk belirtisi göstermeden binlerce fersah yol alirlar. ' Ve sonra birden diz üstü çöküp ölürler. Oysa atlar yavas yavas yorulurlar. Ve sen onlardan neler isteye- bilecegini ve ne zaman öleceklerini bilirsin. * 122 ERTESI AKSAM SIMYACININ ÇADIRININ ÖNÜ- ne bir atla geldi delikanli. Bir süre sonra Simyaci göründü: O da ata binmisti, sol omzunda bir sahin vardi. - Çölde bana hayati göster, dedi Simyaci. Çölde ha- yatin bulundugu yeri bulabilen, çöldeki hazineleri de kes- fedebilir. Ay aydinaliginda, çölün kumlarında yola koyuldular. TBilmem kî çölde hayatin bulundugu yeri bulabilecek mi- yim?*' diye düşündü delikanli. Henüz çölü tanimiyorum. Bu düşüncesini dönüp Simyaciya açmak istedi, ama ondan korkuyordu. Daha önce gökyüzünde atmacalari gördüğü taslik bölgeye geldiler; simdi her seye sessizlik ve rüzgâr egemendi. - Çölde hayatin isaretlerini çözmeyi beceremiyo- rum, dedi genç adam. Onun var oldugunu biliyorum, ama onu bulmayi basaramiyor um. - Hayat hayati çeker, diye yanitladi Simyaci. Ve delikanli onun ne demek istedigini anladı. Bunun üzerine, hemen atinin dizginlerini saldi ve at, taslarin ve kumlarin arasinda kendi bildigince dörtnala ilerlemeye basladi. Simyaci, onu sessizce izliyordu; böylece delikanli- nin ati yarim saat yol aldı. Artık ikisi de Vaha'mn hurma ağaçlarini göremiyorlardi, artık yalnızca su benzersiz ay aydinaligi ve onun gümüş gibi parlattigi kayalar vardi. Bir- den simdiye kadar hiç gelmedigi bir yerde atinin yavasladı- gini hissetti delikanli. - Burada hayat var, dedi Simyaciya. Ben çölün dilini bilmiyorum, ama atim hayatin dilini biliyor. Atlarindan indiler. Simyaci hiçbir sey söylemedi. Ses- sizce ilerleyerek taslara bakmaya basladi. Birden durdu ve 17 3 büyük bir dikkatle egildi. Taslarin arasinda bir delik vardi yerde; Simyaci elini delige soktu, sonra omzuna kadar bü- tün kolunu. Deligin içinde bir sey kimildadi ve Simyaci- nin harcadigi çabaya taniklik eden gözleri (Delikanli yal- nizca gözlerini görüyordu onun) kisildi. Kolu, deligin için- de bulunan bir şey'e bogusuyor gibiydi. Ve birden deli- kanliyi korkutan bir hareketle, kolunu çekti Simyaci ve hemen ayaga kalkti. Elinde, kuyrugundan yakaladigi bir yilan vardi. Delikanli da sıçradı, ama geriye dogru. Yilan çilginca debeleniyor, çıkardigi sesler ve isligi çölün sessizliginde yankilaniyordu. Bir gözlüklü kobra yilaniydi bu ve zehiri bir insani birkaç dakika içinde öldürebilirdi. 'Zehire dikkat,' diye düşündü delikanli. Ama elini de- lige sokmus olan Simyaciye çoktan isirmisti yilan. Buna karsin, yüzü son derece sakindi Simyacinin. "Simyaci iki yüz yasindadir," demisti İngiliz. Çölün yılanlarına karsi' nasil davranmasi gerektigini biliyor olmalıydı. Delikanli, arkadasinin atinin yanina gittigini, hilal bi- çimli uzun kılıcını aldığını, bununla yere bir daire çizdiği ni ve sürüngenin birden donup kaldığını gördü. - Korkma, dedi Simyaci. Çizginin disina çikamaz. Çöldeki hayati keşfettin, benim için gerekli olan isaretleri. - Bu neden bu kadar önemli? - Çünkü Piramitler çölün ortasmdadir. • Delikanli Piramitler konusunda hiçbir sey duymak is- temiyordu. Dün aksamdan bu yana, yüregi sikintili ve ke- derliydi. Hazineyi aramayı sürdürmek, aslında Fatima'dan ayrılmak zorunda kalmak demektir. - Çölde sana kilavuzluk edeceğim, dedi bu sırada Simyaci. - Ben Vaha'da kalmak istiyorum, dedi delikanli. Fa- tima ile karsilastim. Ve benim için hazineden daha degerli Fatima. - Fatima b'ir çöl kizidir. Erkeklerin geri dönmek üze- re gitmek zorunda olduklarını bilir. O çoktan buldu hazi- 124 nesini: Seni buldu. Simdi senin de kendi aradığın şeyi bul- mani bekliyor. . - Peki kalmaya karar verirsem? - Vaha Müsaviri olacaksın. Epeyce koyun ve deve alacak kadar paran var. Fatima ile evleneceksin ve ilk yili mutlu yaşayacaksınız. Çünkü sevmeyi öğreneceksin ve elli bin hurma ağacını tek tek taniyacaksin. Nasil gelistiklerini göreceksin ve sana dünyanın -durmadan degistigini göstere- cekler. Bir süre sonra, isaretleri giderek daha iyi yorumla- yacaksın, çünkü çöl hocaların hocasıdır. ikinci yil, bir hazine vardi, diye hatırlayacaksın. Isa- retler ısrarla ondan söz etmeye başlayacaklar ve sen bunla- ri görmezden ve duymazdan gelmeye çalışacaksın. Bilgile- rini yalnızca Vaha ve sakinlerinin iyiliği için kullanacak- sin. Reisler bundan dolayı sana minnet duyacaklar. Deve- ler sana para ve güç tasiyacaklar. Üçüncü yil, isaretler sana hazineden ve Kisisel Men- kibe*ncen söz etmeyi sürdürecekler. Gece ve gündüz, Va ha'da dolasıp duracaksın ve Fatima, kendisi yüzünden yo- luna devam edemedigin için kederli bir kadın olacak. Ama sen, onu sevmeyi sürdüreceksin ve o da seni sevecek. Onun, senden kalmanı istemedigini hatırlayacaksın, çün- kü çöl kadını kocasının dönüşünü beklemeyi bilir. Bu yüzden ona kizmayacaksın. Ama, belki de yoluna

devam etmen, Fatima'ya olan askina daha çok güvenmen gerekti- gini düşünerek, çölün kumlarında, hurma ağaçlarının ara- sinda durmadan yürüyeceksin. Çünkü Vaha'da kalma ne- denin, aslında bir daha geri dönmek korkundur yal- nizca. Ve iste o zaman, isaretler sana hazinenin ebediyen topraga gömülü kaldığını söyleyecekler. Dördüncü yıl, kendilerini dinlemedigin için isaretler yüz çevirecekler sana. Kabile reisleri bu durumu anlaya- caklar ve Müsavirlik görevinden azledileceksin. Deve sürü- leri ve mal-mülk sahibi zengin bir tüccar olacaksın o za- man. Ama bundan sonraki günlerini, Kisisel Menkibe'ni gerçekleştirmemiş olduğun ve bunu yapmak için vaktin 12 5 Çoktan geçtiğini düşünerek hurmalıkta ve çölde dolasıp duracaksın. Askin, bir erkeğin kendi Kisisel Menkibesinin pesin- den gitmesine engel olmadığını anlamın gerekiyor. Böyle bir şey söz konusu olduğu zaman bil ki Evrenin Dili'ni konuşan Ask değildir bu, yani gerçek Ask değildir. Simyacı kuma çizdiği çemberi sildi ve kobra hemen uzaklaşıp taşların arasına girdi. Delikanlı, her zaman Mekke'ye gitmek istemi; olan Billûriye Tüccari ile bir simyacı arayan İngiliz'i düşünü- yordu. Çöle güvenen kadını düşünüyordu: Çöl, sevmek is- tedigi erkeği bir gün getirmisti ona. Atlarına bindiler. Bu kez, delikanlı izliyordu Simyacı- yi. Rüzgâr, Vaha'ntn gürültülerini taşıyordu kulaklarına. Delikanlı Fatima'nın sesini duymaya çalışıyordu. O gün savaş yüzünden kuyuya gitmemisti. Ama geceleyin, bir çemberin içinde hareketsiz duran yılanı bakarlar, omzunda sahini taşıyan garip süvari asktan ve hazineden, çöl kadınlarından ve Kisisel Menki- be'sinden söz etmişti. - Sizinle gideceğim, dedi delikanlı. Ve birden içinde büyük bir huzur hissetti. - Yarın güneşten önce yola çıkacağız. Simyacının tek yaniti bu cümle oldu. 126 DELIKANLI O GECE UYUYAMADI GÜNES DOĞ- madan önce, çadırda kendisiyle birlikte kalan çocuklardan birini uyandırdı ve ondan, Fatima'nın oturduğu yeri gös- termesini istedi. Birlikte çıkıp oraya gittiler. Delikanlı, ço- cunun kilavuzluğuna karşılık ona bir koyun almaya yete- cek para verdi. Sonra genç kizin uyuduğu yeri bulmasını, onu uyan- dirmasını ve dışarıda kendini beklediğini söylemesini rica etti. Genç Arap kendisine sö0enenini yaptı ve buna karşılık bir baska koyun satın almasına yetecek para aldı. - Simdi bizi yalnız bırak, dedi çocuğa. Vaha Müsavi- ri*ne yardım ettiği için gurur duyan ve koyun alacak para- si olduğu için de mutluluktan uçan çocuk, tekrar uyumak üzere çadırına döndü. Patima çadırın kapisinde göründü. Birlikte hurma ağaçlarının arasına yürüdüler. Delikanlı yaptıklarının Ge- leneğe aykırı olduğunu biliyordu, ama şimdi bunun hiçbir önemi yoktu. - Ben gidiyorum, dedi. Ve geri geleceğimi bilmeni is- tiyorum. Seni seviyorum, çünkü... - Hiçbir jey söyleme, diyerek sözünü kesti Fatima. İnsan sevdiği için sever. Askin hiçbir gerekçesi yoktur. Ama, gene de yanitladi delikanlı: - Seni seviyorum, çünkü bir düs gördüm, sonra bir krala rastladım, billûriye sattım, çölü geçtim, kabileler sa- vasa tutustular ve bir simyacının oturduğu yeri öğrenmek için bir kuyunun yanına geldim. Seni seviyorum, çünkü bütün Evren sana ulaşmam için isbirliği yaptı. Kucaklastılar. Bedenleri ilk kez birbirine dokunuyor- du. 12 7 - Geri döneceğim, dedi bir kez daha delikanlı. - Önceleri, çöle baktığım zaman içimde bir arzu du- yardım. Simdi içimde umut olacak. Babam bir gün gitti, ama daha sonra anneme geri döndü ve ne zaman gitse geri dönüyor. ' Bundan baska bir şey konuşmadılar. Hurmalıkta bi- raz yürüdüler. Delikanlı genç kızı çadırının kapisina kadar götürdü. - Baban, annene nasıl dönüyorsa ben de geri dönece- gim, dedi ona. Fatima'nın gözlerine yaş dolduğunu fark etti. - Aglıyor musun? - Ben bir çöl kadınıyım, diye yanitladi, yüzünün ifa- desini degistirerek. Ama her şeyden önce bir kadını ben. Fatima çadırına girdi. Kısa bir süre sonra güneş doğa- cakti. Güneş doğunca, yıllardır yapmaya alistigi şeyleri yapmak için dışarı çıkacakti, ama her şey degismisti. Deli- kanlı Vaha'dan ayrılmisti ve Vaha'nın anlamı daha düne kadar sahip olduğu anlam olmayacakti artık. Gezinlerin uzun bir yolculuktan sonra ulaşınca mutlu oldukları, elli bin hurma ağaçlı, üç yüz kuyulu vaha degildi artık burası. Vaha, bugünden sonra bir bos mekân olacakti onun için. Bu günden sonra, çöl Vaha'dan daha çok önem kaza- nacakti. Hazinesini ararken delikanlının kendisine hangi yıldızı kilavuz seçtiğini düşünerek ve çöle bakarak vakit geçirecekti. Delikanlıya rüzgârıla öpücükler gönderiyor ve rüzgârın, onun yüzüne dokunacağını ve ona kendisinin hayatta olduğunu, düslerin ve hazinelerin pesinde yoluna devam eden cesur bir erkeği bekleyen bir kadın gibi onu beklediğini ona söyleyeceğini umuyordu. Bugünden sonra, çöl bir tek şeyin simgesi olacakti: Onun dönüş umudunun. 128 "ARKADA BIRAKTIGIN SEYLERI DÜŞÜNME," dedi Simyacı,

atlariyla çölün kumlarında ilerlerlerken. Her şey Evrenin Ruhuna kazınmıştır ve ebediyen orada kalacaktır. - İnsanlar gitmekten çok geri dönüşü hayal ediyorlar, dedi, çölün sessizliğine yeniden alışmış olan delikanlı. - Bulduğun şey saf maddeden yapılmışsa, hiçbir zaman çürümeyecektir. Ve oraya bir gün geri döneceksin. Bir yıldız patlaması gibi bir anlık ısıktan başka bir şey değilse, o zaman geri dönüşünde hiçbir şey bulamayacaksın. Gene de en azından bir ısı patlaması görmüş olacaksın. Yalnızca bu bile yaşamın zahmetine değer. Adam simya diliyle konuşuyordu. Ama yol arkadaşı - nin Fatima'ya ima ettiğini biliyordu delikanlı. İnsanın geride bıraktıklarını düşünmemesi olanaksızdı. Çöl, hemen hemen hiç değişmeyen görünümüyle, sürekli olarak düşlerle besleniyordu. Hurma ağaçları, kuyular ve sevdiği kadının yüzü, delikanlının gözünün önünden gitmiyordu. İngiliz ve laboratuvarı, bir hoca olan, ama bunu bilmeyen deveci 'de gözünün önünden gitmiyordu. *Belki de Simyacı 'hiç âşik olmamıştır,' diye düşündü. Omzunda sahine Simyacı Önden gidiyordu. Sahin, Çölün dilini tam anlamıyla biliyordu ve mola verdiklerinde Simyacının omzundan uçup yiyecek aramaya gidiyordu. İlk gün bir tavşan getirdi. Ertesi gün iki kus. Akşamları yağlarını yere seriyor, ama ateş yakmıyorlardı. Geceleri soğuk olan hava, ay gökyüzünde küçük- küçük daha karanlık oluyordu. Bir hafta boyunca sessizlik içinde ilerlediler; savasın içine düşmemek için alınması gereken önlemler dışında hiçbir şey konuşmuyorlardı. Kabileler arasındaki savaş sürüyordu; kimi zaman "rüzgârın getirdiği kanın yavan kokusunu duyuyorlardı. Demek ki yakınlarda bir savaş olmuştur ve rüzgâr, gözlerinin göremediği şeyleri her zaman göstermeye hazır olan işaretlerin dilinin varlığını delikanlıya animsiyordu. Yolculuklarının yedinci gününün akşamı, her zamankinden daha erken konaklamaya karar verdi Simyacı. Sahin av aramaya gitti. Simyacı kirbasını çıkartıp delikanlıya su verdi, - İşte, kısa bir süre sonra yolculuğun sona erecek, dedi. Kisisel Menkibe'nin izinden gittin: Kutlarım seni. ~ Ama bana hiçbir şey söylemeden kılavuzluk ediyorsunuz. Bildiklerinizi bana öğreteceğinizi sanıyordum. Bir süre önce, elinde simya kitapları olan biriyle birlikte çölde yolculuk yaptım. Ama hiçbir şey öğrenemedim. - Bir tek öğrenme yöntemi vardır, diye yanıtladı Simyacı. Eylem yöntemi. Bilmen gereken her şeyi sana solculuk öğretti. Öğrenmen gereken bir tek şey kaldı. Delikanlı bunun ne olduğunu öğrenmek istedi, ama tahinin dönüşünü gözetleyen Simyacı gözlerini ufuka dikti. - Size neden Simyacı diyorlar? - Simyacıyım da ondan. - Peki altın arayıp da bulmayı beceremeyen öteki simyacılar neden basaramıyorlar bu işi? - Altın aramakla yetinmiyorlar. Menkibe'nin kendini yaşamak istemeksizin, Kisisel Menkibelerinin hazinesini arıyorlar. - Bilmem gereken daha ne var? diye sordu delikanlı. Ama gözlerini ufuktan ayırmıyordu Simyacı. Bir süre sonra sahine bir avla döndü. Alevlerin isigmi kimsenin görmemesi için bir çukur kazıp içinde ateş yaktilar. - Bir simyacı olduğum için Simyacıyım ben, dedi, yemeklerini hazırlarken. Bu bilimi atalarından öğrendim, ki onlar da kenefi atalarından öğrenmişlerdi bunu. Ve dünya- 130 nm yaratılışından bu yana bu böyledir. O sıralar bütün Büyük Yapıt bilimi küçük bir zümrütün üzerine yazılabiliyordu. Ama insanlar basit şeyleri önemsemediler ve kitaplar, yorumlar ve felsefi incelemeler yazmaya başladılar. Üstelik en iyi yöntemi kendilerinin bildiklerini ileri sürmeye kalkıştılar. - Zümrüt Levha'da ne yazıyordu? diye sordu delikanlı. Simyacı bunun üzerine kuma bir şeyler çizmeye başladı ve bu iş beş dakikadan fazla sürmedi. Simyacı çizmeyi sürdürürken, delikanlı yaslı krali ve ona rastladığı alanı animsiyordu; sanki aradan çok uzun yıllar geçmiş gibiydi. - Zümrüt Levha'nin üzerinde yazılı olan işte buydu, dedi Simyacı, işini bitirdiği zaman. Delikanlı yaklaşıp kumun üzerinde yazılı olan sözleri okudu. - Bir sır bu, dedi, Zümrüt Levha yüzünden biraz hayal kırıklığına uğramış olan delikanlı. Sanki İngiliz'in kitaplarında da yazıyordu böyle bir şey. - Hayır, diye yanıtladı Simyacı. Atmacaların uçuşuna benzer bu: Yalnızca akılla anlatılması olanaksızdır. Zümrüt Levha doğrudan doğruya Evrenin Ruhuna giden bir geçittir. - Bilgiler, doğal dünyanın Cennet'in bir görüntüsünden ve bir surelinden başka bir şey olmadığını anladılar. Tek gerçek sudur ki, var olan bu dünya, bundan daha mükemmel bir dünyanın var olduğunun güvencesidir. Tanrı bu dünyayı, insanlar, görülen nesnelere aracılığıyla manevi öğretileri ile bilgisinin mucizelerini arılabilsinler diye yarattı. Ben buna Eylem diyorum. - Benim Zümrüt Levhayı anlamam gerekir mi? diye sordu delikanlı. - Belki bir simya laboratuvarında olsaydın, şimdi Zümrüt

Levha'yi öğrenme yönteminin en iyisini incele- menin tam sirasıydı. Ama çöldesin şimdi. Öyleyse en iyisi çölün içine dal. Dünyayı ve aynı zamanda yeryüzünde 13 1 olan herhangi bir şeyi anlamana yardımcı olur. Çölü anla- maya bile ihtiyacın yok: Bir tek kum tanesini seyretmen yeter; o zaman orada Evren'in bütün harikalarını göreceksin. - Çölün içine dalmak için ne yapmalıyım? - Kendi yüregini dinle. Yüregin her şeyi bilir, çünkü Evrenin Ruhu'ndan gelmektedir ve bir gün oraya geri dö- necektir. 132 SESSİZCE İKİ GÜN DAHA YOL ALDILAR. SIM- yacı, en şiddetli savaşların olduğu yere yaklaştıkları için çok daha dikkatli davranıyordu. Ve delikanlı var gücüyle yüregini dinlemeye çalışıyordu. Bu yüregi dinlemek öyle kolay bir iş değildi. Bir za- manlar hep yola çıkmaya hazır tetikte beklerdi, ama gel gör ki şimdi ne pahasına olursa olsun varmak istiyordu. Yüregi kimi zaman, içi özlem dolu öyküler anlatıp duru- yordu uzun süre; kimi zaman da çölde, güneşin doğuşu karşısında heyecanlanıyor ve delikanlıyı gizli gizli ağlatı- yordu. Ona hazineden söz ettiği zaman hızlı hızlı çarpi- yor, ama delikanlının gözleri çölün sonsuz ufkunda yitirdiği zaman da yavaşlıyordu. Ama delikanlı Simyacı ile tek bir sözcük konuşmasa da bu yürek hiç susmuyordu. - Yüregimizi neden dinlemeliyiz? diye sordu, mola verdikleri an. - Çünkü yüregin neredeyse hazinenin de oradadır. - Yüregim sikintili, çalkantılı, dedi delikanlı. Düşler görüyor, heyecanlanıyor ve bir çöl kızına âşik. Bana bir yığın şey soruyor, çö' l kızını düşündüğüm zaman, geceler ve gündüzler boyu beni uykusuz bırakıyor. - Ne âlâ! Demek ki yüregin canlı. Onun söyledikleri ni dinlemeye devam et. Bunu izleyen üç gün boyunca birçok savaşçıyla karşı- lastılar, urukta da başka savaşçılar gördüler. Delikanlının yüregi korkudan söz etmeye başladı. Evrenin Ruhu'ndan duyduğu öyküleri anlatıyordu delikanlıya. Hazinelerinin aramaya çıkan, ama onları hiçbir zaman bulamayan insan- ların öyküleri bunlar. Kimi zaman da, hazinesine hiç- bir zaman ulaşamayacağı ya da çölde ölebileceği düşünce- 13 3 işle korkutuyordu delikanlıyı. Ya da bazen, gönlünün sultanına rastladığı ve bir yığın altın lira kazanmış olduğu için, şimdi hosnut olduğunu söylüyordu delikanlıya. - Yüregim bir hain, dedi delikanlı Simyacıya, atlarını biraz dinlendirmek için durduklarında. Devam etmemi is- temiyor. - Ne âlâ, diye yanıtladı Simyacı. Bu da yüreginin diri olduğunu gösteriyor. Şimdiye kadar elde etmeyi basardı- gin şeyleri bir düşünle değiş- tokuş etmekten korkması kadar doğal ne var. - Öyleyse neden yüregimi dinlemek zorundayım? - Çünkü onu susturmayı hiçbir zaman basaramazsın. Hatta onu dinlemiyormuş gibi yapsan da o gene oradadır, göğsündedir; hayat ve dünya hakkında ne düşündüğünü sana tekrarlamayı sürdürecektir. - Bir hain olsa da mı? - İhanet, senin beklemediğin bir darbedir. Ama sen yüregini tanıyacak olursan, sana baskın yapmayı hiçbir za- man basaramayacaktır. Çünkü onun düşlerini ve arzuları- ni tanıyacaksın ve onları hesaba katacaksın. Hiç kimse kendi yüreginden kaçamaz. Bu nedenle en iyisi onun söy- lediklerini dinlemek. Böylece, kendisinden beklemediğin bir darbe indirmeyecektir kesinlikle sana. Delikanlı, çölde yol alırken, yüregini dinlemeyi sürdürdü. Onun kurnazlıklarını, onun hilelerini öğrendi ve sonunda onu olduğu gibi kabul etti. Bunun üzerine korkmayı bıraktı, geri dönme istegini geride bıraktı, çün- kü bir anksam yüregi, ona mutlu olduğunu söylemişti. "Bi- raz şikâyet edecek olursam," diyordu yüregi, "bu yalnızca benim bir insan yüregi olmamdadır ve insanların yürek- leri böyle olur. Ulaşmaya lâyık olmadıklarını ya'da ulaş- mayacaklarını sandıkları için en büyük düşlerini gerçekles- tirmekten korkarlar. Dirilmemek üzere sona ermiş askerler, olaganüstü olabilecek, ama olamayan anlar, keşfedilmesi gereken, ama sonsuza dek kumların altında kalan hazine- 134 ler daha aklımıza gelir gelmez bizler, yürekler hemen ölü- rüz. Çünkü böyle bir durumla karşılasınca ölümcül acılar çekeriz." - Yüregim acı çekmekten korkuyor, dedi bir gece Simyacıya, aysız gökyüzüne bakarlarken. - Yüregine, acı korkusunun, acının kendisinden de kötü bir şey olduğunu söyle. Düşlerinin pesinde olduğu sürece hiçbir yürek kesinlikle acı çekmez. Çünkü arastır- manın her ânı, Tanrı ve Sonsuzluk ile karşılaşma ânıdır. - Her arama ânı bir karşılaşma ânıdır, dedi delikanlı yüregine. Hazinemi aradığım sırada her gün pırlı pırlı, çünkü her saatin, onu bulma düşünün bir parçası oldu- nu biliyordum. Hazinemi ararken, yolumun üzerinde öy- lesine şeyler keşfettim ki, bir çoban için olanaksız şeylere girmek cesaretim olmasaydı bunlara rastlamayı kesinlikle hayal bile edemezdim.. Bunun üzerine yüregi bütün bir öğle sonu yatıttı. Ve geceleyin derin bir uykuya daldı. Delikanlı uyanınca, yü- regine ona Evrenin Ruhu'nun işlerini anlatmaya başladı. Her mutlu

insanın, içinde Tanrı'yi taşıyan insan olduğunu söy- ledi. Ve tipki daha önce Simyacinin da söylediği gibi mut- lulugun, çölün küçük bir kum tanesinde bulunabileceğini söyledi. Çünkü bir kum tanesi Yarattılıs'ın bir ânidir ve Evren, onu yaratmak için milyonlarca, milyonlarca yıl ug- rasmıştır. "Yeryüzünde her insanın kendisini bekleyen bir hazi nesi vardır," dedi yüregi delikanlıya. "Biz yürekler, insan- lar artık bu hazineleri bulmak istemedikleri için bunlardan pek eğer söz ederiz. Onları küçük çocuklara anlatırız. Sonra herkesi, kendi yazgısının yoluna göndermek isini hayata bırakırız. Ne yazık ki, kendisine çizilmiş olan yolu pek az insan izliyor; oysa bu yol Kisisel Menkibe'nin ve mutlulugun yoludur. İnsanların çoğu dünyayı korkutucu bir şey olarak görüyorlar ve yalnızca bu nedenden dolayı da dünya gerçekten korkutucu bir şey oluyor. O zaman 13 5 biz yürekler, giderek daha alçak sesle konuşmaya başlıyo- ruz, ama asla susmuyoruz. Ve sözlerimizin duyulmaması için dilekte bulunuyoruz: Kendilerine çizmiş olduğumuz yolu izlemedikleri için insanların acı çekmelerini istemiyo- ruz." - Peki yürekler, insanlara düslerinin pesinden gitmek zorunda olduklarını neden söylemiyorlar? diye sordu deli- kanlı, Simyacıya. - Çünkü bu durumda en çok yürek acı çeker. Ve yü- rekler acı çekmekten hoşlanmazlar. Delikanlı o gün yüregini dinledi. Ondan, kendisini as- la terk etmemesini istedi. Ondan, düslerinden uzaklaşacak olursa göğsünde sıkışmasını ve kendisini uyarmasını, uyarı isareti vermesini istedi. Ve bu isareti ne zaman duyarsa ona dikkat edeceğine yemin etti. Delikanlı o gece bu konuların hepsini Simyacı ile ko- nustu. Ve Simyacı, delikanlının yüreginin Evrenin Ru- hu'na ger\ dönmüş olduğunu anladı. - Simdi ne yapmalıyım? diye sordu delikanlı. - Piramitler yönünde yürümeye devam et, dedi Sim- yacı. Ve isaretlere dikkat et. Yüregin artık sana hazineyi gösterebilecek durumda. - Yoksa benim henüz bilmediğim bu mu? - Hayır. Senin henüz bilmediğin sudur, dedi Simya- ci: Evrenin Ruhu, bir düsü gerçekleştirmeden önce yol boyunca öğrenilen her şeye değer biçer. Bize karşı kötü duygular beslediği için böyle davranmamaktadır: Düsümü- zü gerçekleştirmemizin yanısıra, ona doğru ilerlerken aldı- gimiz dersleri de lıyce öğrenmemizi istemektedir. Ama in- sanların çoğunluğu iste bu anda vazgeçerler. Çölün dilinde biz bu durumu söyle tanımlamaktayız: Vaha'nın palmye- leri ufakta görünmüşken susuzluktan ölmek. Arastırma her zaman acemi talihj ile başlar. Ve her za- man Fatih'in Sinavi ile sona erer. 136 Delikanlı ülkesinde söylenen eski bir atasözünü anim- sadi: 'En karanlık an, safak sökmeden önceki andır.' 13 7 İLK SOMUT TEHLİKE İSARETİ ERTESİ GÜN görüldü. Üç savaşçı gelip iki yolcuya buralarda ne aradık larını sordu. - Ben sahinimle avlanmaya geldim, dedi Simyacı. - Sizi aramız gerek, bakalım silahınız var mı? diy konuştu savaşçılardan biri. Simyacı atından ağır ağır indi. Arkadaşı da onun gib yaptı. - Neden yadınızda bu kadar para var? diye sordu, de- likanlının para kesesini gören savaşçı. - Misir'a gitmek için," diye yanıtladı delikanlı. Simyacıyı arayan savaşçı siviyla dolu bir kristal sise vt tavuk yumurtasından biraz daha büyük, sarı renkli cam dan bir yumurta buldu. - Bu ne? diye sordu savaşçı. - Felsefe Tasi ile Ebedî Hayat İksiri. Simyacıların Bu yük Yapıtı. Bu iksirden içen kimse kesinlikle hasta olma2 ve bu tasın küçük bir parçası herhangi bir madeni altına çevirir. Üç savaşçı kahkahayla güldüler, Simyacı da onlarla birlikte güldü. Yanıtı çok eğlenceli bulmuşlardı. Bunun üzerine, iki yolcuya, esyalarıyla birlikte gitmeleri için faz- la güçlük çıkarmadılar. - Deli misiniz siz? diye sordu delikanlı-biraz uzakla- sinca. Onu neden böyle yanıtladınız? - Sana hayatın çok basit bir yasasını göstermek için: Gözümüzün önünde büyük hazineler olduğu zaman asla göremeyiz onları. Peki, neden bilir misin? Çünkü insanlar hazineye inanmazlar. e 138 Çölde yolculuklarına devam ettiler. Günler geçtikçe giderek sessizi esiyordu delikanlının yüregi: Geçmiş ya da geleceğin olaylarıyla ilgilenmiyordu artık, o da çölü seyret- mekle ve delikanlıyla birlikte Evrenin Ruhu'nu içmekle yetiniyordu. Yüregi ile delikanlı, artık birbirlerine ihanet edemeyecek iki büyük dost oldular. Yürek, bazen, uzun sessizlik saatleri sonunda müthis yorgun düşen delikanlıyı ferahlatmak, yüreklendirmek amacıyla konuşuyordu. Yürek, ilkin onun büyük nitelik- lerinden söz etti: Koyunlarından ayrılmak için gereken ce- saretinden, kendi Kisisel Menkibe'sini yasamasından ve billûriye dükkânında çalışırken kanıtladığı coskusundan. Delikanlının henüz fark elmediği bir baska şeyden de söz etti: Hiç farkına varmadan kurtulduğu tehlikelerden. Birinde, babasının tabancasını çalarak saklamıştı. Ama kuskusuz, kendi kendini yaralayabilirdi. Delikanlıya kirin ortasında hasta olduğu günü animsatti: Delikanlı, kusmus, ardından

epeyce uyumustu. Oysa, bu sirada onu öldürüp koyunlarini çalmayi tasarlayan iki haydut biraz ileride bekliyordu onu. Ama genç çobanin gelmedigini görünce, onun yolunu degistirdigini sanip oradan ayrılmislardi. - Yürekler her zaman insanlara yardım ederler mi? diye sordu Simyaciya. - Yalnızca kendi Kisisel Menkibe'lerini yasayanlara yardım ederler. Ama çocuklara, sarhoslara ve ihtiyarlara da çok yardım ederler. - Bu öyleyse tehlike olmadigi anlamina mi geliyor? - Bu yalnızca yüreklerin ellerinden geleni yaptiklari anlamina geliyor, dîye yanitladi Simyaci. Bir aksam savasan kabilelerden birinin ordugâhından geçtiler. Her yanda silahlarini kullanmaya hazir, görkemli beyaz giysiler giymis Araplar vardı. Adamlar nargile içi- yor ve savaslari anlatarak gevezelik ediyorlardı. İki yolcu- ya hiç kimse dikkat etmedi. - Hiçbir tehlike yok, dedi delikanli, biraz uzaklastik- lari zaman. 13 9 Simyaci öfkeleni. - Yüregine güven, dedi, ama çölde bulunduğunu da unutma. İnsanlar savasirken, Evrenin Ruhü da savas çiglik- larini duyar. Gökyüzünün altında olanların sonuçlarından hiç kimse kurtulamaz. "Her şey bir ve tek şeydir,* diye düşündü delikanli. Ve çöl sanki Simyacinin hakli olduğunu kanıtlamak istermiş gibi, yolcuların arkasında birden iki adı göründü. - Daha ileriye gidemezsiniz, dedi biri. Su anda savas bölgesinde bulunuyorsunuz. - Çok uzaga gitmiyorum, dedi Simyaci, atlıların göz- lerinin içine bakarak. Atlılar bir süre hiçbir şey söylemediler, sonra yolculu- rin yollarına gitmelerine izin verdiler. Delikanli olanları hayranlık içinde seyretmisti. - Adamlara bakisinizla boyun egdirdiniz, dedi. - Gözler ruhun gücünü gösterirler, diye yanitladi Simyaci. 'Dogru,* diye düşündü delikanli. Ordugâhta, askerle- rin arasında bulunan bir adamın, gözlerini Simyaci ile ken- disinin üzerine dikmiş olduğunun farkına varmistı. Çok uzakta olduğu için yüzü pek seci içmiyordu. Ama bu ada- min kendilerini gözetlediği de kesindi. Sonunda ufuk boyunca uzanan bir siradagi asmaya ça- lisirlarken, Simyaci, Piramitlere iki günlük yol kaldığını söyledi. - Kısa bir süre sonra ayrılmak zorunda kalacaksak, bana simya öğretin, dedi delikanli. - Artık bilinmesi gereken her şeyi biliyorsun. Geriye sadece Evrenin Ruhü'na nüfuz etmek ve her birimize ay- rılmış olan hazineyi keşfetmek kalıyor. - Benim bilmek istediğim bu değil. Kursunu altına dönüştürmekten söz ediyorum ben. Simyaci, çölün sessizliğine saygı gösterdi ve ancak ye- mek yemek için durduklarında konuştu. 140 - Evrende her şey evrim geçirir. Ve bilenler için, en çok evrim geçirmiş madendir altın. Bana niçin olduğunu sorma, bilmiyorum. Yalnızca sunu biliyorum: Gelenegin öğrettikleri her zaman doğrudur. Ama insanlar bilgelerin sözlerini doğru olarak yorumlayamadılar. Ve altın evrimin simgesi olacağına savasların isareti oldu. - Nesnelere birçok dil konusurlar, dedi delikanli. De- venin bozlamasının önce yalnızca deve bozlaması olduğu- nu gördüm, sonra tehlike isaretine dönüştüğünü ve daha sonra da tekrar bozlama olduğunu gördüm. Ama sustu delikanli. Simyaci bunların hepsini biliyor olmalıydı. - Gerçek simyacılar tanıdım, diye konuşmaya başladı Simyaci. Laboratuvarlarına kapanıp altın gibi evrimlenme- ye çalışıyorlardı; Felsefe Tasi'ni keşfettiler. Çünkü bir şey evrim geçirdiğinde, çevrede bulunan her şeyin evrim geçir- digini anlamışlardı. Baskaları Tas'i rastlantıyla buldular. Bunların yetenekleri vardı, ruhları öteki insanların ruhla- rından daha uyanikti. Bunlar pek azdır, hesaba katmak ge- rekmez. Son olarak kimileri de yalnızca altın ararlar; bun lar sirri hiçbir zaman bulamadılar. Kursunun, bakirin, de- mirin de gerçekleştirilecek kendi Kisisel Menkibe'leri ol- dugunu unutmuşlardır. Baskasının Kisisel Menkibe'sine burnunu sokan kimse kendi Kisisel Menkibe'sini kesinlik- le keşfedemez, Simyacinin sözleri bir beddua gibi yankılandı. Egilip bir kavki aldı çölden. - Burası eskiden denizdi, dedi. - Bunu anlamıştım, diye karşılık verdi delikanli. Simyaci bir kavki alıp kulağına dayamasını istedi on- dan. Bunu çocukken birçok kez denemisti. Kavkiyi kula- gına dayayınca deniz sesi duydu. - Deniz her zaman bu kavkinin içindedir, çünkü bu, onun Kisisel Menkibe'sidir. Ve çöl tekrar dalgalarla kucak- lasıncaya kadar da onu asla terk etmeyecektir. 14 1 Daha sonra atlarına bindiler ve Misir Piramitleri yö- nünde yola koyuldular. Delikanlinin yüregi tehlike isareti verdiği sırada güneş batmaya başlamisti. Çevrelerinde yüksek kumullar vardı ve delikanli Simyaciya bakti; ama Simyaci, besbelli hiçbir şey fark etmemisti. Bes dakika sonra tam karşılarında ka- raltıları tanyerine düşen iki atlı gördü. Delikanli daha agzi- ni açıp Simyaciya bir şey söylemeden iki atlı, önce on, sonra yüz atlı oldu, en sonunda da bütün kumullar atlılar- la doldu. Savaşçılar mavi giyinmişlerdi, türbanlarının çevresin- de üçlü bir halka vardı. Yüzlerinde mavi renkli peçeler vardı ve yalnızca gözleri görünüyordu. Bu

mesafeden bile gözleri ruh güçlerini yansitiyordu. Ve bu gözler ölümden söz ediyorlardı. 142 İKI YOLCUYU, YAKINLARDA BULUNAN BİR ordugâha götürdüler. Bir asker, Simyaci ile arkadasini Va- ha'daki çadırlara pek benzemeyen bir çadıra soktu. Çadır- da kurmaylariyla birlikte bir komutan vardı. - Bunlar casus, dedi adamlardan biri. - Biz yolcuuz, dedi Simyaci. - Sizi üç gün Önce düşman ordugâhında gördük. Ve muhariplerden biriyle konustunuz. - Ben çölde gezen ve yıldizlari taniyan bir gezginim, dedi Simyaci. Birlikler ya da kabilelerin harekâti hakkında hiçbir bilgim yoktur. Yalnizca arkadasima buraya kadar kilavuzluk ettim. - Arkadasin kim? diye sordu reis. - Bir simyaci, dedi Simyaci. Doganin güçlerini bilir. Ve siz komutana, kendi olaganüstü güçlerini göstermek Is- temektedir." - Bir yabancı ne yapıyor yabancı toprakta? diye sor- du adamlardan biri. - Kabilenize takdime olarak para getirdim, diye ara- ya girdi Simyaci, delikanlinin agzini açmasına fırsat birak- madan. Ve delikanlinin kesesini alarak altın liralari reise ver- di. Reis hiçbir sey söylemeden aldı paralan. Çok sayıda si- lah almaya yetecek yüklü bîr paraydı bu. - Bir simyaci nedir? diye sordu sonunda Arap. - Dagayi ve dünyayi bilen bir insandır. Cani istesey- di yalnizca rüzgârın gücünü kullanarak ordugâhi yerle bir edebilirdi. Adamlar güldüler. Savasta gördükleri siddete aliskin- dilar ve rüzgârın öldürücü darbe indiremeyecegmi biliyor- 14 3 lardı. Bununla birlikte hepsi de yüreklerinin göğüslerinde sikistigini hissettiler. Çöl insanlariydi bunlar ve büyücü- lerden korkarlardı. - Böyle bir sey görmek isterdim, dedi reis. - Bize üç gün gerek, dedi Simyaci. Sahip olduğu gü- cün etkisini göstermek için kendisi rüzgâr olacak. Bunu basaramayacak olursa, kabilenizin onuruna alçakgönüllü hayatlarımızı sunacagiz. - Bana ait olan bir seyi bana sunamazsin, diye bildir- di sef öfkeyle. - > Ama yolculara üç günlük süreyi verdi. Dehsete düşen delikanli, yerinden kimildayacak du- rumda degildi. Simyaci onun çadırdan çıkmasına yardım etmek için kolundan tutmak zorunda kaldı.* - Onlara korktugunu gösterme, dedi ona. Bunlar yü- rekli insanlar, korkaklari küçük görürler. Delikanli konusma yetenegini yitirmisti. Sesine, an- cak bir süre sonra ordugâhta yürürlerken kavustu. Bir ye- re kapatilmalarının yarari yoktu: Araplar yalnizca^atlanni almislardı. Böylece Evren bir kez daha sayısiz dillerini açıkladı: Simdiye kadar özgür ve sinirsiz bir mekân olan çöl, artık asilmesi olanaksiz bir surdu. - Onlara bütün hazinemi verdiniz! dedi delikanli. Ömür boyu kazandigim her seyi. - Ama ölecek olsaydin ne isine yarayacakti hazinen? En azından üç'günlüğüne hayatini kurtardı. Paranin ölü- mü geciktirdigi öyle sik görülmez. Ama delikanli hikmet sözlerini anlamayacak kadar korkmustu. Rüzgâra nasıl dönüsbilecegini bilmiyordu. Simyaci degildi kendisi. Simyaci bir savasçidan çay istedi; delikanlinin bilekle- rine biraz çay döktü. Simyaci anlayamadigi birseyler söy- lerken, delikanlinin içine bir dinginlik dalgasi yayildi. 144 - Umutsuzluga teslim olma, dedi Simyaci alabildigi- ne tuhaf, yumusak bir sesle. Yoksa, yüreginle konusmana engel olur. - Ama nasıl rüzgâra dönüsbilirim bilmiyorum. - Kendi Kisisel Menkibe'sini yasayan kimse neye ih tiyaci varsa hepsini bilir. Bir düşün gerçeklesmesini bir tek sey olanaksiz kilar: Basarisizliga ugrama korkusu. - Basarisizliga ugramaktan korkmuyorum. Yalnizca rüzgâra nasıl dönüsbilecegimi bilmiyorum. - Öyleyse öğrenmen gerekecek. Hayatin buna bagli. - Ama ya basaramayacak olursam? - Kisisel Menkibe'ni yasamis oldugun için öleceksin. Bir Kisisel Menkibe'nin ne oldugundan habersiz, bunun ne oldugunu asla öğrenemeyecek olan milyonlarca insan gibi ölmekten evladir bu. Ama korkma. Genellikle ölüm insam hayata karsi daha dikkatli olmaya zorlar. Birinci gün geçti. Yakınlarda bir yerde büyük bir sa- vas oldu, ordugâha birçok yarali getirdiler. *Ölüm hiçbir seyi degistirmiyor,* diye düşündü delikanli. Ölen savasçıla- rin yerini baskalari aliyor ve hayat devam ediyordu. - Daha sonra da ölebilirdin, dostum, dedi bir muha rip, silah arkadaslarından birinin cesedinin yanında. Baris zamanında da ölebilirdin. Ama eninde sonunda, su ya da bu sekilde nasıl olsa ölecektin. * Aksama dogru Simyaciye bulmaya gitti delikanli. Sim- vaci, sahiniyle birlikte çöle gidiyordu. - Rüzgâra dönüsbeyi bilmiyorum, diye tekrarladi bir kez daha. - Sana söylemis oldugum seyi hatirla: Dünya, Tan- ri'nm yalriizca görünen parçasidir. Simya da tinsel yetkin- ligi maddi alana yönlendirir yalnizca. - Ne yapıyorsunuz? - Sahinimi besliyorum. - Rüzgâra dönüsbeyi basaramazsam ölecegiz, dedi delikanli. O zaman sahini beslemek neye yarar? 145/1 0 - Sen öleceksin, diye yanitladi Simyaci. Ben, rüzgâra dönüsbeyi biliyorum. ikinci gün, ordugâhin yakınlarında bulunan bir kaya- nin tepesine tirmandi

delikanli. Nöbetçiler engel olmadı- lar; rüzgâra dönüreceğ bir büyücüden söz edildiğini duy- muslardı ve ona yaklaşmak, istemiyorlardı. Üstelik asılmaz bir sur gibiydi çöl. Delikanli ikinci gün, bütün öğle sonu boyunca çöle baktı. Yüregini dinledi. Ve çöl de delikanliyi saran korku- yu dinledi. İkisi de aynı dili konuşuyorlardı. Üçüncü gün yüce reis, yüksek rütbeli subaylarım ya- nma çağırdı. - Rüzgâra dönüreceğ olan su çocuğa gidip bakalım, dedi Simyacıya. - Gidelim, diye yanıtladı Simyacı. Delikanli bir gün önce gelmiş olduğu yere götürdü hepsini. Sonra hepsinin oturmasını istedi. - Biraz vakit alacak, dedi. - Bizim acelemiz yok, dedi yüce reis. Bizler çöl in- sanlarıyız. Delikanli gözlerini ufka dikip bakmaya başladı. Uzak- ta dağlar, kumullar, kayalıklar; hayatta kalmanın olanak- siz olduğu bu yörede yaşamakta direnen bitkiler vardı. Dört bir yanı çöldü: Aylar boyu üzerinde yürüdüğü, ama ancak küçük bir bölümünü tanıdığı çöl. Bu küçük parça- da, İngilizlere, kervanlara, kabile savaşlarına ve elli bin hurma ağaçlık ve üç yüz kuyuluk bir Vaha'ya rastlamıştı. - Ne istiyorsun bugün benden? diye sordu çöl. Birbi- rimizi dün yeterince seyretmedik mi? - Bir yörende sevdiğim kadın yaşıyor. Bu yüzden en- ğin kumlarına baktığım zaman onu seyretmiş oluyorum. 146 Onun yanına geri dönmek istiyorum ve rüzgâra dönüş- mek için senin yardımına gereksinimim var. - Ask nedir? diye sordu çöl. - Ask, sahibinin senin kumlarının üstünde uçtuğu za- manki seydur. Çünkü sen, onun için yesermiş bir kırsın ve hiçbir zaman avsız dönmedi senden. Senin kayalarım, ku- mullarını, dağlarını biliyor ve ona karşı cömertsin sen... - Sahibinin gagası parçalarını kopartır, dedi çöl. Avi yıllar boyunca beslerim, sahip olduğum pek az suyla su- suzluğunu gideririm, ona yiyeceklerin yerini gösteririm; vetbir gün tam avın oksamalarını kumlarımda hissedece- ğim sırada sahibin gökyüzünden iner. - Ama sen de kesinlikle bu son için besleyip büyü- türsün avi, diye yanıtladı delikanli: Sahibini beslemek için. Ve sahibin de insani besleyecektir. Ve insan da bir gün senin kumlarını besleyecektir ve oradan yeni bir av doğacaktır. Böyledir dünyanın düzeni. - Ask bu mudur? - Evet, budur. Avi sahibine, sahibini insana ve insani ye- niden çöle dönüştüren seydur ask. Kursunu altına dönüştü- ren ve altını da toprağın altına gizleyen seydur. - Söylediklerini anlamıyorum, dedi çöl. - Öyleyse hiç olmazsa kumlarının ortasında bir yer- de bir kadının beni beklediğini anla. Ve onun bekleyişine karşılık olarak rüzgâra dönüşmek zorundayım. Çöl bir süre sessiz kaldı. - Rüzgârın esebilmesi için kumlarıma sana veriyo- rum. Ama ben tek basıma bir şey yapamam. Rüzgârın da yardımını iste. Hafif bir esinti esmeye başladı. Kabile, reisleri, kendi- lerinin bilmediği bir dil konuşan delikanliya uzaktan baki- yorlardı. Simyacı gülümsüyordu. 147 Rüzgâr, delikanlinin yanına gelip onun yanını oksa- dı. Delikanlinin, çölle yaptığı konuşmayı duymustun, çün- kü rüzgârlar her zaman her şeyi bilirler. Dünyayı dolasıp dururlar, ama ne doğum, ne de ölüm yerleri vardır. - Bana yardım et, dedi delikanli. Bir gün sevgilimin sesini duydum sende. - Çölün ve rüzgârın diliyle konuşmayı kim öğretti sana? - Yüregim, diye yanıtladı delikanli. Rüzgârın birçok adı vardı. Buradaki adı kesileme idi ve Araplar onun kara derili insanların yaşadığı suyu bol topraklardan geldiğine inanıyorlardı. Delikanlinin geldiği uzak ülkedeki adı gündoğusu idi, çünkü insanlar onun çö- lün kumlarını ve Magrîplilerin savaş naralarını getirdiğine inanıyorlardı. Belki de baska yerlerde, koyunların otladığı kırlardan uzaklarda, insanlar rüzgârın Endülüs'ten estigine inanıyorlardı. Ama rüzgâr hiçbir yerden gelmiyor ve hiç- bir yere gitmiyordu ve iste bu yüzden de çöl kadar güçlüy- dü. Bir gün çöle ağaç dikilebilir, dahası çölde koyun besle- nebilirdi, ama rüzgâra egemen olmanın kesinlikle olanacağı yoktu. - Sen rüzgâr olamazsın, dedi delikanliya. Nitelikleri- miz farklı. - Doğru değil. Seninle birlikte dünyayı dolasırken simyayı öğrendim. Rüzgârlar, çöller, okyanuslar, yıldızlar var bende, tvren'de yaratılmış ne varsa hepsi bende var. Hepimizi aynı El yaptı ve hepimiz aynı Ruha sahibiz. Se- nin gibi olmak istiyorum, her şeye nüfuz etmek, denizleri asmak, hazinemi örten kumları kaldırmak ve sevgilimin sesini yanıma getirtmek istiyorum. - Simyacı ile yaptığın konuşmayı duydum geçen gün. Her şeyin kendi Kisisel Menkibe'si olduğunu "söylü- yordu. İnsanlar rüzgâra dönülemezler. 148 - Bana bir süre için rüzgâr olmayı Öğret, diye rica et- ti delikanli. İnsanlar ile rüzgârların sinirsiz olanaklarını birlikte konuşabilelim. Rüzgâr meraklıydı ve bu da bilmediği bir şeydi. Bu konuda söylesmek isterdi, ama bir insani rüzgâra nasıl dö- nüştürebileceğini bilmiyordu. Ama gene de bir yığın şey biliyordu. Çöller oluşturalabiliyor, gemileri batırıyor, or- manları yerle bir ediyor ve türlü türlü müziklerle, tuhaf gürültülerle yankılanan kentlerde

dolasiyordu. Becerisinin sinirsiz olduguna inaniyordu. Ve iste karsisina bir genç çikmis, kendisinin baska seyler de yapabilecegini kanitla- mak istiyordu. - Buna Ask adi verilir, dedi delikanli, rüzgârın, istegi- ni yerine getirmeyi kabul etmek üzere oldugunu görünce. Sevdigimiz zaman Evren*'in bir parçasi oluruz. Sevdigimiz zaman olanlari anlamaya gereksinimiz yoktur, çünkü o zaman olanlar bizim içimizde olur ve insanlar rüzgâra dö- nüsebilirler. Kuskusuz, rüzgârların onlara yardım etmesi kosuluyla. Rüzgâr çok gururluydu. Delikanlinin söyledikleri onu kiskirtti. Çölün kumlarını savurarak alabildigine hizla esmeye basladi. Ama bütün dünyayı dolasmis olmasına karsin, insani rüzgâra dönüştürmeyi hâlâ beceremedigini sonunda kabul etmek zorunda kalmisti. Ve Ask'in ne ol- dugunu bilmiyordu. - Dünyada yaptigim geziler sirasinda birçok insanın gökyüzüne bakarak asktan söz ettiklerini fark ettim, dedi rüzgâr; sinirlari oldugunu kabul etmek zorunda kaldigi için öfkeliydi. Belki de en iyisi göge sormakti. - Öyleyse, bana yardım et, diye rica etti delikanli. Kör olmadan güneşe bakabilmem için ortaligi tozla sar. Bunun üzerine rüzgâr daha güçlü esmeye basladi ve gökyüzü kumla kaplandi: Güneşin yerinde altın bir kurs vardı yalnızca. 14 9 Ordugâhta, ne olup bittigini anlamak güçlesiyordu. Çöl insanlari, samyeli adi verilen ve denizdeki firtinadw daha berbat bir sey olan bu rüzgâri çok iyi tanıyorlardi, ama onlar denizi bilmiyorlardi. Atlar kisniyor ve silahlar kumların altında kalmaya basliyordu. Kayalikta, subaylardan biri yüce reise dönüp konustu: - Bu kadarla yetinmek belki de daha iyi. Delikanliyi simdiden görmekte güçlük çekiyorlardi. Yüzleri mavî peçeyle tamamen örtülüydü ve gözlerinde yalnızca korku ifâdesi vardı. - Bu ise son verelim, diye üsteledi bir subay. - Allah'in büyüklüğünü görmek istiyorum, dedi reis, sesinde saygi vardı. İnsanın, rüzgâra dönüşmesini görmek istiyorum. Ama bu iki korkagin adlarını kafasına yazdi. Rüzgâr kesilir kesilmez komutanlık görevlerinden alacakti onlari. Çünkü çöl insanlari korku nedir bilmezlerdi. - Rüzgâr, bana senin Ask'i tanidigini söyledi, dedi delikanli güneşe. Ask'i biliyorsan, Evrenin Ruhunu da bi- liyorsundur, çünkü o da Ask'tan yapılmistir. - Bulduğum yerden, diye yanıtladi güneş, Evrenin Ruhunu görebiliyorum. Benim ruhumla iletisim halinde dir ve ikimiz, birlikte, bitkileri büyütüp gölge arayan ko- yunlari yürütürüz. Bulduğum yerden (ve dünyadan çok uzaktayim), sevmeyi öğrendim. Dünyaya biraz daha yak- lasacak olsam, üzerinde bulunan her şeyin yok olacagim ve Evrenin Ruhunun yok olacagini biliyorum. Bu neden- le karsilikli bakismakla yetiniyoruz ve birbirimizi seviyo- ruz: Ben ona hayat ve isi veriyorum, o da bana yasama ne- deni veriyor. - Ask'in ne oldugunu J>iliiyörsün, diye tekrarladi deli- kanli. - Ve Evrenin Ruhunu taniyorum, çünkü Evren'deki sonsuz yolculugumuzda uzun uzun konustuk onunla. En büyük sorununun, simdiye kadar yalnızca madenlerin ve 150 bitkilerin, her şeyin bir ve tek sey oldugunu anlamis olma- lari oldugunu söyledi. Ve bununla birlikte demirin bakira benzer olması, bakirin altına benzemesi gerekli degil. Her sey bu biricik şeyin içinde kendi gerçek görevini yerine ge- tirmektedir ve her şeyi yazan El, besinci gün durmus ol- saydi her sey bir Baris Uyumunu olarak kalacakti.1 - Ama altinci gün vardı. - Sen bir bilginsin, çünkü her şeyi belli bir uzaklik- tan görüyorsun, dedi delikanli. Âmâ Ask'i tanimiyorsun. Altinci gün olmasaydi insan yaratilmayacakti; bakir hep bakir olarak ve kursun hep kursun olarak kalacakti. Her- kesin kendi Kisisel Menkibe'si kendine, çok dogru, ama bu Kisisel Menkibe bir gün gerçekleseecek. Öyleyse daha iyi bir seye.dönüsmek ve Evrenin Ruhunu gerçekten bir ve tek sey oluncaya kadar yeni bir Kisisel Menkibe'ye sahip olmak gerekmektedir. Güneş düşünceye daldi ve daha çok parlamaya basla- di. Bu görüşmeyi degerlendiren rüzgâr da güneşin delikan- liyi kör etmemesi için daha güçlü esmeye basladi. - Bunun için simya var, dedi delikanli. Her insanın kendi hazinesini arayip bulması ve daha sonra, daha önce- ki hayatında olduğundan daha yetkin olmayi istemesi için. Kursun, dünyanın artık kursuna gereksinimi kaimayinca- ya kadar görevini yerine getirecek; o zaman altına dönüs- mesi gerekecek. - Simyacılar bu dönüşümü gerçeklestirmeyi basari- yorlar. Oldugumuzdan daha yetkin bir varlık olmaya ça- listigimiz zaman, çevremizdeki her şeyin daha iyi oldu- nu gösteriyorlar bize. - Peki, benim Ask'i tanimadigimi niçin söylüyorsun? diye sordu güneş. - Çünkü Ask, ne çöl gibi devinimsiz durmaktan, ne rüzgâr gibi dünyayı dolasmaktan, ne de senin gibi her şeyi 1 Tevrat'in Tekvin bölümüne (Bap 1 ve Bap 2) gönderme yapiliyor. Tevrat'a göre Tann (Allah, Rab) insani altinci gün yaratti: "Ve Allah dedi: Suretimizde, benzeyisimize göre iman yapalım; ve denizin

balıklarına, ve göklerin kırklarına, ve "g.r.lara, ve bütün yer- yüzüne, ve yerde sürünen her jeye hâkim oltun." (Çev,)' 15 1 uzaktan görmekten ibarettir. Ask, Evrenin Ruhunu degis- tiren ve gelistiren güçtür, tik kez .onun içine girdiğim za- man, onun kusursuz olduğunu sandım. Ama daha sonra onun, yaratılmış olan her şeyin yansması olduğunu, onun da savasları ve tutkuları olduğunu gördüm. Evrenin Ru- hu'nu bizler besliyoruz ve üzerinde yaşadığımız dünya, bi- zim daha iyi ya da daha kötü olmamıza göre, daha iyi ya da daha kötü olacaktır. Ask'in gücü iste burada ise karışır, çünkü sevdiğimiz zaman, olduğumuzdan daha iyi olmak isteriz her zaman. - Peki ne istiyorsun benden? diye sordu günes. - Benim rüzgâra dönüsmeme yardım et, diye yanıtla- di delikanlı. - Evren, benim yaratıkların en bilgini olduğumu bi- lir, dedi günes. Ama seni rüzgâra nasıl dönüştüreceğimi bilmiyorum. - Öyleyse kime basvurmaliyim? Günes bir süre sustu. Rüzgâr dinliyor ve bilgisinin si- nirsiz olduğunu bütün dünyaya yayıyordu. Bununla bir- likte, Evrenin Dili'ni konusan delikanlının elinden kurtu- lamıyordu günes. - Her şeyi yazan El ile konus, dedi. Rüzgâr bir mutluluk çığıgi attı ve her 'zamankinden daha güçlü esmeye basladı. Kumların üzerine dikilmiş ça- dılar az sonra yıkıldılar ve hayvanlar iplerinden, bukagila- rından kurtuldular. Kayanın üzerinde insanlar, rüzgârda sürüklenmemek için birbirlerine sarıldılar. Bunun üzerine delikanlı, her şeyi yazmış olan El'e dog- ru döndü. Ve daha agzini açıp tek sözcük söylemeden, Ev- renin sessizliğini ve hep böyle sessiz kalacağını hissetti. Bir sevgi coskusu fiskirdi yüreginden ve aklamaya bas- ladi. Simdiye kadar hiç yapmadığı bir duaydı bu, çünkü sözcüksüz bir yakarıydı ve hiçbir şey istemiyordu. Koyun- larına bir otlak buldugu için sükmeyordu; daha fazla kristal satmak için yakarmıyordu; rastladığı kadının dönü- 152 Sunu beklemesini dilemiyordu. Olusan sessizlikte çölün, rüzgârın ve günesin de El'in yazmış olduğu isaretleri ara- diklarım, kendi yollarını izlemek ve zümrüt parçasının üzerine kazanmış olan şeyi anlamak istediklerini anladı. Bu isaretlerin Yeryüzü'nde ve Uzağ'da dagılmış oldukları- ni, görünüşte hiçbir varlık nedenleri ve anlamları bulun- madığını; ne çöllerin, ne rüzgârların, ne güneslerin ve ne de insanların niçin yaratılmış olduklarını bilmediklerini biliyordu. Ama El'in bütün bunlar için bir nedeni vardı ve yalnızca o bu mucizeleri gerçekleştirebilir, okyanusları çö- le ve insanları rüzgâra dönüştürebilirdi. Çünkü bir yüce iradenin, Evren'i, dünyanın yaratılışının altıncı gününün Büyük Yapıt'a dönüştüğü noktaya götürmüş olduğunu yalnızca bu El anlıyordu. Ve delikanlı Evrenin Ruhuna daldı ve Evrenin Ru- hu'nun, Tanrı'nin Ruhunun parçası olduğunu gördü ve Tanrı'nin Ruhunun, kendi ruhu olduğunu gördü. Samyeli o gün daha önce hiç esmemiş olduğu gibi esti. Kusaklar boyu Araplar, rüzgâra dönüsen ve çölün en bü- yük muharip reislerinin savundugu bir ordugâhi az kalsin yerle bir eden delikanlının efsanesini anlattılar. Samyeli esmez olunca, hepsi delikanlının bulunduğu yere gözlerini çevirdiler. Delikanlı bulunduğu yerde degil- di; ordugâhin öteki ucunda nöbet tutan, tepeden tirnaga kumla kaplı bir nöbetçinin yanında duruyordu. Adamlar büyücülükten müthis korkmuşlardı. Bunun- la birlikte iki kişi gülümsüyordu: Birincisi Simyaci İdi, Çünkü gerçek tilmizini bulmustu; ikincisi ise yüce reisti, çünkü bu tilmiz, Tanrı'nin Yüceliğini anlamıştı. Ertesi gün reis, Simyaci ve delikanlı ile vedalastı ve gitmek istedikleri yere kadar kendilerine eslik edecek bir muhafız takımı verdi yanlarına. 15 3 BÜTÜN BİR GÜN YOL ALDILAR. AKSAMA dogru bir Kipti manastirina vardılar. Simyaci, muhafız ta kimini geri yolladı ve atından indi. - Bundan sonra sen tek basına gideceksin, dedi. Pira- mitlere üç saatlik yol kaldı. - Sükran, dedi delikanlı. Bana Evrenin Dili'ni öğret- tiniz. - Çoktandır bilmekte olduğun şeyi sana hatırlatmak- tan başka bir şey yapmadım. Simyaci manastirin kapisini çaldı. Siyahlar giyinmiş bir kesis kapiyi açtı. Simyaci ile kesis aralarında Kip tice konustular bir süre, sonra Simyaci, delikanlıyı İçeri aldı. - Mutfagi bir süre kullanmama izin vermesini iste- dim, dedi. Birlikte manastirin mutfagina gittiler. Simyaci ates yak- ti, kesis biraz kursun getirdi; Simyaci kursunu bir demir kapta eritti. Kursun iyice sivilasinca, su tuhaf, sari cam yu- murtasını çantasından çıkardı. Bir saç kalınlığında bir kat- man kazıdı ve bunu balmumuna sardıktan sonra içinde kur- sun eriyiği bulunan kaba attı. Karışım kan rengini aldı. Sim- yaci bunun üzerine kabi atesten alarak sogumaya birakti. Bu arada, kesisle kabileler savası hakkında konuşmaya basladı. - Bu savas devam eder, dedi kesis. Kesis kızgındı. Savasın sona ermesini bekleyen ker- vanlar, uzun zamandır Al-Jizah'a2 çakili kalmışlardı. - Ama, Allah'in dedigi olur, dedi kesis. Ktpt ya da Ktpti: Eski Misir halkı; monofizit Kipti kilisesine bağlı M itirli

hristiyan; Misir'111 Araplar taraf.udati fethindim (641) sonra birçok Kipti müslöman olduğu için bu devim yalnızca hinit.yan]ar için kullanılmaya bas.tai.di. (Çev) 2 (Gtzeh, Gmzttt, Gtzi): Kahiir'yr sekiz kilometre uzaklıkta, üç önemli piramitin (Ke- ops, Kefren, Mikennos) ve Sfenks'in bulunduğu yer. GfinOmOzde, Kahire ile birletmiş, milyonluk bir yerleş.in. yen. (Çev.) 154 - Amin, diye yanıtladı Simyacı. Preparat soygunca, kesis ve delikanlı hayranlıkla baktılar: Maden, demir kabin iç çeperlerinde katılaşmıştı, ama artık kursun değildi. Altın olmuştü. - Ben de bir gün bunu yapmayı öğrenebilecek miyim acaba? diye sordu delikanlı. - Bu benim Kisisel Menkibe'm, seninki değil, diye yanıtladı Simyacı; ama bunun mümkün olduğunu sana göstermek istiyordum. Manastirin kapısına geri döndüler. Simyacı orada kur- su dört parçaya böldü. - Bu sizin, dedi parçalardan birini kesise vererek. Seyyahlara karşı gösterdiğiniz cömertlik için. - Benim cömertliğimin çok ötesine giden bir sükran ifadesi, dedi kesis. - Böyle konuşmayınız. Hayat söylediklerinizi duya bilir ve gelecek sefere daha azim verebilir. Sonra delikanlının yanına geldi Simyacı. - Bu da senin. Muhariplerin reisinin elinde kalan altı- ninin karşılığı olarak. Delikanlı, Simyacı'nın verdiği çitinin kendi altınından daha fazla olduğunu söyleyecekti ki onun, biraz önce kesise söylediğini anımsadı ve hiçbir şey söylemedi. - Bu da benim, dedi Simyacı. Çölü geçerek geri dön- mek zorundayım ve kabileler arasındaki savaş hâlâ devam ediyor. Simyacı dördüncü parçayı da kesise verdi. - Bu parça da bu çocuk için. İhtiyacı olacak olursa. - Ama ben hazinemi arayacağım, dedi delikanlı. Sim- dı çok yaklaştım. - Eminim ki bulacaksın, dedi Simyacı. - Peki bu ikinci parçayı neden veriyorsunuz? - Çünkü, yolculuğun sırasında kazandığın paraları iki kez yitirdin: Birini hirsiz, ötekini muhariplerin reisi aldı. Ben, ülkesinin atasözlerine inwan yaslı ve bosinançlı bir Arap'im: 'Bir kere olan bir daha asla tekrarlamaz. Am- 15 5 ma ve lâkin iki kere olan mutlaka üçüncü defa da olacak- tir.' Atlarına bindiler. - Düşler hakkında sana bir hikâye anlatmak istiyor- dum, dedi Simyacı. Delikanlı atını yaklaştırdı. - Eski Roma'da, İmparator Tiberius zamanında çok iyi yürekli bir adam yasiyormuş, adamın iki oğlu varmış: Oğullarından biri askere alınmış ve İmparatorluğun en uzak eyaletlerinden birine gönderilmiş. Öteki oğul bir sa- irmiş ve yazdığı güzel siirlerle Roma'yi büyölüyörmüş. Baba bir gece bir düşünmüş. Bir melek görünüp oğullarından birinin sözlerinin ünleneceğini ve bütün dün- yada gelecek kusaklar tarafından tekrarlanacağını söylemiş. Hayat kendisine karşı cömert davrandığı ve bütün ba- baların içini gururla dolduracak bazı şeyler kendisine zahir olduğu için yaslı adam sevinç g :yasları içinde uyanmış. Kısa bir süre sonra bir arabanın tekerleri altında kalıp ezilmek üzere olan bir çocuğu kurtarıırken ölmüş yaslı adam. Bir ömür boyu onurlu ve dürüst davranmış olduğu için de doğruca cennete gitmiş ve orada da düşünce giren melege rastlamış. "İyi bir insandın," demiş ona melek. 'Sevgi içinde yasa- din ve onurlu bir şekilde öldün. Bugün herhangi bir dilegi- ni yerine getirebilirim.' "Hayat d >ana karşı iyi davrandı,* diye yanıtlamış yaslı adam. "Düşüme girdiğin zaman, bütün çabalarımın aklanmış olduğunu anladım. Çünkü oğlumun siirleri gele- cek yüzyıllarda insanların belleğinde kalacaklar. Kendim için herhangi bir dileğim yok; ama çocukken baktığı, deli- kanlıyken eğittiği evladının ünlenmesinden her baba gurur duyar. Uzak gelecekte, oğlumun sözlerini duymak ister- dim.'" Melek, ihtiyarın omzuna dokunmuş ve ikisi birlikte bir uzak geleceğe gitmişler. Karsılarına uçsuz bucaksız bir 156 meydan çıkmış ve bu meydana insanlar garip bir dil ko- nusuyorlarmış. Yaslı adam sevinçten aghyormuş. "Oğlumun siirlerinin güzel ve ölümsüz olduğunu bili- yordum/ demiş melege. 'Bu insanların oğlumun siirlerin- den hangisini okuduklarını söyler misiniz bana?' Melek, bunun üzerine adama kibar bir şekilde yaklas- mış ve birlikte, o büyük alandaki sıralardan birine otur- muslar. "Sair oğlunun siirleri, Roma'da halk tarafından çok se- viliyordu," demiş melek. "Herkes bu siirleri sevip haz ali- yordu. Ama Tiberius döneminden sonra unutuldu bu siir- ler. Bu insanların tekrarladığı sözler öteki oğlunun, aske- rin sözleri.* İhtiyar, Melege sasırarak bakmış. "Oğlun askerlik hizmeti için uzak bir eyalete gitmiş ve orada yüzbaşı olmuştü. O da iyi ve dürüst bir insandı. Bir akşam hizmetkârlarından biri hastalandı ve ölümün esigine geldi. Oğlun bu sırada, hastaları iyilestiren bir ha- hamdan söz edildiğini duymuş ve günlerce onu aramış. Ül- keyi dolarken, aradığı kişinin Tanrı'mn oğlu olduğunu öğrenmiş. Onun tarafından iyileştirilmiş başka insanlara rastlamış ve onun düşüncelerini öğrenmiş ve bir Romalı yüzbaşı olarak onun

dinini kabul etmiş. Sonunda bir sa- bah Haham'm yanma varmış. "Ona hizmetkârlarından birinin hastalandığını anlat- mis. Ve Haham onunla birlikte evine gitmeye hazır oldu- gunu bildirmiş. Ama yüzbaşı bir inanç sahibi olduğu için, çevrede bulunan insanlar ayaga kalkarken, Hahamın göz- lerinin içine bakınca, gerçekten de Tanrı'nın Oğlu'nun huzurunda bulunduğunu anlamış. *Bu sözler senin oğlunun sözleri,' demiş Melek yaslı adama. O sırada Hahama söylediği ve bir daha unutulma-, yan sözler: Ya Rab, benim değerim yok ki damın altına gire- sin; fakat ancak bir söz söyle, hizmetçim iyil olur.y Simyacı atını sürdürdü. - Kim ve ne olursa olsun, dedi, yeryüzünde her in- san, her zaman, dünya tarihinde basrolü oynar. Ve dogal olarak o bilmez bunu. Delikanlı gülümsedi. Hayatın, bir çoban için bu kadar önemli olabileceğini hiç düşünmemişti. - Elveda, dedi Simyacı. - Elveda, diye yanıtladı delikanlı. 158 YÜREGİNİN SÖYLEDİKLERİNİ DİKKATLE dinlemeye çalışarak, iki buçuk saat çölde yol aldı. Hazine- sinin gizli olduğu yeri ona yüreği söyleyecekti. "Hazinen neredeyse yüreğin de orada olucuk," demisti Simyacı. Ama yüreği başka şeyler anlatıp duruyordu. İki kez gördüğü bir düşün izinden gitmek için koyunlarından ayrılan bir çobanın öyküsünü gururla anlatıyordu. Kisisel Menkibe'den, aynı şeyi yapmış, uzak toprakları ya da ka- dinleri aramaya çıkmış, çağının insanlarıyla, onların dü- şünceleri ve önyargılarıyla çarpışmış insanlardan söz edi- yordu. Yol boyunca, bulgulardan, kitaplardan, büyük kar- gasalardan söz etti. Bir kumula tırmanmaya hazırlanırken iste tam o an- da, yüreği kulagina fisildadi: "Ağlayacağın yere iyi dikkat et; çünkü ben oradayım ve hazinen de oradadır." Kumulu ağır ağır tırmanmaya başladı. Yıldızlarla dolu gökyüzü yeniden dolunayla aydınlanmıştı: Simyacı ile bir- likte tam bir ay çölde yolculuk yapmışlardı. Ayisigi, ku- mulu da aydınlatıyordu, * yarattığı gölge oyunu, çöle dalgali bir deniz görünümünü veriyor ve delikanlıya, atının dizgin- lerini bırakıp Simyacıya, onun beklediği isareti verdiği gü- nü animsatiyordu. Ayisigi, çölün sessizliğini sarıyor ve ha- zinelerini arayan insanların yolunu aydınlatıyordu. Birkaç dakika sonra kumulun tepesine ulaşınca yüreği hopladı. Dolunay ve çölün beyazlığının aydınlattığı Pira- mitler bütün görkemiyle karsısında yükseliyorlardı. Dizüstü düşüp ağladı. Kisisel Menkibe'sine inanmış olduğu, bir gün bir krala, daha sonra da bir tüccara, bir İn- giliz'e, bir Simyacıya rastladığı için Tanrı'ya şükrediyor- 159 du. Ve hepsinden önemlisi, Ask'in, bir erkeği Kisisel Men- kibe'sinden asla uzaklaştıramadığını kendisine anlatan bir Çöl kadınına rastlamış olduğu için Tanrı'ya şükrediyordu. Piramitlerin geçmiş yüzyılları, aşağıda, ayakuçlarında duran insani yukarıdan seyrediyorlardı. İsteseydi, şimdi Vaha'ya geri dönüp Fatima ile evlenebilir ve basit bir ko- yun çobanı olarak yaşardı. Çünkü Evrenin Dili'ni bilmesi- ne ve kursunu altına çevirmeyi bilmesine karsın, çölde ya- sıyordu Simyacı. Bilim ve sanatını kimseye kanıtlamak zo- runda değildi. Kisisel Menkibe'sine doğru yol alırken, bilmesi gereken her şeyi öğrenmiş ve yaşamayı hayal ettiği her şeyi yaşamıştı. Ama iste hazinesine ulaşmıştı ve bir girişim, ancak amacına ulaştığında sona erebilirdi. Kumulun tepesinde ag- lamıştı. Yere baktı, gözyaşlarının düştüğü yerde bir bok- böceği dolanıyordu. Çölde yaşadığı süre içinde bokböcek- lerinin, Mısır'da Tanrı'nın simgesi sayıldıklarını öğrenmiş- ti. Bu da bir isaretti. Bunun üzerine Billûriye Tüccarını animsatarak kumları kazmaya koyuldu: Bir ömür boyu taşları üst üste yığsa da hiç kimse bahçesine piramit dikme- yi basaramazdı. Belirtilen yeri bütün gece kazdı, ama hiçbir şey bula- madi. Piramitlerin tepesinden onu seyrediyordu yüzyıllar. Ama o vazgeçmiyordu. Kazıyordu, kazdığı kumları çuku- ra geri yollayan rüzgâra karşı savasarak durmadan kazıyor- du. Kollar yorulmuştu, ellerinde yaralar açılmıştı, ama yüreğine inancı sürüyordu. Ve yüreği ona gözyaşlarının düştüğü yeri kazmasını söylemişti. Birkaç tane yerinden sökmeye çalışırken, birden ayak sesleri duydu. Birkaç adam gelmişti. Ayisigi arkadan vur- duğu için ne yüzlerini, ne de gözlerini görebiliyordu. - Ne yapıyorsun orada? diye sordu gelenlerden biri. Delikanlı yanıtlamadı. Ama korkmuştu. Simdi top- raktan bir hazine çıkarması gerekiyordu, bu nedenden do- lay, korkmuştu. 160 - Biz savaş mui reci l eriyiz, dedi bir baskası. Oraya ne sakladığını bilmemiz gerekiyor Para gerekli bize. - Bir şey gizlemiyorum, diye yanıtladı delikanlı. Ama adamlardan biri kolundan tutup çukurdan çıkar- dı onu Bir baskası üzerini aramaya koyuldu. Ve sonunda reb irideki ait!n parçaları buUular. - Altını var, dedi saldırganlardan biri, Ayisigi, üzerini arayan adamın yüzünü aydınlattı ve bu gözlerde ölümü gördü delikanlı. - Topraga bâŞka altın saklamış olmalı, dedi bir baska- sı. Bunun üzerine topırağı kazmaya

zorladilar onu. So- nuç olarak hiçbir sey bulamadigi için dövmeyle basladilar delikanliyi. Günesin ilk isiklari belirinceye kadar uzun uzun dövdüler onu. Giysileri lime lime olmustu, ölümün yaklastigini hissediyordu. "Oleceksen, para r"e ise yarar? Paranın insani ölüm- den kurtardigi pek az görülmüştür," Böyle demisti Simya- ci, Ve yedigii yumruklarla sismis, yarali agziyla, Misir Pi- ramitlerinin yakinlarına gömülmüs hazineyi iki kez dü- sünde gördüğünü anlatti saldirganlara. Reisleri oldugu izlenimi uyandıran adam uzun süre düjündü. Sonra adamlarından biriyle konustu. - Adami birakabiliriz. Baska bir seyi yok. Bu altini da çalmis olmalı. Delikanli yüzüstü kuma kapaklandı. Haydutların re- isi arkadaslarına bakiyordu. Ama delikanlinin gözleri Pra- mitlerin bulunduğu yöne bakiyordu. - Haydi gidelim, dedi haydutların reisi arkadaslarına. Sonra delikanliya dönüp: - Ölmeyeceksin, dedi. Yasayacaksın ve inhanın bu kadar budala olmaya hakkı olmadigini da öğreneceksin. Simdi senin bulunduğun yerde, bundan iki yıl kadar önce, üst üste aynı düşün gördüm. Düşümde Ispanya'ya gitmem" çobanların koyunlarıyla birlikte içinde uyudukları, ayın Simyacı İ6Ü/31 esyalarının konulduğu, yerde büyümüs bir firavuninciri bulunan yıkık bir köy kilisesi aramam gerektigini görü- yordum; ve bu firavunincirinin dibini kazarsam gizli bir hazine bulacaktım. Ama sadece aynı düşün iki kez gör düğüm için çölü geçecek kadar budala degilim ben. Sonra yürüyüp gitti. Delikanli güçlkle dogruldu ve bir kez daha Piramit- lere bakti. Piramitler ona gülümsediler ve o da yüregi ne- seyle dolu gülümsedi onlara. Hazinesini bulmustu. Sondeyis DELIKANLININ ADI SANTIAGO IDI. AKSAM olmak üzereyken, terk edilmiş küçük kiliseye geldi. Ayın esyalarının konulduğu yerde büyümüs bir firavuninciri vardı hâlâ ve yarı yıkık çatısından hâlâ yıldızlar görülebili- yordu. Birinde buraya koyunlarıyla birlikte gelmiş ve düşün görmesiün disinda sakın bir gece geçirmiş oldugunu anim- sadi. Simdi yanında sürüsü yoktu. Ama elinde bir kürek vardı. Uzun süre gökyüzüne bakti. Sonra heybesinden bir sarap sisesi çıkardi ve sarap içti. Çölde yıldızlara bakıp, Simyacı ile sarap içtigi günü animsadi. Geçtigi bütün yolla- ri ve Tanri'nm kendisine hazinenin bulunduğu yeri göster- mek için seçtigi tuhaf yöntemi düşündü. Üst üste gördüğü düslere inanmasaydı, Çingeneye, krala, hirsiza rastfama- saydı... "Dogrusu uzun bir liste; ama yol boyunca isaretler vardı ve yanılmam olanaksızdı/ diye düşündü. Farkına varmadan uykuya daldı. Uyandığında